

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์
โครงการ การพัฒนาระบบบริหารจัดการงานวิจัย
เพื่อพัฒนาคุณภาพงานวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

โดย นางสาวภวิกา บุญยพิพัฒน์ และคณะ

17 กันยายน 2552

รายงานฉบับสมบูรณ์

โครงการ การพัฒนาระบบบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อ
พัฒนาคุณภาพงานวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

คณะผู้วิจัย

สังกัด

1. นางสาวภาวิกา บุญยพิพัฒน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
2. นายพลพัฒน์ รวบรวมเจริญ	มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
3. นางพิกุล สมจิตต์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
4. นายกิตติ ตันไทย	มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

บทคัดย่อ

วิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพงานวิจัย ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา โดยมีวัตถุประสงค์ของโครงการเพื่อค้นหายุทธศาสตร์จุดเน้นการวิจัย และความเชี่ยวชาญที่จะพัฒนาไปสู่ความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัย โดยการรวบรวมข้อมูลจาก หนังสือ ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและเอกสารต่าง ๆ ประกอบการวิจัยภาคสนามโดยใช้ แบบ สัมภาษณ์ แบบสำรวจสภาพการทำวิจัย แบบสำรวจงานวิจัยเชิงพื้นที่เป็นเครื่องมือในการเก็บ รวบรวมข้อมูล โดยการจัดสนทนากลุ่มย่อย และการจัดทำเวทีประชาคม การวิเคราะห์ศักยภาพ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชาชนที่มีภูมิลำเนาใน 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสตูล สงขลา และพัทลุง จังหวัดละ 5 อำเภอ ซึ่งมีบริบทที่แตกต่างกันคือ อำเภอที่มีโรงงานอุตสาหกรรม มากที่สุด อำเภอที่มีเศรษฐกิจดี อำเภอที่มีเศรษฐกิจไม่ดี อำเภอที่จำนวนประชากรทำอาชีพ เกษตรกรรมมากที่สุด และอำเภอที่มีการพัฒนาน้อยที่สุด ได้ผลสรุป คือ ยุทธศาสตร์การวิจัยของ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา กำหนดได้เป็น 3 ยุทธศาสตร์ ดังนี้ ยุทธศาสตร์วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา ยุทธศาสตร์วิจัยเพื่อพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชน และยุทธศาสตร์วิจัยเพื่อส่งเสริมการ มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ฟื้นฟูและจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ได้โจทย์วิจัยที่ต้องการของภาคีร่วม คือ พลวัฒน์ชุมชนกับการพัฒนาตามรอยพ่อ และการพัฒนาหลักสูตรเพื่อตอบสนองความต้องการ ของท้องถิ่น

Abstract

The development of research management system for development of research quality in Songkhla Rajabhat University is the project with the aim of searching the focus strategies and the scope of research on the basis of the skill of the University. The achievement of the study could be expected for leading the University to be the excellence of university for community based research. The research was explored by reviewing the information from textbooks, previous research reports and relevant documents including with the field research by interview, research exploration form and area-based research form as the important tools for data collection including with the focus groups and public forums. This study covers 3 provinces i.e. Satul, Songkhla and Pattalung. The five umphurs of each were explored with the different conditions i.e. Umphur with the most numbers of factories, Umphur with well-economics, Umphur with low-economics, and Umphur with the greatest number of agricultural citizen and Umphur with the least development. The following conclusions could be drawn as 3 strategies i.e education development, community strength and the participation of environment and resources reservation in the local area. From this present study, there were two required researches for community i.e. i) the dynamic of community with the development following the King's foot-step ii) the research for development of curriculums meeting the community requirements.

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการวิจัยฉบับนี้เป็นการวิจัยเพื่อค้นหายุทธศาสตร์จุดเน้นการวิจัยและความเชี่ยวชาญที่จะพัฒนาระบบบริหารจัดการงานวิจัยไปสู่ความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัย โดยได้รับความร่วมมือจากนักศึกษา ตัวแทนแกนนำนักวิจัย นักวิจัยท้องถิ่น และชาวบ้านที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ 3 จังหวัด ได้แก่จังหวัดพัทลุง จังหวัดสตูล และจังหวัดสงขลา คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ที่ให้ความร่วมมือและร่วมในการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างสูง

งานวิจัยชิ้นนี้ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ที่ได้ให้ทุนวิจัยตลอดจนคำปรึกษาแนะนำ จนงานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี คณะผู้วิจัยใคร่ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

คณะผู้วิจัย

กันยายน 2552

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(1)
Abstract	(2)
กิตติกรรมประกาศ	(3)
สารบัญ	(4)
บทที่ 1 บทนำ	
— ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
— วัตถุประสงค์ของโครงการ	2
— ขอบเขตของการวิจัย	3
— ข้อตกลงเบื้องต้นและข้อจำกัดของการวิจัย	3
— ผลที่คาดว่าจะได้รับ เมื่อการดำเนินงานเสร็จสิ้น	3
บทที่ 2 ทฤษฎีและแนวความคิดที่เกี่ยวข้อง	
— นิยามของการวิจัย	4
— องค์ประกอบของระบบการวิจัยและพัฒนา	4
— การพัฒนาคุณภาพงานวิจัย	5
— การวิเคราะห์ศักยภาพ (SWOT)	6
— ข้อมูลในเขตจังหวัดสงขลา สตูล และพัทลุงการวิเคราะห์ศักยภาพ (SWOT)	8
— มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาและนโยบายด้านการวิจัย	18
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
— ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	19
— เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	20
— การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	20
— วิธีการรวบรวมข้อมูล	21
— การวิเคราะห์ข้อมูล	21
บทที่ 4 ผลการวิจัย	
— สภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน	22
— ความเชี่ยวชาญและบทบาทของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาต่อชุมชน	56

	หน้า
— การกำหนดยุทธศาสตร์จุดเน้นการทำวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา	61
— โจทย์วิจัยที่เป็นที่ต้องการของภาคีร่วม	89
— การขยายผลยุทธศาสตร์การวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาสู่แผนการวิจัยของจังหวัดสงขลา	90
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	
— สรุปผลการวิจัย	92
— ข้อเสนอแนะ	93
เอกสารอ้างอิง	
บรรณานุกรม	
ภาคผนวก	

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 ให้ไว้ ณ วันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2547 มาตรา 7 ให้มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ที่เสริมสร้างพลังปัญญาของแผ่นดิน ฟื้นฟูพลังการเรียนรู้ เชิดชูปัญญาของท้องถิ่น เพื่อความเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืนของปวงชน และมีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อย่างสมดุล และยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการสอนวิจัย ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ปรับปรุงถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยี ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ผลิตรายและส่งเสริมวิทยฐานะครู ดังนั้นในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา 7 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา จึงได้มีปรัชญา คือ “สถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น” และตั้งปณิธาน คือ มุ่งให้มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา เป็นสถาบันการศึกษาและการวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น โดยความร่วมมือของท้องถิ่น มุ่งเน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ กระจายโอกาส และให้ความเสมอภาคทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ทั้งนี้โดยพัฒนามหาวิทยาลัยให้มีศักยภาพ และประสิทธิภาพในการดำเนินงานตามภาระกิจ อันได้แก่ การให้การศึกษาระดับปริญญาตรีและวิชาชีพชั้นสูง ทำการสอนวิจัย ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม การปรับปรุงถ่ายทอดและการพัฒนาเทคโนโลยีการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การผลิตครูและการส่งเสริมวิทยฐานะครู และบุคลากรประจำการ เพื่อเสริมสร้าง และเอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาและรักษาไว้ซึ่งความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น ให้ประชาชนรักและเป็นสถาบันของชาวภาคใต้ อีกทั้งพันธกิจของมหาวิทยาลัยที่ให้ไว้ทางด้านการวิจัย คือ วิจัยเพื่อความเข้าใจในท้องถิ่นและสร้างสมความรู้จากท้องถิ่นเชื่อมโยงศาสตร์สากล (วิสัยทัศน์ คือ เป็นสถาบันที่มุ่งผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ เป็นผู้นำด้านการวิจัยและพัฒนาท้องถิ่น) เป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน และมีการบริหารจัดการที่ได้มาตรฐาน นำผลไปใช้ในการร่วมปรับแก้ปัญหาและพัฒนาท้องถิ่น ตลอดจนพัฒนาสถาบันและภารกิจ เพื่อให้สถาบันเป็นแหล่งภูมิปัญญา และการเรียนรู้ของท้องถิ่น มหาวิทยาลัยจึงกำหนดนโยบายด้านการวิจัยให้ทิศทางการวิจัยสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัย พัฒนาอาจารย์ใหม่ด้านการวิจัย สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนในการพัฒนาองค์ความรู้ ส่งเสริมการทำวิจัย โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community Based Research) เพื่อช่วยแก้ปัญหาของท้องถิ่น

ในปี 2549 เมื่อมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับการประเมินมาตรฐานการศึกษา จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา (สมศ.) และประเมินผลการปฏิบัติราชการของมหาวิทยาลัย โดยสำนักงาน ก.พร. พบว่า ภาระกิจหลักที่ได้คะแนนค่อนข้างต่ำ คือการวิจัย ซึ่งเป็นผลจากงานวิจัยของอาจารย์และบุคลากรมีจำนวนน้อย เนื่องจากโครงร่างงานวิจัยของมหาวิทยาลัยไม่ได้รับการสนับสนุน หรือได้รับการสนับสนุนน้อยจากทั้งแหล่งทุนภายนอก และจากแหล่งทุนภายในมหาวิทยาลัย ดังจะเห็นได้จาก

รายงาน การติดตามและประเมินผลหลังสิ้นสุดการวิจัยของหน่วยงานภาครัฐ ที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 ของสภาวิจัยแห่งชาติ พบว่าโครงการงานวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏ สงขลา เสนอให้สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ประเมิน 3 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 0.07 ของจำนวนโครงการทั้งหมด และงบประมาณ 1,236,815 บาท คิดเป็นร้อยละ 0.01 ของงบประมาณทั้งหมด แต่โครงการเหล่านั้นไม่ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และจากการสรุปรายงานโครงการวิจัย ปีงบประมาณ 2549 ซึ่งมีจำนวน 16 โครงการ คิดเป็นงบประมาณ 714,230 บาท จากแหล่งทุนภายในมหาวิทยาลัยและ จำนวน 6 โครงการคิดเป็นเงิน 1,055,750 บาท จากแหล่งทุนภายนอกมหาวิทยาลัย

ปัญหาที่สำคัญอีกปัญหาหนึ่งที่พบ คือ ปัญหาด้านการนำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ เนื่องจากงานวิจัยเหล่านั้นไม่ได้เป็นที่ต้องการของท้องถิ่นเหตุที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะมหาวิทยาลัยขาดระบบบริหารจัดการที่ส่งเสริมและเอื้อความสะดวกให้แก่อาจารย์ บุคลากร และนักศึกษาในมหาวิทยาลัยให้ทำงานวิจัยที่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นมากขึ้น ซึ่งเป็นเป้าหมายเดียวกันกับหน่วยงานที่ทำหน้าที่จัดสรรเงินทุนวิจัยให้กับหน่วยงานอื่น ๆ

ด้วยเหตุผลดังกล่าวสถาบันวิจัยและพัฒนา ซึ่งทำหน้าที่บริหารจัดการงานวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา จึงเห็นความจำเป็นที่จะศึกษากระบวนการบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพงานวิจัยให้ได้ โจทย์วิจัยที่สอดคล้องกับความเชี่ยวชาญของมหาวิทยาลัย และความต้องการของท้องถิ่น ทั้งสนองนโยบายของรัฐ ตั้งแต่ระดับจังหวัด ระดับภูมิภาค และระดับชาติ ตามลำดับ ซึ่งวิธีการที่จะได้มาของโจทย์วิจัยที่เป็นที่ต้องการของชุมชน ควรใช้แนวคิดในลักษณะ “งานวิจัยเพื่อท้องถิ่น (Community – Based Research)” คือ ต้องการให้คนในชุมชนช่วยกันคิด ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในท้องถิ่น ตั้งคำถามวางแผน และดำเนินการหาคำตอบอย่างเป็นระบบ ซึ่งเริ่มจากการค้นข้อมูล วิเคราะห์หาความน่าเชื่อถือของข้อมูล ทำการสังเคราะห์ข้อมูลจากฐานข้อมูลที่มีอยู่ ขณะเดียวกันจำเป็นต้องทบทวน ความเชี่ยวชาญ ความก้าวหน้าและวิเคราะห์ถึงความสำเร็จและอุปสรรคอย่างต่อเนื่องจนกว่าจะได้คำตอบที่ตั้งไว้ ซึ่งการบริหารจัดการด้วยวิธีนี้ จะสร้างความเข้มแข็งของชุมชนการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ขณะเดียวกันผลงานวิจัยที่ได้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการแก้ปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นได้ตามที่ชุมชนต้องการและอย่างยั่งยืน

2. วัตถุประสงค์ของโครงการ

เพื่อค้นหายุทธศาสตร์จุดเน้นการวิจัยและความเชี่ยวชาญที่จะพัฒนาไปสู่ความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัย โดยการรวบรวมข้อมูล ซึ่งได้จากการสำรวจงานวิจัยที่ผ่านมา สัมภาษณ์ ประชุมระดมความคิดของอาจารย์ และบุคลากรภายในและภายนอกของมหาวิทยาลัย นำมาวิเคราะห์บทบาทมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา และความคาดหวังของภาคีในพื้นที่บริการ คือ จังหวัดสงขลา พัทลุง และสตูลของมหาวิทยาลัย

3. ขอบเขตของการวิจัย

การพัฒนาระบบบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพงานวิจัย ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้กำหนดขอบเขตการศึกษาวิจัยออกเป็นการศึกษาเอกสารและจัดเสวนาเพื่อได้ข้อมูลบริบทของท้องถิ่นเกี่ยวกับสภาพปัญหา ความต้องการ และศักยภาพของท้องถิ่น ศึกษาสภาพการวิจัยทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา โดยภายในมหาวิทยาลัยจะทำการรวบรวมสภาพการวิจัยของอาจารย์ บุคลากร นักศึกษา ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ได้ จุดอ่อน จุดแข็ง และความเชี่ยวชาญของมหาวิทยาลัย จากนั้นประมวลสังเคราะห์เป็นยุทธศาสตร์จุดเน้นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา โดยให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การวิจัยของจังหวัด ภูมิภาคและของชาติ เพื่อให้ได้โจทย์วิจัยที่เป็นจุดเน้นของมหาวิทยาลัยที่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นความเชี่ยวชาญของมหาวิทยาลัย

4. ข้อตกลงเบื้องต้นและข้อจำกัดของการวิจัย

1. การรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร เป็นการรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศจากเอกสาร รายงาน สิ่งตีพิมพ์ที่เกี่ยวข้องกับการงานวิจัย
2. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากภาคสนาม โดยใช้เครื่องมือเป็นแบบสัมภาษณ์ และจัดเวทีระดมความคิด และจัดเสวนากลุ่มย่อยของกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้ได้ข้อมูลและกลุ่มตัวอย่างครบถ้วนตามที่ต้องการ

5. ผลที่คาดว่าจะได้รับ เมื่อการดำเนินงานเสร็จสิ้น

1. ได้ยุทธศาสตร์จุดเน้นการวิจัยของมหาวิทยาลัย ไปบรรจุเป็นส่วนหนึ่งของแผนจังหวัด และนำไปสู่ การวางแผนจัดตั้งศูนย์ความเชี่ยวชาญของมหาวิทยาลัย
2. ได้โจทย์วิจัยที่เป็นที่ต้องการของภาคีร่วม (ท้องถิ่น เอกชน และภาครัฐ) อย่างน้อย 2 เรื่อง

บทที่ 2

ทฤษฎีและแนวความคิดที่เกี่ยวข้อง

เนื้อหาในบทที่ 2 นี้เกี่ยวข้องกับทฤษฎีและแนวคิดทางด้านการวิจัยซึ่งเกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้ได้แก่ นิยามของการวิจัย องค์ประกอบของระบบการวิจัยและพัฒนา การพัฒนาคุณภาพงานวิจัยซึ่ง เกี่ยวข้องกับการหายุทธศาสตร์จุดเน้น ในด้านประเด็นความเชี่ยวชาญของมหาวิทยาลัย เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น ในงานวิจัยนี้อาศัย การรวบรวมข้อมูล ซึ่งได้จากการสำรวจงานวิจัยที่ผ่านมา รวมทั้งการวิเคราะห์ศักยภาพ (SWOT) ด้านการวิจัยในมหาวิทยาลัยและจังหวัดที่อยู่ในเขตความรับผิดชอบ 3 จังหวัด คือสงขลา สตูลและพัทลุง โดยผู้วิจัยได้จัดรวบรวมเนื้อหาไว้ดังหัวข้อต่อไปนี้

1. นิยามของการวิจัย
2. องค์ประกอบของระบบการวิจัยและพัฒนา
3. การพัฒนาคุณภาพงานวิจัย (การหายุทธศาสตร์จุดเน้นการวิจัย และประเด็นความเชี่ยวชาญ)
4. การวิเคราะห์ศักยภาพ (SWOT)
5. ข้อมูลในเขตจังหวัดสงขลา สตูล และพัทลุงและการวิเคราะห์ศักยภาพ (SWOT)
6. มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาและนโยบายด้านการวิจัย

1. นิยามเกี่ยวกับการวิจัย

การวิจัย (จุมพล, 2520) หมายถึง การศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ หรือทดลองอย่างมีระบบ โดยอาศัยอุปกรณ์หรือวิธีการ เพื่อให้พบข้อเท็จจริง หรือหลักการไปใช้ในการตั้งกฎ ทฤษฎี หรือแนวทางในการปฏิบัติ จากนิยามข้างต้นสามารถแบ่งการวิจัยออกเป็นกลุ่มๆดังนี้

การวิจัยทางด้านวิทยาศาสตร์ หมายถึงการสำรวจ วิเคราะห์ ทดลองอย่างมีระบบและเป็นขั้นตอน ด้วยอุปกรณ์หรือวิธีพิเศษ เกี่ยวกับธรรมชาติ สิ่งมีชีวิต ปรากฏการณ์ธรรมชาติ ตลอดจนสิ่งที่มนุษย์ได้สร้างสรรค์ขึ้นมาด้วยความรู้ หรือประสบการณ์ เพื่อเสนอแนวความรู้ใหม่ เพื่อสุขภาพอนามัย ความผาสุก และความเจริญก้าวหน้าของมนุษยชาติ

การวิจัยทางสังคมศาสตร์หมายถึง การศึกษาค้นคว้าหาความจริงด้วยระบบและวิธีการทางวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับพฤติกรรม ปรากฏการณ์ หรือ ปฏิกริยา ตลอดจนความรู้สึนึกนึกคิดของมนุษย์และสังคม เพื่อให้ทราบถึงความรู้และความจริงที่จะนำมาใช้แก้ไขปัญหของสังคม หรือก่อให้เกิดความรู้ใหม่

2. องค์ประกอบของระบบการวิจัยและพัฒนา

การที่จะบริหารจัดการงานวิจัยได้ผลดี ต้องทราบถึงองค์ประกอบของระบบการวิจัยและพัฒนา ซึ่งโดยทั่วไประบบการวิจัยและพัฒนา มีอยู่ 4 องค์ประกอบ (มนตรี, 2537)

ก. ผู้ต้องการใช้ผลการวิจัยและพัฒนา ได้แก่ผู้ที่ต้องการวิทยาการใหม่ๆจากการวิจัยและพัฒนาไปใช้งาน หรือประกอบการตัดสินใจแก้ปัญหาที่มีอยู่ ผู้ที่ต้องการใช้ผลการวิจัยจะเป็นผู้กำหนดเป้าหมายของการวิจัยและพัฒนา เป็นผู้ตั้งโจทย์ให้นักวิจัยทำการวิจัยและพัฒนา เป็นผู้รู้ปัญหา และต้องการหาทางแก้ไข ผู้ต้องการใช้ผลอาจจะเป็นบริษัทเอกชน หน่วยงานราชการ เกษตรกร หรือประชาชนทั่วไป

ข. นักวิจัย ได้แก่ผู้ทำการวิจัยและพัฒนา มีหน้าที่วางแผนงานวิจัยและพัฒนาเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ผลงานวิจัยและพัฒนาเพื่อช่วยหาคำตอบแก้โจทย์หรือปัญหาของผู้ใช้ผลงาน นักวิจัยจัดทำทิมวิจัยและดำเนินการวิจัยและพัฒนา ตามหลักวิชาการและจริยธรรมของนักวิจัยที่ดี นำเสนอผลงานให้แก่ผู้ต้องการใช้ผลงาน และสถาบันให้ทุนสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา

ค. สถาบันให้ทุนสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา ได้แก่หน่วยงานราชการ บริษัทเอกชน มูลนิธิ ที่มีเงินทุน และกำหนดเป้าหมายของการให้ทุนสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา นักวิจัยจะเสนอโครงการวิจัยและพัฒนาที่เหมาะสม เพื่อขอรับทุนสนับสนุน ทุนสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาจะเป็นแหล่งเงินที่จะนำมาใช้จ่ายในการดำเนินการวิจัยและพัฒนา จัดซื้อครุภัณฑ์ จัดจ้างบุคลากรช่วยงานวิจัย ใช้ในการเดินทางไปประชุมวิชาการ และค่าใช้จ่ายอื่นๆที่จำเป็นต่อการวิจัยและพัฒนา

ง. สิ่งส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา ได้แก่ปัจจัยส่งเสริมต่างๆ เช่นห้องสมุดและระบบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยและพัฒนา ข้อมูลผลงานตีพิมพ์ สิทธิบัตร และฐานข้อมูลด้านเศรษฐกิจและการค้า ระบบซ่อมบำรุงครุภัณฑ์ ระบบกฎหมายคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา ระบบการเผยแพร่งานวิจัยและพัฒนา ได้แก่ การตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ การเสนอในที่ประชุมวิชาการ และการเผยแพร่ผ่านสื่อมวลชนต่างๆ

ระบบการวิจัยต้องมียุทธศาสตร์ประกอบทั้ง 4 ท่างานประสานกัน จึงทำให้การวิจัยและพัฒนาสัมฤทธิ์ผล ถ้าหากขาดองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่ง การวิจัยก็จะติดขัด เช่นขาดผู้ใช้ผลงานวิจัยและพัฒนา นักวิจัยจะผลิตผลงานแล้วไม่มีผู้ใช้อย่างที่เรียกว่า “วิจัยขึ้นหิ้ง” หรือ “วิจัยตามความพอใจของนักวิจัย” หรือ “วิจัยเพื่อรู้” ถ้าขาดนักวิจัยทำงานวิจัยและพัฒนาเพื่อแก้ปัญหาของผู้ใช้ก็จะไม่เกิดผลงานหรือความรู้ใหม่ ถ้าขาดแหล่งทุน การวิจัยและพัฒนาที่จะดำเนินไปไม่ได้ เพราะจะขาดปัจจัยที่จำเป็นเช่นวัสดุ ครุภัณฑ์ ถ้าขาดสิ่งส่งเสริม เช่นข้อมูลพื้นฐาน การวิจัยและพัฒนาอาจเป็นเรื่องที่ซ้ำกับเรื่องที่มีผู้อื่นทำมาแล้ว ถ้าไม่มีกฎหมายสิทธิบัตรที่ดี ผลงานวิจัยและพัฒนาอาจไม่ได้รับการคุ้มครอง ผลประโยชน์ที่นักวิจัยพึงได้รับก็จะสูญหายไป และถ้าไม่มีการประชาสัมพันธ์ ผลงานวิจัยก็จะไม่เป็นที่รู้จัก หรือไม่เป็นที่เข้าใจของประชาชนทั่วไป ซึ่งอาจนำไปสู่ความไม่ยอมรับหรือเกิดการต่อต้านการวิจัยและพัฒนาในเรื่องนั้นๆเป็นต้น

3. การพัฒนาคุณภาพการวิจัย

เนื่องจากโครงการพัฒนาระบบบริหารจัดการงานวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพงานวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา โดยการค้นหายุทธศาสตร์จุดเน้นการวิจัยและประเด็นความเชี่ยวชาญที่จะพัฒนาไปสู่ความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัย ซึ่งงานวิจัยที่มีคุณภาพต้องเป็นงานที่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

3.1 ยุทธศาสตร์จุดเน้นการวิจัย

“ยุทธศาสตร์” หมายถึง วิธีการ (ways) ที่จะนำพลังอำนาจ (power) มาใช้ให้บรรลุวัตถุประสงค์ (objective) ที่กำหนดไว้ ยุทธศาสตร์จึงเป็นตัวเชื่อมระหว่างเครื่องมือ (means) กับจุดมุ่งหมาย (ends) แต่เครื่องมือและจุดมุ่งหมายมักจะไม่เหมาะสมกัน การที่จะหาวิธีการที่สามารถใช้เครื่องมือที่มีอยู่จำกัดเพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายภายใต้การแข่งขันที่รุนแรงจึงไม่ใช่เรื่องง่าย การค้นหาวิธีการที่เหมาะสม เพื่อป้องกันข้อผิดพลาดจึงจำเป็นต้องนำมาประกอบการพิจารณา (www.bb.go.th) ดังนั้น “ยุทธศาสตร์จุดเน้นการวิจัย” จึงหมายถึง วิธีการที่แยกแยะอันบ่งบอกถึงลักษณะการเคลื่อนตัวของมหาวิทยาลัยว่าจะก้าวไปสู่เป้าหมายสู่ความต้องการของท้องถิ่นได้อย่างไร อันเป็นการตอบคำถามว่า “มหาวิทยาลัยจะไปถึงจุดหมายทางด้านงานวิจัยเพื่อชุมชนได้อย่างไร”

3.2 ความเชี่ยวชาญ

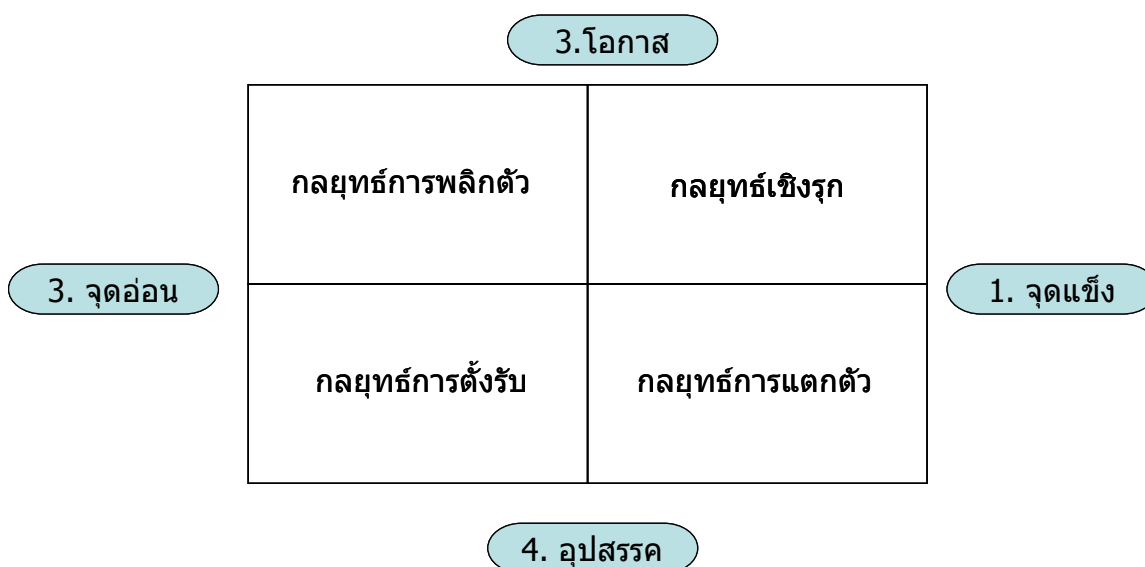
ความเชี่ยวชาญ หมายถึง ความรู้เฉพาะด้าน (specialization) หรือทักษะ (skill) สำหรับในงานวิจัยนี้ ตัวบ่งชี้ความเชี่ยวชาญของมหาวิทยาลัยคือ จำนวนและประเภทของงานวิจัยของบุคลากรในมหาวิทยาลัย และตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย โดยได้แบ่งความเชี่ยวชาญ ตามสาขาวิชาการและกลุ่มวิชาของสภามหาวิทยาลัยแห่งชาติ ซึ่งประกอบด้วย สาขาวิทยาศาสตร์กายภาพ และคณิตศาสตร์ สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์ สาขาวิทยาศาสตร์เคมี และเภสัช สาขาเกษตรศาสตร์ และชีววิทยา สาขาวิศวกรรมศาสตร์ และอุตสาหกรรมวิจัย สาขาปรัชญา สาขานิติศาสตร์ สาขารัฐศาสตร์ และรัฐประศาสนศาสตร์ สาขาเศรษฐศาสตร์ สาขาสังคมวิทยา สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ และนิเทศศาสตร์ สาขาการศึกษา

4. การวิเคราะห์ศักยภาพ (SWOT)

การวิเคราะห์ SWOT เป็นการประเมินวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กรเพื่อประเมินจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค การวิเคราะห์ SWOT จะถูกใช้เป็นรากฐานของการกำหนดยุทธศาสตร์ เพื่อบรรลุภารกิจและวัตถุประสงค์ขององค์กร ข้อมูลที่รวบรวมได้จากการวิเคราะห์ SWOT อาจจะเสนอแนะว่า องค์กรควรจะเปลี่ยนแปลงภารกิจวัตถุประสงค์ นโยบาย หรือยุทธศาสตร์ขององค์กร คำว่า SWOT เป็นคำย่อมาจากคำเต็มว่า strength weakness opportunity และ threat การวิเคราะห์จะมีประโยชน์อย่างยิ่ง เพราะเป็นการประเมินว่าองค์กรอยู่ในสถานะอย่างไร เพื่อทำข้อมูลการวิเคราะห์องค์กรให้ดำเนินการวางแผนยุทธศาสตร์ต่อไป

การประเมินจุดแข็งจุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ขององค์กร (SWOT) เป็นขั้นตอนแรกของการวางแผนยุทธศาสตร์ ผู้บริหารองค์กรสามารถนำข้อมูลเกี่ยวกับจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค ที่ได้จากการประเมินองค์กร และสภาพแวดล้อมมาใช้ประโยชน์ในการพิจารณาตัดสินใจหาทางเลือกเชิงกลยุทธ์ได้ โดยจะนำจุดแข็งจุดอ่อน ของสภาพแวดล้อมภายในมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับ โอกาสและอุปสรรคจาก

สภาพแวดล้อมภายนอก เพื่อดูว่าองค์กรกำลังเผชิญกับสถานการณ์เช่นใด และภายใต้สถานการณ์นั้นองค์กรควรทำอย่างไร โดยทั่วไป การวิเคราะห์ SWOT นี้ผู้บริหารองค์กรจะเผชิญกับสถานการณ์ 4 แบบดังรูปที่ 1

รูปที่ 1 การวิเคราะห์ SWOT

สถานการณ์ที่ 1 (จุดแข็ง- โอกาส)

สถานการณ์นี้เป็นสถานการณ์ที่พึงปรารถนาที่สุดเนื่องจากองค์กรค่อนข้างที่จะมีจุดแข็งภายในค่อนข้างมาก ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงในสภาพแวดล้อมค่อนข้างที่จะให้โอกาสแก่องค์กรในการดำเนินงานหลายอย่าง ดังนั้นผู้บริหารควรกำหนดกลยุทธ์ในเชิงรุก (aggressive strategy) เพื่อดึงเอาจุดแข็งที่มีอยู่มาเสริมสร้างและปรับใช้และฉกฉวยโอกาสต่างๆที่เปิดให้มาหาประโยชน์อย่างเต็มที่

สถานการณ์ที่ 2 (จุดอ่อน- อุปสรรค)

สถานการณ์นี้เป็นสถานการณ์ที่เลวร้ายที่สุด เนื่องจากองค์กรกำลังเผชิญอยู่กับอุปสรรคภายนอกและมีปัญหาจุดอ่อนภายในอยู่หลายประการ ดังนั้นทางเลือกที่ดีที่สุดสำหรับผู้บริหารขององค์กรคือ กลยุทธ์การตั้งรับหรือป้องกันตัว (defensive strategy) เพื่อพยายามลดหรือหลบหลีกภัยอุปสรรคต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นตลอดจนหามาตรการที่จะทำให้องค์กรเกิดความสูญเสียน้อยที่สุด

สถานการณ์ที่ 3 (จุดอ่อน- โอกาส)

ลักษณะของสถานการณ์นี้คือองค์กรมีโอกาที่เป็นข้อได้เปรียบการแข่งขันอยู่หลายประการแต่ติดขัดอยู่ที่ปัญหาอุปสรรคภายในที่เป็นจุดอ่อนอยู่หลายอย่างเช่นกัน ดังนั้นทางออกของผู้บริหารคือ กลยุทธ์การพลิกตัว (turnaround-oriented strategy)

สถานการณ์ที่ 4 (จุดแข็ง-อุปสรรค)

สถานการณ์นี้เกิดขึ้นจากการที่สภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินงานแต่ตัวองค์กรเองมีข้อได้เปรียบที่เป็นจุดแข็งอยู่หลายประการ ดังนั้นแทนที่ผู้บริหารขององค์กรจะรอนกระทั้งสภาพแวดล้อมเปลี่ยนไป ผู้บริการขององค์กรสามารถที่จะเลือกกลยุทธ์การแตกตัวหรือกระจายกิจการ (diversification strategy) เพื่อใช้ประโยชน์จากจุดแข็งที่มีอยู่ในการสร้างโอกาสในระยะยาวสำหรับผลิตภัณฑ์หรือตลาดด้านอื่นๆแทน

อนึ่งการวิเคราะห์ SWOT ดังกล่าวนี้นี้ต้องอาศัยความสามารถของผู้บริหารขององค์กรที่จะประเมินว่าองค์กรของตนตกอยู่ในสภาพแบบใด ทั้งนี้เนื่องจากการวิเคราะห์ SWOT จะมีลักษณะในเชิงสัมพัทธ์ เพราะแต่ละองค์กรนั้นมักมีจุดแข็ง-จุดอ่อนและโอกาส-ภัยคุกคามที่ผสมผสานกันไปไม่ชัดเจนหรือโดดเด่นออกมาซึ่งในทางปฏิบัติอาจจะใช้การให้น้ำหนักเพื่อหาค่า คะแนนเฉลี่ยออกมาว่าองค์กรตกอยู่ในสถานการณ์ใด โดยวิธีการลงความเห็นของผู้บริหารระดับต่างๆขององค์กร

5. ข้อมูลพื้นฐานจังหวัดสงขลา สตูล และพัทลุง และการวิเคราะห์ศักยภาพ (SWOT)

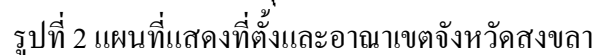
เนื่องจากขอบเขตจังหวัดสำหรับโครงการนี้คือ สงขลา สตูล และพัทลุง ซึ่งเป็นเขตรับผิดชอบของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา จึงจำเป็นต้องทราบข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดทั้งสามรวมทั้งการวิเคราะห์ศักยภาพ ดังต่อไปนี้

5.1 ข้อมูลพื้นฐานจังหวัดสงขลา

ข้อมูลพื้นฐานจังหวัดสงขลา แบ่งออกเป็น 7 ด้าน ได้แก่ข้อมูลสภาพทั่วไป คำขวัญ สินค้า OTOP วิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ ประเด็นยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ของจังหวัดโดยมีรายละเอียดดังนี้

5.1.1 ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสงขลา ข้อมูลสภาพทั่วไปของจังหวัดสงขลาแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ลักษณะทางภูมิศาสตร์ ลักษณะทางการปกครอง และประชากรโดยมีรายละเอียดดังนี้

5.1.1.1 ลักษณะทางภูมิศาสตร์ จังหวัดสงขลาตั้งอยู่ภาคใต้ของประเทศไทย ห่างจากกรุงเทพมหานคร 950 กม. มีเนื้อที่ประมาณ 7,765.323 ตร.กม. หรือประมาณ 4,621,181 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้ ทิศเหนือ ติดต่อกับจังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดพัทลุง ทิศใต้ติดต่อกับ จังหวัดยะลา จังหวัดปัตตานี ประเทศสหพันธรัฐมาเลเซีย ทิศตะวันออกติดต่อกับ อ่าวไทย ทิศตะวันตกติดต่อกับ จังหวัดพัทลุง จังหวัดสตูล ดังแผนที่ในรูปที่ 2

5.1.5.7 ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี

5.1.6 ประเด็นยุทธศาสตร์ของจังหวัด จังหวัดสงขลามีประเด็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 ความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจและการแก้ไขปัญหาความยากจน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 สังคมสงบสุขและพึงปรารถนา

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาให้เกิดดุลยภาพที่ยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของประชาชน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 บริหารราชการให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน

5.1.7 ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์ของจังหวัด จังหวัดสงขลามียุทธศาสตร์/กลยุทธ์ที่สำคัญดังนี้

5.1.7.1 เป็นศูนย์กลางการวิจัยศึกษาและพัฒนาอย่างพาราของโลกล

5.1.7.2 เพิ่มมูลค่าอย่างพารา

5.1.7.3 เพิ่มปริมาณการผลิตและการใช้ผลิตภัณฑ์อย่างพารา

5.1.7.4 เพิ่มศักยภาพการแข่งขันทางการค้าและการส่งออก

5.1.7.5 พัฒนาประสิทธิภาพการผลิตและการสร้างมูลค่าเพิ่มจากผลผลิตทางการเกษตร

5.1.7.6 เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านอุตสาหกรรมและวิสาหกิจชุมชน

5.1.7.7 พัฒนาศักยภาพโครงสร้างพื้นฐานการขนส่งและโครงข่ายการคมนาคมสู่นานาชาติของภาคใต้

5.1.7.8 การพัฒนาการท่องเที่ยวและการกีฬา

5.1.7.9 การแก้ไขปัญหาความยากจน

5.1.7.10 พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ

5.1.7.11 ส่งเสริมและพัฒนากิจการศึกษาศึกษาสู่ความเป็นนานาชาติ

5.1.7.12 ป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ

5.1.7.13 การแก้ปัญหายาเสพติด

5.1.7.14 การปราบปรามผู้มีอิทธิพล

5.1.7.15 การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน

5.1.7.16 พัฒนาด้านการบริหารจัดการ การบริการและแก้ไขปัญหาของประชาชน

5.2 ข้อมูลพื้นฐานจังหวัดพัทลุง

ข้อมูลพื้นฐานจังหวัดพัทลุง แบ่งออกเป็น 7 ด้าน ได้แก่ข้อมูลสภาพทั่วไป คำขวัญ สินค้า OTOP วิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ ประเด็นยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ของจังหวัดโดยมีรายละเอียดดังนี้

5.2.1 ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดพัทลุง ข้อมูลสภาพทั่วไปของจังหวัดพัทลุงแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ลักษณะทางภูมิศาสตร์ ลักษณะทางการปกครอง และประชากรโดยมีรายละเอียดดังนี้

5.2.1.1 ลักษณะทางภูมิศาสตร์ จังหวัดพัทลุงตั้งอยู่ภาคใต้ของประเทศไทย ห่างจากกรุงเทพฯ 858 กม. มีเนื้อที่ประมาณ 3,424.473 ตร.กม. หรือประมาณ 2,140,296 ไร่มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้ ทิศเหนือติดต่อกับ จังหวัดนครศรีธรรมราช ทิศใต้ ติดต่อกับจังหวัดสตูล ทิศตะวันออก ติดต่อกับจังหวัดสงขลา ทิศตะวันตก ติดต่อกับ จังหวัดตรัง ดังแสดงในรูปที่ 3

รูปที่ 3 แผนที่แสดงที่ตั้งและอาณาเขตจังหวัดพัทลุง

5.2.1.2 ลักษณะทางการปกครอง จังหวัดพัทลุงแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 10 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ 65 ตำบล และ 650 หมู่บ้าน หน่วยงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่น แยกเป็นองค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาล 9 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล 64 แห่ง

5.2.1.3 ประชากร จังหวัดพัทลุงมีประชากรรวมทั้งสิ้น 505,116 คน รายได้ประชากร 29,347 บาท/ปี/คน

5.2.2 คำขวัญของจังหวัด “เมืองหนังโนรา อู่นาข้าว พราวน้ำตก แหล่งนกน้ำ ทะเลสาบงาม เขาอกทะลุ น้ำพุร้อน”

5.2.3 สินค้า OTOP นมสดพัทลุง

5.2.4 วิสัยทัศน์ของจังหวัดพัทลุง

“เมืองหลักการเกษตร ก้าวหน้า และยั่งยืน”

5.2.5 เป้าประสงค์ของจังหวัด

5.2.5.1 ภายในปี 2550 รายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี เพิ่มขึ้น 40% (ปีละ 10%) จากฐานรายได้ปี 2544 (29,347)

5.2.5.2 ภายในปี 2550 จำนวนครัวเรือนยากจนตามเกณฑ์ จปฐ.ปี 2546 (29,151 ครัวเรือน) ลดลง 100%

5.2.6 ประเด็นยุทธศาสตร์ของจังหวัด

- 5.2.6.1 การพัฒนาขีดความสามารถภาคการเกษตรเพื่อเป็นศูนย์กลางผลผลิต ภาคการเกษตร
- 5.2.6.2 การเสริมสร้างศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น
- 5.2.6.3 การเสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและภาพลักษณ์ที่ดีของจังหวัด
- 5.2.6.4 การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
- 5.2.6.5 การพัฒนาเมืองและการบริหารจัดการที่ดี
- 5.2.6.6 การแก้ไขปัญหาความยากจน

5.2.7 ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์ของจังหวัด

- 5.2.7.1 เพิ่มศักยภาพการผลิตข้าวเพื่อเป็นอู่ข้าวของภาคใต้
- 5.2.7.2 เพิ่มศักยภาพการผลิตโคเนื้อ โคนม เพื่อสนับสนุนศูนย์อาหารฮาลาล และขยายฐานการผลิตนมพาสเจอร์ไรส์ รวมทั้งส่งเสริมการผลิตสัตว์เศรษฐกิจ
- 5.2.7.3 ส่งเสริมการผลิตสัตว์ พืช ผักและผลไม้ปลอดภัยจากสารพิษ พร้อมสร้างมาตรฐานควบคุมและเครื่องหมายรับรองคุณภาพ
- 5.2.7.4 ส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตการเกษตร ปศุสัตว์ ยางพารา และพัฒนาวิสาหกิจชุมชน
- 5.2.7.5 จัดระบบบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและดินอย่างมีประสิทธิภาพ
- 5.2.7.6 ส่งเสริมและพัฒนาตลาดการเกษตรและผลิตภัณฑ์ OTOP
- 5.2.7.7 สร้างโอกาสเข้าถึงแหล่งทุนและสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกร องค์กรและชุมชน
- 5.2.7.8 พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยว กับกลุ่มจังหวัด และภาคใต้ตอนล่าง
- 5.2.7.9 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมการตลาด การบริการที่ดี และความปลอดภัย
- 5.2.7.10 เพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม อุบัติภัย และสาธารณภัยทุกประเภท
- 5.2.7.11 เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการศึกษาทุกประเภททุกระดับให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาและสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาเป็นศูนย์กลางเทคโนโลยีการเกษตร
- 5.2.7.12 พัฒนาการกีฬาและส่งเสริมนันทนาการ
- 5.2.7.13 ส่งเสริมและพัฒนาสถาบันและกิจกรรมทางศาสนา
- 5.2.7.14 สนับสนุนและพัฒนาองค์กร กลุ่มชนชนให้เกิดกระบวนการเรียนรู้และมีส่วนร่วม
- 5.2.7.15 เสริมสร้างและพัฒนาสุขภาพของประชาชน
- 5.2.7.16 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคให้มีความสะดวกรวมทั้งวางผังเมืองที่ดี
- 5.2.7.17 พัฒนาอนุรักษ์และจัดระบบการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีความยั่งยืน

- 5.2.7.18 เพิ่มประสิทธิภาพบุคลากรภาครัฐและเอกชนให้มีประสิทธิภาพและบริหารจัดการด้วยความโปร่งใส
- 5.2.7.19 พัฒนาระบบการบริการประชาชนให้มีประสิทธิภาพ สะดวกและรวดเร็ว
- 5.2.7.20 ส่งเสริมประชาธิปไตยทุกระดับและการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน
- 5.2.7.21 เพิ่มขีดความสามารถในการประกอบอาชีพการเกษตร โดยเน้นเศรษฐกิจแบบพอเพียง
- 5.2.7.22 ส่งเสริมอาชีพนอกภาคเกษตรและภาคอุตสาหกรรมเพื่อสร้างงานสร้างรายได้
- 5.2.7.23 ส่งเสริมการมีงานทำและคุ้มครองแรงงานอย่างมีประสิทธิภาพ
- 5.2.7.24 จัดสวัสดิการแก่ผู้ด้อยโอกาสอย่างทั่วถึง

5.3 ข้อมูลพื้นฐานจังหวัดสตูล

ข้อมูลพื้นฐานจังหวัดสตูล แบ่งออกเป็น 7 ด้าน ได้แก่ข้อมูลสภาพทั่วไป ค่าขวัญ สินค้า OTOP วิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ ประเด็นยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ของจังหวัดโดยมีรายละเอียดดังนี้

- 5.3.1 สภาพทั่วไปของจังหวัดสตูล สภาพทั่วไปของจังหวัดพัทลุงแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ลักษณะทางภูมิศาสตร์ ลักษณะทางการปกครอง และประชากร โดยมีรายละเอียดดังนี้

5.3.1.1 ลักษณะทางภูมิศาสตร์ จังหวัดสตูลตั้งอยู่ภาคใต้ของประเทศไทย ห่างจากกรุงเทพฯ 973 ก.ม. มีเนื้อที่ประมาณ 42,478.997 ตร.กม. หรือประมาณ 1,549,361 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้ ทิศเหนือ ติดต่อกับจังหวัดสงขลา จังหวัดพัทลุง จังหวัดตรังทิศใต้ติดต่อกับ ประเทศสหพันธรัฐ มาเลเซีย ทิศตะวันออกติดต่อกับจังหวัดสงขลา ประเทศสหพันธรัฐมาเลเซีย ทิศตะวันตกติดต่อกับทะเลอันดามัน ประเทศสหพันธรัฐมาเลเซีย ดังแผนที่ในรูปที่ 4

รูปที่ 4 แผนที่แสดงที่ตั้งและอาณาเขตจังหวัดสตูล

5.3.1.2 ลักษณะทางการปกครอง จังหวัดสตูลแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 6 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ 36 ตำบล และ 274 หมู่บ้าน มีหน่วยงานที่ตั้งอยู่ในพื้นที่หน่วยงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่น แยกเป็น องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาล 6 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล 34 แห่ง

5.3.1.3 ประชากร จังหวัดสตูลมีประชากรรวมทั้งสิ้น 269,379 คน รายได้ประชากร 68,189 บาท/ปี/คน

5.3.2 คำขวัญของจังหวัด “ สตูล สงบ สะอาด ธรรมชาติบริสุทธิ์ ”

5.3.3 สินค้า OTOP เต่ากระอาณ

5.3.4 วิสัยทัศน์ของจังหวัดสตูล “เป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การเกษตร และเมืองท่าฝั่งอันดามัน บนพื้นฐานการพัฒนาอย่างมีคุณภาพ ”

5.3.5 เป้าประสงค์ของจังหวัด

5.3.5.1 การท่องเที่ยวและการบริการมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น

5.3.5.2 การค้าระหว่างประเทศเพิ่มขึ้น

5.3.5.3 ประชาชนมีรายได้เฉลี่ยต่อหัวเพิ่มขึ้น

5.3.5.4 สถาบันการศึกษาได้รับการพัฒนาสู่ระดับสากล

5.3.5.5 ประชาชนได้รับการศึกษาต่อเนื่องเพื่อเข้าสู่ความเป็นนานาชาติ

5.3.6 ประเด็นยุทธศาสตร์ของจังหวัด

5.3.6.1 ความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ และการแก้ไขปัญหาความยากจน

5.3.6.2 สังคมที่สงบสุขและพึงปรารถนา

5.3.6.3 การพัฒนาให้เกิดคุณภาพที่ยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของประชาชน

5.3.6.4 การบริหารราชการให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

5.3.6.5 ทราบ เข้าใจ และแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน

5.3.6.6 ปฏิบัติภารกิจอันเป็นนโยบายรัฐ และแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

5.3.7 ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์ของจังหวัด

5.3.7.1 เพิ่มศักยภาพการแข่งขันทางการค้าและการส่งออก

5.3.7.2 พัฒนาประสิทธิภาพการผลิตและการสร้างมูลค่าเพิ่มจากผลผลิตทางการเกษตร

5.3.7.3 เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านอุตสาหกรรมและวิสาหกิจชุมชน

5.3.7.4 พัฒนาศักยภาพโครงสร้างพื้นฐานการขนส่งและโครงข่ายการคมนาคมสู่นานาชาติของภาคใต้

5.3.7.5 เพิ่มปริมาณการผลิตยางพารา

5.3.7.6 เพิ่มมูลค่ายางพารา

5.3.7.7 การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีศักยภาพ

5.3.7.8 การแก้ไขปัญหาความยากจน

- 5.3.7.9 พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ
- 5.3.7.10 ส่งเสริมและพัฒนากิจการศึกษาศึกษาสู่ความเป็นนานาชาติ
- 5.3.7.11 การบริการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน
- 5.3.7.12 พัฒนาด้านการบริหารจัดการ
- 5.3.7.13 การแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในจังหวัด
- 5.3.7.14 การแก้ไขปัญหาอาชญากรรม
- 5.3.7.15 การปราบปรามผู้มีอิทธิพล
- 5.3.7.16 ป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ

5.4 การวิเคราะห์ศักยภาพ (SWOT) ของจังหวัดสงขลา สตูล และ พัทลุง

การวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่รับผิดชอบใน 3 จังหวัด ได้ข้อมูลโดยแบ่งเป็น การวิเคราะห์ศักยภาพของจังหวัดสงขลา และสตูล และ การวิเคราะห์ศักยภาพของจังหวัดพัทลุง มีรายละเอียดดังนี้

5.4.1 การวิเคราะห์ศักยภาพของจังหวัดสงขลา และสตูล พบว่ามีจุดแข็ง ดังนี้

- 5.4.1.1 เป็นแหล่งผลิตและแปรรูปยางพาราเป็นอันดับ 1 ของประเทศ
- 5.4.1.2 มีทรัพยากรทางธรรมชาติหลากหลาย
- 5.4.1.3 มีทุนทางสังคมมากเช่น ปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 5.4.1.4 ทะเลสาบสงขลาเป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ
- 5.4.1.5 มีทรัพยากรทางท่องเที่ยวที่หลากหลาย
- 5.4.1.6 มีโครงข่ายการคมนาคมทุกประเภท
- 5.4.1.7 มีสถานศึกษาทุกระดับทั้งภาครัฐและเอกชน
- 5.4.1.8 มีสถานพยาบาลที่มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐาน

5.4.2 การวิเคราะห์ศักยภาพของจังหวัดสงขลา และสตูล พบว่ามีจุดอ่อน ดังนี้

- 5.4.2.1 ประชากรมีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์
- 5.4.2.2 เกษตรกรบางส่วนขาดการพัฒนากระบวนการผลิตและบรรจุภัณฑ์ ทำให้ขาดโอกาสในการเพิ่มมูลค่า
- 5.4.2.3 ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม
- 5.4.2.4 ขาดแรงงานไร้ฝีมือและแรงงานฝีมือบางสาขา
- 5.4.2.5 มีความขัดแย้งระหว่างกลุ่มอาชีพของประชาชนในจังหวัด
- 5.4.2.6 คุณภาพการศึกษาระดับประถมและมัธยมต่ำกว่าเกณฑ์ของประเทศ

5.4.3 การวิเคราะห์ศักยภาพของจังหวัดสงขลา และสตูล พบว่ามีโอกาส ดังนี้

- 5.4.3.1 ศูนย์การค้าชายแดน
- 5.4.3.2 ศูนย์การท่องเที่ยวครบวงจร
- 5.4.3.3 ศูนย์การค้าปลีกส่งของภาคใต้ตอนล่าง
- 5.4.3.4 การคมนาคมเชื่อมโยงสู่นานาชาติ
- 5.4.3.5 ศูนย์รวมราชการ/ศูนย์กลางการบริหารราชการ

5.4.4 การวิเคราะห์ศักยภาพของจังหวัดสงขลา และสตูล พบว่ามีอุปสรรคดังนี้

- 5.4.4.1 ผลผลิตทางการเกษตรจำนวนมากที่คุณภาพยังไม่ได้มาตรฐาน
- 5.4.4.2 ราคาผลผลิตการเกษตรยังขึ้นกับกลไกตลาดโลก
- 5.4.4.3 โครงการพัฒนาของประเทศเพื่อนบ้านทำให้เกิดผลกระทบในด้านการขาดแคลนแรงงาน ราคาที่ดิน การค้า ด้านสิ่งแวดล้อมและปัญหาชายแดน
- 5.4.4.4 ปัญหายาเสพติด สังคม และสิ่งแวดล้อม
- 5.4.4.5 เกิดภัยธรรมชาติส่งผลกระทบต่อ การประกอบอาชีพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านเกษตรกรรม

5.4.5 การวิเคราะห์ศักยภาพของจังหวัดพัทลุง พบว่ามีจุดแข็งดังนี้

- 5.4.5.1 แหล่งผลิตอาหาร
- 5.4.5.2 แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ
- 5.4.5.3 แหล่งวัฒนธรรม

5.4.6 การวิเคราะห์ศักยภาพของจังหวัดพัทลุง พบว่าจุดอ่อนดังนี้

- 5.4.6.1 ขาดการบริหารจัดการด้านการเกษตร
- 5.4.6.2 ความไม่ปลอดภัยในชีวิต
- 5.4.6.3 ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกในการเพิ่มคุณค่าผลผลิต
- 5.4.6.4 ประชาชนมีรายได้ต่ำ

5.4.7 การวิเคราะห์ศักยภาพของจังหวัดพัทลุง พบว่าโอกาสดังนี้

- 5.4.7.1 นโยบายของรัฐ
- 5.4.7.2 มีตลาดรองรับทั้งภายในและภายนอกประเทศ
- 5.4.7.3 การแสวงโลกในการอุปโภคและบริโภคสินค้าจากธรรมชาติ

5.4.8 การวิเคราะห์ศักยภาพของจังหวัดพัทลุง พบว่าอุปสรรคดังนี้

- 5.4.8.1 ภัยธรรมชาติ
- 5.4.8.2 ภาพลักษณ์ของกลุ่มจังหวัด
- 5.4.8.3 การกีดกันทางการค้า และกฎหมายไม่เอื้ออำนวย

5.5 การเลือกพื้นที่อำเภอในการวิจัย

การเลือกพื้นที่ที่ทำการศึกษามีหลักในการเลือกดังนี้ อำเภอที่มีเศรษฐกิจดี อำเภอที่มีเศรษฐกิจไม่ดี อำเภอที่มีโรงงานอุตสาหกรรมจำนวนมาก อำเภอที่มีพื้นฐานการผลิตทางการเกษตรและอำเภอที่มีการพัฒนาน้อยที่สุด จากการสำรวจและรวบรวมข้อมูลที่เป็นเอกสาร และเอกสารงานวิจัยของชุมชนต่างๆของจังหวัดที่รับผิดชอบสามารถระบุอำเภอได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แหล่งอำเภอที่จะสำรวจของจังหวัดเป้าหมาย

เกณฑ์การเลือกแหล่งพื้นที่	สงขลา	สตูล	พัทลุง
เศรษฐกิจดีที่สุด	หาดใหญ่	ละงู	เมือง
เศรษฐกิจไม่ดี	สะทิงพระ	ท่าแพ	บางแก้ว
จำนวนประชากรที่ทำอาชีพเกษตรมากที่สุด	รัตภูมิ	เมือง	ควนขนุน
การพัฒนาน้อยที่สุด	กระเสสตินธุ์	ท่าแพ	บางแก้ว/กงหรา
โรงงานอุตสาหกรรมมากที่สุด	เมือง	เมือง	ป่าบอน

ที่มา สำนักงานสถิติจังหวัด สงขลา สตูล และพัทลุง

6. นโยบายด้านการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

นโยบายด้านการวิจัยของมหาวิทยาลัยได้ถูกกำหนดไว้ในนโยบายและแผนพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา มีรายละเอียดดังนี้

- 6.1 กำหนดทิศทางการวิจัยที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัย
- 6.2 พัฒนาอาจารย์ใหม่ด้านการวิจัย
- 6.3 สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนในการพัฒนาองค์ความรู้
- 6.4 สนับสนุนบุคลากรของมหาวิทยาลัยในการทำวิจัยในรูปแบบต่างๆ
- 6.5 ส่งเสริมการทำวิจัยเพื่อศึกษาข้อมูลสำหรับทำวิจัยสถาบันและการวิจัยเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน ตลอดจนใช้นวัตกรรมใหม่ๆ

- 6.6 ส่งเสริมการทำวิจัยโดยให้ชุมชนเป็นฐาน (community based research) เพื่อช่วยแก้ปัญหาท้องถิ่น
- 6.7 จัดหาแหล่งเผยแพร่ ตีพิมพ์ รวมทั้งจัดให้มีการนำเสนอผลงานวิจัยของอาจารย์และนักศึกษาอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
- 6.8 ปรับปรุงระเบียบที่เอื้ออำนวยต่อการทำงานวิจัย เช่น ระเบียบการเบิกจ่าย ระเบียบการลาเพื่อทำงานวิจัย
- 6.9 จัดตั้งหน่วยงานเพื่อสนับสนุนการนำผลงานวิจัยของอาจารย์และนักศึกษาไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์

จะเห็นได้ว่านโยบายในข้อที่ 6 เป็นนโยบายที่เน้นการทำวิจัยโดยให้มีความสัมพันธ์กับชุมชน และตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น แต่ปรากฏว่าเมื่อสำนักงานมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา ได้มาประเมินและตรวจสอบพบว่า ภารกิจหลักที่ได้คะแนนต่ำคือ การวิจัย ซึ่งเป็นผลมาจากผลงานวิจัยของอาจารย์มีปริมาณน้อย เนื่องจากการได้รับการสนับสนุนจากแหล่งทุนภายนอกน้อย สาเหตุมาจากงานวิจัยที่อาจารย์และนักศึกษาทำไม่ได้เป็นที่ต้องการของคนในท้องถิ่น และสาเหตุที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ มหาวิทยาลัยขาดระบบบริหารจัดการที่ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกให้กับอาจารย์ บุคลากร และนักศึกษาในมหาวิทยาลัย ด้วยเหตุผลดังกล่าว สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาจึงเห็นความจำเป็นที่จะศึกษาระบบบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพงานวิจัยให้ได้โจทย์วิจัยที่สอดคล้องกับความเชี่ยวชาญของมหาวิทยาลัยและความต้องการของคนในท้องถิ่น รวมทั้งสนองนโยบายของรัฐทั้งระดับภูมิภาค และระดับชาติ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพงานวิจัย ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประเภทของข้อมูลเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพการศึกษาจากเอกสาร รวบรวมข้อมูลจากหนังสือ ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและเอกสารต่าง ๆ ประกอบการวิจัยภาคสนาม โดยใช้ แบบสัมภาษณ์ แบบสำรวจสภาพการทำวิจัย แบบสำรวจงานวิจัยเชิงพื้นที่เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล การศึกษาโดยการจัดสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) การจัดทำเวทีประชาคม และการวิเคราะห์ศักยภาพ (SWOT Analysis) โดยมีวิธีดำเนินการศึกษา ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ คือ ประชาชนที่มีภูมิลำเนาใน 3 จังหวัดรับผิดชอบดูแลของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้แก่ จังหวัดสตูล สงขลา และพัทลุง ซึ่งในแต่ละจังหวัดได้ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเป็นขั้นตอน เพื่อเลือกพื้นที่ที่เป็นตัวแทนในการเก็บข้อมูลและเพื่อหาจำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัย โดยกำหนดเงื่อนไขเพื่อเลือกกลุ่มตัวอย่างในอำเภอต่าง ๆ ของจังหวัดนั้น ๆ ได้แก่ อำเภอที่มีโรงงานอุตสาหกรรมมากที่สุด อำเภอที่มีเศรษฐกิจดี อำเภอที่มีเศรษฐกิจไม่ดี อำเภอที่จำนวนประชากรทำอาชีพเกษตรกรรมมากที่สุด และอำเภอที่มีการพัฒนาน้อยที่สุด และได้คัดเลือกตัวแทนแต่ละอำเภอโดยใช้ข้อมูลจากสำนักงานสถิติ ได้ข้อมูลพื้นฐานตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ดังนี้

จังหวัดสตูล อำเภอที่มีเศรษฐกิจดี ได้แก่ ละงู อำเภอที่มีโรงงานอุตสาหกรรมมากที่สุด ได้แก่ เมืองสตูล อำเภอที่เศรษฐกิจไม่ดี ได้แก่ ท่าแพ อำเภอที่จำนวนประชากรทำอาชีพเกษตรกรรมมากที่สุด ได้แก่ เมืองสตูล และอำเภอที่มีการพัฒนาน้อยที่สุด ได้แก่ ท่าแพ

จังหวัดสงขลา อำเภอที่มีเศรษฐกิจดี ได้แก่ หาดใหญ่ อำเภอที่มีโรงงานอุตสาหกรรมมากที่สุด ได้แก่ เมืองสงขลา อำเภอที่เศรษฐกิจไม่ดี ได้แก่ สะทิงพระ อำเภอที่จำนวนประชากรทำอาชีพเกษตรกรรมมากที่สุด ได้แก่ รัตภูมิ และอำเภอที่มีการพัฒนาน้อยที่สุด ได้แก่ กระแสสินธุ์

จังหวัดพัทลุง อำเภอที่มีเศรษฐกิจดี ได้แก่ เมืองพัทลุง อำเภอที่มีโรงงานอุตสาหกรรมมากที่สุด ได้แก่ ปาบอน อำเภอที่เศรษฐกิจไม่ดี ได้แก่ บางแก้ว อำเภอที่จำนวนประชากรทำอาชีพเกษตรกรรมมากที่สุด ได้แก่ ควนขนุน และอำเภอที่มีการพัฒนาน้อยที่สุด ได้แก่ กงหรา

สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่เลือกจากเงื่อนไขที่กำหนดไว้แล้วนั้นกำหนดโดยใช้ชาวบ้านจากอำเภอต่าง ๆ ที่เป็นอำเภอตามเงื่อนไขอำเภอละ 8 คน รวมทั้งหมด 5 อำเภอในแต่ละจังหวัด ดังนั้นจะได้กลุ่มตัวอย่างใน

แต่ละจังหวัด รวมจังหวัดละ 50 คน และในส่วนของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลานั้น ได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เป็น 3 ส่วน ได้แก่ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ อาจารย์ บุคลากร และนักศึกษา โดยกำหนดตามคณะต่าง ๆ ทั้ง 7 คณะ ได้แก่ ครุศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาการจัดการ เทคโนโลยีอุตสาหกรรม ศิลปกรรมศาสตร์ และเทคโนโลยีการเกษตร

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์/แบบสำรวจสภาพการทำวิจัย/แบบสำรวจงานวิจัยเชิงพื้นที่ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยการศึกษาตามลำดับ ดังนี้

1. ขั้นวางแผนเพื่อสร้างแบบสัมภาษณ์ /แบบสำรวจสภาพการทำวิจัย/แบบสำรวจงานวิจัยเชิงพื้นที่ ผู้วิจัยได้วางแผนในการสร้างแบบสัมภาษณ์ /แบบสำรวจสภาพการทำวิจัย/แบบสำรวจงานวิจัยเชิงพื้นที่ตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 สำรวจและศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ทั้ง 3 จังหวัดที่รับผิดชอบ ได้แก่ สงขลา พัทลุง และสตูล จากสถาบันต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ จากเอกสาร ตำรา และปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดเบื้องต้น

ขั้นที่ 2 สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยในพื้นที่ที่รับผิดชอบเพื่อศึกษาสถานภาพทั่วไป ไป ตลอดจนภาพรวมของปัญหา ความต้องการของท้องถิ่นในแต่ละอำเภอเป้าหมาย และนำข้อมูลที่รวบรวมกับข้อมูลจากขั้นที่ 1 มาพัฒนาเป็นเครื่องมือสำหรับการวิจัยต่อไป

2. ขั้นการสร้างแบบสัมภาษณ์ /แบบสำรวจสภาพการทำวิจัย/แบบสำรวจงานวิจัยเชิงพื้นที่ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ในขั้นการวางแผนมาสร้างแบบสัมภาษณ์ /แบบสำรวจสภาพการทำวิจัย/แบบสำรวจงานวิจัยเชิงพื้นที่เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย เพื่อวัดความคิดเห็นของตัวแทนนักศึกษา ตัวแทนชาวบ้านตัวแทนบุคลากรในมหาวิทยาลัย ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบแบบสอบถามที่สร้างขึ้นโดยแบบสัมภาษณ์ /แบบสำรวจสภาพการทำวิจัย/แบบสำรวจงานวิจัยเชิงพื้นที่ความคิดเห็นของนักศึกษาและตัวแทนชาวบ้านเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น ได้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยโดยการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity)

4. วิธีการรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร เป็นการรวบรวมข้อมูล และสารสนเทศจากเอกสาร รายงาน สิ่งตีพิมพ์ที่เกี่ยวข้องกับการงานวิจัย ส่วนการเก็บรวบรวมข้อมูลจากภาคสนาม โดยใช้เครื่องมือเป็นแบบสัมภาษณ์ และจัดเวทีระดมความคิด และจัดเสวนากลุ่มย่อยของกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้ได้ข้อมูล และกลุ่มตัวอย่างครบถ้วนตามที่ต้องการ มีขั้นตอนดังนี้

1. ประสานขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากตัวแทนแกนนำนักวิจัยท้องถิ่น ตัวแทนนักวิจัยท้องถิ่นและ ชาวบ้านที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่รับผิดชอบทั้ง 3 จังหวัด ได้แก่ พัทลุง สตูล และสงขลา

2. ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำวิจัย และความเป็นอิสระในการให้ข้อมูล ประโยชน์ที่กลุ่มตัวอย่างและผู้อื่นจะได้จากการวิจัย เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน และให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลอย่างถูกต้อง ครบถ้วน และเก็บข้อมูลได้ตามกำหนดเวลาที่ตั้งไว้

3. ผู้วิจัยได้เข้าสัมภาษณ์ สัมภาษณ์สภาพการทำวิจัย สัมภาษณ์งานวิจัยเชิงพื้นที่กับประชากรกลุ่มตัวอย่างตามวันเวลาที่กำหนดไว้

4. จัดประชุมเสวนากลุ่มย่อยและจัดเวทีระดมความเห็นจากประชาคมตามวันเวลาและสถานที่ที่กำหนดไว้

5. ทำการวิเคราะห์ศักยภาพ เพื่อสรุปถึงจุดเน้นการวิจัย ความเชี่ยวชาญของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

6. รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ยุทธศาสตร์การวิจัยของจังหวัดในพื้นที่รับผิดชอบโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติได้มอบหมายให้มหาวิทยาลัยในพื้นที่จัดทำ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้จำแนกวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแยกประเด็นเป็น จุดเน้นการวิจัย ความเชี่ยวชาญของมหาวิทยาลัย บทบาทของมหาวิทยาลัยต่อท้องถิ่น และปัญหาและอุปสรรคในการวิจัย โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยภาคสนาม ซึ่งเป็นผลจากการสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์สภาพการทำวิจัย แบบสัมภาษณ์งานวิจัยเชิงพื้นที่ ตามประเด็นที่ศึกษาแล้วทำการสังเคราะห์ แปรผลการสังเคราะห์ เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ และนโยบายทิศทางการทำงานต่อผู้บริหารระดับสูง และนำเสนอรายงานผลการวิจัย

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ในการทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพงานวิจัย ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา โดยมีวัตถุประสงค์ของโครงการเพื่อค้นหายุทธศาสตร์จุดเน้นการวิจัยและความเชี่ยวชาญที่จะพัฒนาไปสู่ความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัย โดยการรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและเอกสารต่าง ๆ ประกอบการวิจัยภาคสนามโดยใช้ แบบสัมภาษณ์ แบบสำรวจ สภาพการทำวิจัย แบบสำรวจงานวิจัยเชิงพื้นที่เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการจัด สอนทากลุ่มย่อย และการจัดทำเวทีประชาคม การวิเคราะห์ศักยภาพ ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนที่มีภูมิลำเนาใน 3 จังหวัดรับผิดชอบดูแลของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้แก่ จังหวัดสตูล สงขลา และพัทลุง คณะผู้วิจัยนำเสนอรายงานผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.1 สภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน

ในการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบของมหาวิทยาลัย ราชภัฏสงขลา คือ จังหวัดสตูล จังหวัดพัทลุง และจังหวัดสงขลา นั้น คณะผู้วิจัยได้กำหนดแนวทาง การศึกษาออกเป็นสองส่วนด้วยกัน ได้แก่ สภาพทั่วไป ไปของแต่ละจังหวัด และปัญหาตลาดจนความ ต้องการของชุมชน ซึ่งจะกล่าวถึงในรายละเอียดโดยแยกเป็นรายจังหวัด ดังนี้

จังหวัดสตูล

1. สภาพทั่วไปของจังหวัดสตูล

สภาพทั่วไปของจังหวัดพัทลุงแบ่งออกเป็น 3 ด้านได้แก่ ลักษณะทางภูมิศาสตร์ ลักษณะทางการ ปกครอง และประชากรโดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 ลักษณะทางภูมิศาสตร์ จังหวัดสตูลตั้งอยู่ภาคใต้ของประเทศไทย ห่างจากกรุงเทพฯ 973 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 42,478.997 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 1,549,361 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อกับ จังหวัดใกล้เคียง ดังนี้ ทิศเหนือติดต่อกับจังหวัดสงขลา จังหวัดพัทลุง จังหวัดตรัง ทิศใต้ติดต่อกับประเทศ

สหพันธรัฐมาเลเซีย ทิศตะวันออกติดต่อกับจังหวัดสงขลา ประเทศสหพันธรัฐมาเลเซีย ทิศตะวันตกติดต่อกับทะเลอันดามัน ประเทศสหพันธรัฐมาเลเซีย

1.2 ลักษณะทางการปกครอง จังหวัดสตูลแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 6 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ 36 ตำบล และ 274 หมู่บ้าน มีหน่วยงานที่ตั้งอยู่ในพื้นที่หน่วยงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่น แยกเป็น องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาล 6 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล 34 แห่ง

1.3 ประชากร จังหวัดสตูลมีประชากรรวมทั้งสิ้น 269,379 คน รายได้ประชากร 68,189 บาท/ปี/คน

2. ปัญหาและความต้องการของชุมชน

การศึกษาปัญหาและความต้องการของชุมชนจังหวัดสตูล คณะผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลภาคสนามแล้วนำข้อมูล วิเคราะห์เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงมากที่สุด โดยแบ่งวิธีการเก็บข้อมูลเป็น 2 ขั้นตอน คือ การทำ Focus Group และการจัดประชุมเวทีชาวบ้าน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 การทำ Focus Group

จากการเสวนาปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นในจังหวัดสตูล ซึ่งมีผู้เข้าร่วมเสวนาประกอบด้วย แกนนำนักวิจัยท้องถิ่น นักวิจัยท้องถิ่น ชาวบ้าน และนักวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้มีการถกเถียงปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นในประเด็นต่างๆ อย่างกว้างขวาง พอสรุปได้ดังนี้

2.1.1 การศึกษา การจัดการศึกษาของจังหวัดสตูล มีปัญหาพอที่จะวิเคราะห์ได้ดังนี้

2.1.1.1 ปัญหาเกิดจากวัยรุ่นไม่ศึกษาต่อ หลังจากจบการศึกษาภาคบังคับ ทั้งนี้อาจเกิดขึ้นจากมีโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายน้อย หรืออาจจะเอาอย่างเพื่อนก็เป็นได้ ส่วนใหญ่นักเรียนที่ไม่ศึกษาต่อ ไม่ใช่เกิดจากฐานะทางบ้านยากจน ไม่สามารถส่งบุตรหลานให้เรียนต่อได้ แต่เกิดขึ้นจากเด็กวัยรุ่นชอบสนุก ชอบเที่ยวกลางคืนเพราะมีแหล่งบันเทิงมากมาย เช่น ร้านคาราโอเกะ เป็นต้น พวกนี้ส่วนใหญ่จะเป็นวัยรุ่นชาย พ่อแม่มีฐานะดีแต่ไม่มีเวลาอบรมสั่งสอนบุตรหลานของตน ปล่อยให้ปล่อยปละละเลยจนบุตรหลานหนีเรียน ขาดเรียนบ่อย ในที่สุดไม่ไปโรงเรียนเสียเลย

2.1.1.2 ปัญหาขาดสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาของจังหวัดสตูลในขณะนี้ มีเพียงมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาซึ่งเปิดสอนตามโครงการการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ (กศ.บป.) เปิดให้มีการสอนเฉพาะวันเสาร์ อาทิตย์ เท่านั้น ทำให้นักเรียนที่จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ต้องไปเรียนนอกพื้นที่ เช่น ที่จังหวัดสงขลา หรือ

กรุงเทพมหานคร ความสัมพันธ์ระหว่างลูกกับพ่อแม่จึงห่างเหินไป นักเรียนเมื่อไปศึกษานอกพื้นที่ เมื่อสำเร็จการศึกษาก็ไม่กลับบ้านความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่ลูกจึงห่างเหินกันมากขึ้น

2.1.2 การว่างงาน การไม่มีงานทำในจังหวัดสตูล เป็นปัญหาค่อนข้างสำคัญมาก เพราะสตูลมีโรงงานอุตสาหกรรมน้อย นอกจากนี้ยังนิยมจ้างแรงงานต่างชาติ เช่น เขมร พม่า มาทำงานมากกว่าคนสตูลเพราะค่าจ้างแรงงานถูกกว่า คนในสตูลจึงว่างงานมากยิ่งขึ้น คนที่มีงานทำส่วนใหญ่จะไปประกอบอาชีพที่มาเลเซีย เช่น รับจ้างกรีดยาง เป็นต้น ซึ่งรายได้จะดีกว่าที่จังหวัดสตูลมาก

2.1.3 ปัญหาสังคม ผลการไม่ศึกษาต่อและไม่มีงานทำ สร้างปัญหาสังคมให้กับสตูลมาก เนื่องจากคนเหล่านี้จะมั่วสุมกันเสพยาเสพติด แ่่งรถชิง ลักเล็กขโมยน้อย เป็นปัญหาที่ต้องรีบแก้ไขโดยเร่งด่วน ปัญหาที่สำคัญมากอีกประการหนึ่งของสตูลคือ ปัญหาโสเภณี ผู้ขายบริการเหล่านี้ส่วนใหญ่อพยพมาจากถิ่นอื่นมาประกอบอาชีพแฝงในจังหวัดสตูล เช่น ทำงานตามร้านอาหาร ร้านคาราโอเกะ เป็นต้น คนเหล่านี้มีอาชีพที่แท้จริงคือ การค้าประเวณี ซึ่งเป็นต้นเหตุสำคัญที่ทำให้โรคเอดส์ระบาดในจังหวัดสตูลมากขึ้น

2.1.4 ปัญหามลพิษ ปัญหานี้มีไม่มากนัก เนื่องจากมีโรงงานอุตสาหกรรมน้อย มลพิษที่มีปัญหาในขณะนี้เกิดจากการทำนาเกลือ โดยนาเกลือปล่อยน้ำเสียลงทะเลส่งผลกระทบต่อ การเลี้ยงปลาในกระชัง

2.2 เวทีชาวบ้าน

2.2.1 การศึกษา การศึกษาของสตูลมีปัญหาทั้งระดับมัธยมและอุดมศึกษา จะกล่าวถึงดังนี้

2.2.1.1 ระดับมัธยมศึกษา ในระดับนี้จะมีนักเรียนจำนวนมากที่อ่านหนังสือไทยไม่ออกอาจจะเกือบถึงร้อยละ 50 ทั้งนี้เนื่องจากประการแรก การศึกษาในระดับประถมศึกษา นักเรียนจะเรียนภาษาวิมากกว่าภาษาไทย ประการที่สองนักเรียนไม่ชอบครู ครูไม่ทำตัวให้สนิทสนมกับนักเรียน เมื่อสั่งอะไรนักเรียนไม่ทำตามจะใช้วิธีขู่เด็ก ไม่ค่อยรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน ต้องการให้เด็กทำตามเพียงอย่างเดียวถ้าไม่ทำตามที่ต้องการจะหักคะแนน ครูไม่เคยพานักเรียนศึกษานอกห้องเรียนทำให้นักเรียนมีโลกทัศน์แคบและไม่ชอบวิชาที่เรียนมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ครูยังไม่พัฒนาเทคนิคการสอนเพื่อให้นักเรียนสนุกกับวิชาที่เรียน ทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายในการเรียนหนังสือ โดยเฉพาะภาษาไทยมากยิ่งขึ้น

ผลสะท้อนที่ตามมาคือ นักเรียนจะหนีเรียนโดยพ่อแม่ไม่รู้เพราะต้องมีการะในการทำมาหากิน หาเงินมาให้ลูกเรียนจนไม่มีเวลาเอาใจใส่การเรียนของลูก นักเรียนหลายคนแต่งชุดนักเรียน

ออกจากบ้านไปถึงระหว่างทางถอดชุดนักเรียนออกไปนัดเที่ยวกับเพื่อนหรือแฟนของตน ชาวกันไปเที่ยวในสถานเริงรมย์ต่างๆ จนเสียผู้เสียคน การเรียนของเด็กเหล่านี้จะตกต่ำ เรียนไม่จบการศึกษาจำนวนมาก เด็กพวกนี้จะไปจับกลุ่มก่อความวุ่นวายให้กับสังคมเป็นที่เบื่อหน่ายของผู้ปกครอง และชุมชนอย่างยิ่ง

2.2.1.2 ระดับอุดมศึกษา สตูลไม่มีสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ที่มีอยู่ในปัจจุบัน เป็นเพียงมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาได้มาเปิดสอนระดับปริญญาตรีในสาขาวิชาต่างๆ ตามโครงการ กศ.บป. ในวันเสาร์-อาทิตย์ เท่านั้น ซึ่งส่วนใหญ่ผู้ที่มาเรียนจะเป็นผู้ที่ไม่มีงานทำ ดังนั้น นักเรียนเมื่อจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาต้องการจะเรียนต่อจึงต้องไปเรียนที่อื่น เช่น กรุงเทพฯ หรือสงขลา หรือ นครศรีธรรมราช ซึ่งมีมหาวิทยาลัยตั้งอยู่หลายแห่ง เช่น มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นต้น ทำให้ชาวสตูลมีภาระค่าใช้จ่ายในการส่งลูกไปเรียนหนังสือมากขึ้น มีหลายคนเมื่อส่งไปเรียนหนังสือในต่างถิ่นแทนที่ลูกจะเรียนสำเร็จการศึกษาตามที่พ่อแม่คาดหวัง ลูกกลับไปมีปัญหาเรื่องชู้สาว บางคนถึงกับมีลูกกลับมา บางคนคิดสิ่งเสียดสี บางคนคิดโรคร้ายแรงกลับมา เสียอนาคตไปมากมาย พ่อแม่หลายครอบครัวเป็นคนมีหนี้สินเพื่อหาเงินไปส่งลูกเรียนหนังสือ เมื่อลูกผิดหวังกลับมาพ่อแม่จะจมอยู่ในความทุกข์ซ้ำซ้อนขึ้นไปอีก

ดังนั้น ชาวสตูลจึงเรียกร้องให้มีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยขึ้นในท้องถิ่นของตน ดังเช่นสามจังหวัดชายแดนของไทย ขณะนี้มีการศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งมหาวิทยาลัยในจังหวัดสตูล เข้าใจว่าผลการศึกษาคงไม่มีปัญหาในการจัดตั้งมหาวิทยาลัยที่จังหวัดสตูลคงเหลือแต่รัฐบาลจะมีนโยบายอย่างไรในการจัดการศึกษาที่สตูล

2.2.2 ปัญหาสังคม ปัญหาสังคมของสตูลมีปัญหาพอสรุปได้ดังนี้

2.2.2.1 ครอบครัวแตกแยก ครอบครัวในจังหวัดสตูลมีการหย่าร้างกันสูงมาก ด้านหนึ่งเกิดจากวัยรุ่นแต่งงานกันก่อนวัยอันสมควร เด็กเหล่านี้บางส่วนมีนิสัยชอบเที่ยวเตร่ เที่ยวยาวค่ำคืนตามแหล่งมั่วสุมต่างๆ เช่น คาราโอเกะ เปลี่ยนคู่นอนหลายๆ คน ทำให้มีจิตใจไม่มั่นคงในการครองชีวิตคู่ เพราะ มีนิสัยชอบเปลี่ยนคู่มารั้งแต่ต้น อีกด้านหนึ่งเกิดจากสามีภรรยาแยกกันอยู่เพราะหน้าที่การงานนานๆ ที่จึงได้กลับมาอยู่ด้วยกันทำให้เกิดความใกล้ชิดความใกล้ชิดกับคู่ร่วมงาน เกิดปัญหาเรื่องชู้สาวนำไปสู่การหย่าร้างในที่สุด ดังนั้น ควรมีองค์กรคอยให้คำแนะนำในการเลือกคู่ครองของหนุ่มสาว เมื่อคิดจะมีคู่ครองจะต้องทำอย่างไรปฏิบัติตนอย่างไรจึงจะทำให้การครองชีวิตคู่ดำเนินไปได้อย่างดีและมีความสุขตลอดไป

2.2.2.2 ความสัมพันธ์สองศาสนา ประชากรของสตูลจะมีอิสลามและพุทธจำนวนมาก ทั้งสองกลุ่มอยู่กันอย่างสมานฉันท์สามัคคีเป็นอย่างดีมาเป็นเวลานาน คอยช่วยเหลือเกื้อกูลกันอยู่เสมอ เมื่อมีงานทำภายในชุมชนเกิดขึ้นไม่ว่าส่วนตัวหรือส่วนรวมจะให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกันเป็นอย่างดี ซึ่งเป็นสิ่งที่น่าชื่นชมอย่างยิ่ง แต่ในปัจจุบันความสัมพันธ์ในลักษณะดังกล่าวเริ่มจืดจางลง ส่วนหนึ่งอาจมาจากการจัดการศึกษาในปัจจุบันทำให้เกิดปัญหานี้ขึ้นมา การจัดการศึกษาของสตูลในอดีตจะเรียนกันระหว่างพุทธกับอิสลาม นักเรียนจึงมีเพื่อนทั้งพุทธและอิสลาม ความเป็นเพื่อนทำให้เกิดความเข้าใจที่ดีต่อกัน มีการจับกลุ่มและสังสรรค์กันอยู่เสมอ เมื่อมีเรื่องราวเกิดขึ้นจะให้ความช่วยเหลือกันและกันเป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นงานรื่นเริงหรืองานศพ การจัดการศึกษาในปัจจุบันแยกเรียนกันแบ่งเป็นพุทธอิสลาม พอแยกเรียนกันความเป็นเพื่อนก็ห่างกันออกไป เกิดช่องว่างระหว่างกัน ถ้าเป็นไปได้ชาวสตูลต้องการให้โรงเรียนอิสลามและโรงเรียนสามัญน่าจะมี 1 วัน หรือ 2-3 วิชาที่ให้นักเรียนมาเรียนร่วมกัน เขาจะได้มีเพื่อนต่างศาสนาที่สนิทสนมรักใคร่สามัคคีกันดังเช่นในอดีต ซึ่งจะเป็นสำคัญในการแก้ปัญหาของความวุ่นวายที่เกิดขึ้นได้ในระดับหนึ่ง

2.2.2.3 การขายบริการทางเพศ ยาเสพติด และโรคเอดส์ เด็กสตูลเริ่มขายบริการทางเพศ ตั้งแต่อายุ 14-15 ปี ส่วนหนึ่งเกิดจากความยากจนของครอบครัว ซึ่งมีลูกหลาน มีรายได้ไม่เพียงพอที่จะใช้จ่ายในครอบครัวไม่จะเป็นค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันหรือเพื่อการศึกษาเล่าเรียน เด็กบางคนจึงหาทางออกด้วยการขายบริการทางเพศ อีกส่วนหนึ่งเกิดจากสถานเริงรมย์ในจังหวัดสตูล มีค่อนข้างมาก มีทั้งร้านน้ำชา คาราโอเกะ แหล่งอบายมุขเหล่านี้เป็นที่มั่วสุมของวัยรุ่นทั้งพวกที่หนีเรียนวัยรุ่นใจแตกและกลุ่มวัยรุ่นที่ต้องการหาเงินมาใช้จ่ายเพื่อซื้อหาสิ่งของตามความต้องการของตนให้ทันกับความสมัยนิยมวัยรุ่นส่วนหนึ่งจะใช้สถานที่เหล่านี้ขายบริการทางเพศ มีทั้งติดต่อกันทางโทรศัพท์และมีนายหน้าคอยติดต่อจัดหาให้

การขายบริการทางเพศมีทั้งสวมถุงยางและไม่สวมถุงยางอนามัย ทำให้โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ขยายตัวอย่างรวดเร็วในสตูล ขณะนี้สถิติการเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์เริ่มสูงขึ้นอย่างน่าเป็นห่วงโดยเฉพาะโรคเอดส์ ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาแก่สังคมอย่างกว้างขวาง มีผู้คนติดโรคเอดส์มากมายทั้ง ในกลุ่มวัยรุ่น วัยหนุ่มสาวที่กำลังทำงาน และแม่บ้าน

สำหรับวัยรุ่นและวัยหนุ่มสาว จะมีความสัมพันธ์ทางเพศที่ขาดความระมัดระวัง บางส่วนเสพยาเสพติดก่อนมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งตอนนี้กำลังแพร่ระบาดอย่างน่าห่วงใยโดยเฉพาะ 4x100 ซึ่งประกอบด้วย โค้ก น้ำกระเทียม ยาแก้ไอ และยาแก้ปวด เอมามาผสมกัน เมื่อกินเข้าไปจะมีอาการเคลิ้มมีสติไม่สมบูรณ์ และนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ในกลุ่มเดียวกันหรือกับหญิงขายบริการโดยไม่สวมถุงยาง

บางส่วนเกิดจากความงุนงงที่จะมีเพศสัมพันธ์กับคู่ของตนโดยไม่ป้องกัน เพราะเชื่อในความบริสุทธิ์ของคู่ของตน บางส่วนเกิดจากพ่อบ้านซึ่งไปเกี่ยวกับหญิงขายบริการแล้วไม่ป้องกันติดโรคโดยไม่รู้ตัวแล้วมาแพร่ให้แม่บ้านของตน เมื่อสามีเสียชีวิต ภรรยาสามีใหม่โดยไม่ยอมเปิดเผยว่าตนเป็นเอดส์ทำให้โรคเอดส์แพร่ขยายมากขึ้น ขณะนี้ในสตูลผู้คนที่เป็เอดส์ไม่ต่ำกว่าสองหมื่นคน ซึ่งจะกลายเป็นปัญหาที่สำคัญต้องรีบแก้ไขโดยด่วนของสตูลอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

2.2.2.4 แรงงานต่างด้าว สตูลเริ่มมีจำนวนแรงงานต่างด้าวโดยเฉพาะพม่าเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว เพราะสตูลมีโรงงานที่ต้องใช้แรงงานในการผลิตหลายแห่ง เช่น ที่อำเภอระแงะ จะมีโรงงานน้ำแข็ง โรงงานประมง ซึ่งนิยมใช้แรงงานต่างด้าวมกเพราะว่าค่าแรงถูก คนในพื้นที่ไม่ยอมทำ เพราะเห็นว่าค่าแรงงานถูกเกินไป จึงเกิดภาวการณ์ว่างงานขึ้น เกิดปัญหาสังคมตามมา แรงงานในสตูลมีทั้งถูกและผิดกฎหมาย

จังหวัดพัทลุง

1. สภาพทั่วไปของจังหวัดพัทลุง

จังหวัดพัทลุง ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของประเทศไทย ห่างจากกรุงเทพฯ 858 กิโลเมตร มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 3,424.473 ตารางกิโลเมตร หรือ 2,140,296 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดนครศรีธรรมราช สงขลา ตรัง และสตูล

พัทลุง มีประชากรทั้งหมด 502,941 คน เป็นเพศชาย 246,887 คน หญิง 256,054 คน ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 87.84 ศาสนาอิสลาม ร้อยละ 12.10 และศาสนาอื่นๆ ร้อยละ 0.05 โดยมีโครงสร้างทางการปกครอง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ดังนี้

1.1 การปกครอง จังหวัดพัทลุง แบ่งการปกครองออกเป็น 11 อำเภอ 65 ตำบล 670 หมู่บ้าน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีองค์กรบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาล 10 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล 64 แห่ง

1.2 เศรษฐกิจ ประชากรจังหวัดพัทลุง มีรายได้เฉลี่ยเท่ากับ 60,559 บาท/คน/ปี (2549) เป็นลำดับที่ 13 ของภาคใต้ และลำดับที่ 45 ของประเทศ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด 31,381 ล้านบาท โดยมีอาชีพหลักคือ การเกษตร อาชีพรองคือ การค้าปลีก และค้าส่ง ภาพรวมเศรษฐกิจของจังหวัดพัทลุงประกอบด้วย

1.2.1 การเกษตร จังหวัดพัทลุงมีพื้นที่ถือครอง เพื่อการเกษตร 828,438 ไร่ หรือร้อยละ 40.35 ของพื้นที่ทั้งหมด ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ปลูกยางพารา 596,476 ไร่ (2550) คิดเป็นร้อยละ 72 ของ

พื้นที่เพาะปลูกทั้งหมด รองลงมาเป็นการปลูกข้าว ทุเรียน มังคุด เงาะ และลองกอง นอกจากนี้ยังมีการเลี้ยงสัตว์ เช่น โคเนื้อ โคนม สุกร ไก่เนื้อ และการทำประมง เป็นต้น

1.2.2 การอุตสาหกรรม จังหวัดพัทลุง มีโรงงานทั้งหมด 469 โรงงาน (2551) มีเงินลงทุน 1,475,232,577 บาท มีการจ้างงาน 3,705 คน ส่วนใหญ่เป็นโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดเล็ก โดยมีอุตสาหกรรมที่ขยายตัวอย่างต่อเนื่อง คือ อุตสาหกรรมการเกษตร อุตสาหกรรมอาหาร อุตสาหกรรมไม้ และผลิตภัณฑ์จากไม้ อุตสาหกรรมยาง อุตสาหกรรมโลหะและโลหะ

1.2.3 การท่องเที่ยว พัทลุงมีแหล่งท่องเที่ยวมากมาย มีทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เช่น อุทยานแห่งชาติเขาปู่-เขาย่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย บ่อน้ำร้อนเขาชัยสน และแหล่งท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรม โบราณสถาน เช่น วังเจ้าเมืองเก่า วัดเรียนบางแก้ว เมืองหนังตะลุง มโนราห์ ซึ่งเที่ยวได้ตลอดทั้งปี แต่ส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวจะไปเยี่ยมชมอุทยานนกน้ำทะเลน้อย มากที่สุดสูงถึง ร้อยละ 56 ที่เดียว

1.3 สังคมและวัฒนธรรม จังหวัดพัทลุง มีประชากรนับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 87.84 ศาสนาอิสลาม ร้อยละ 12.10 และศาสนาอื่น ๆ ร้อยละ 0.05(2550) มีโรงพยาบาลชุมชน 9 แห่ง สถานีอนามัย 125 แห่ง นอกจากนี้พัทลุง มีวัดมากถึง 235 วัด (2550) สำนักสงฆ์ 9 แห่ง มัสยิด 90 แห่ง โบสถ์คริสต์ 6 แห่ง มีขนบธรรมเนียมประเพณีที่สำคัญของจังหวัดมากมาย เช่น ประเพณีแข่งโพน-ลากพระ การแสดงพื้นบ้าน เช่น หนังตะลุง มโนราห์ ลิเกป่า ตลอดจนมีโบราณสถาน โบราณวัตถุที่สำคัญหลายแห่ง ดังที่กล่าวมาแล้ว

2. ปัญหาและความต้องการของชุมชน

คณะผู้วิจัยได้รวบรวมปัญหาและความต้องการของชุมชน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ โดยกำหนดให้มีการเก็บข้อมูล 2 ขั้นตอน คือ การทำ Focus Group และจัดประชุมเวทีชาวบ้าน ซึ่งได้ข้อสรุปดังนี้

2.1 การทำ Focus Group พอสรุปได้ดังนี้

2.1.1 การเกษตร

2.1.1.1 การทำนา พัทลุงเคยเป็นแหล่งปลูกข้าวที่สำคัญของภาคใต้ ผลิตข้าวปริมาณมากพอที่จะเลี้ยงคนในท้องถิ่นและจังหวัดใกล้เคียงได้อย่างดี ในระยะแรกเป้าหมายของการผลิตจะผลิตเพื่อบริโภคที่เหลือจึงขายหรือแลกเปลี่ยนกัน วิถีชีวิตจึงผูกติดกับวิธีการผลิต คือ ทำนาโดยใช้แรงงานภายในครอบครัวและสัตว์เลี้ยง อาศัยน้ำฝนเป็นปัจจัยผลิตที่สำคัญ การผลิตลักษณะนี้ใช้แรงงานในการ

ผลิตค่อนข้างมาก และต้องทำให้ทันตามฤดูกาลผลิต ไม่เช่นนั้นจะกระทบถึงขั้นตอนการผลิตทุกขั้นตอน เช่น ถ้าไถไม่ทันตามฤดูกาล หรือล่าช้าไปก็จะหว่าน การปักดำและการเก็บเกี่ยวก็จะล่าช้าไปด้วย อาจทำให้เกิดความเสียหายแก่การนํานาได้ ดังนั้น ชาวนาจึงต้องร่วมมือกัน เกื้อกูลกันในระหว่างกันจึงเกิดขึ้น โยงยัดชุมชนเข้าด้วยกันอย่างแนบแน่น ช่วยเหลือกันในทุกด้าน ทั้งด้านการผลิต และงานสังคม ตลอดจนร่วมปกป้องชีวิต และทรัพย์สินซึ่งกันและกัน

วิถีชีวิตเริ่มเปลี่ยนแปลงไปตั้งแต่ระบบทุนนิยมเข้ามาในพื้นที่ ชาวนาต้องการเงินมากขึ้นเพื่อซื้อเครื่องอุปโภค บริโภค จึงเร่งผลิตข้าวเพื่อให้ได้ปริมาณมากขึ้น เป้าหมายการผลิตเปลี่ยนจากการผลิตเพื่อบริโภคเป็นการผลิตเพื่อการขายแทน และเพื่อผลิตข้าวให้มากขึ้นจึงเปลี่ยนวิธีการผลิตจากการใช้แรงงานในครอบครัว สัตว์เลี้ยงและเพื่อนฝูง ญาติมิตรเป็นการใช้เครื่องจักรแทน มีการใช้ปุ๋ย ใช้ยาฆ่าแมลงมากเพื่อให้ได้ผลผลิตตามที่ต้องการ การใช้ปุ๋ยและยาฆ่าแมลงจำนวนมากทำให้ระบบนิเวศถูกทำลาย สัตว์ และพืชซึ่งเคยเป็นอาหารของคนถูกทำลายตามไปด้วย ความจำเป็นต้องใช้เงินเพื่อซื้ออาหารจึงเพิ่มสูงขึ้น เพราะคนไม่สามารถพึ่งพิงธรรมชาติได้ ดังนั้น ต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น เมื่อขายข้าวจะถูกพ่อค้าคนกลางกดราคา หลายครั้งขายข้าวขาดทุนไม่มีเงินออมเพียงพอที่จะดำรงชีพ การผลิตซ้ำครั้งต่อไป หรือการส่งลูกเรียนจะต้องกู้หนี้ยืมสินแทน การทำนาที่ขาดทุนและเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ ทำให้ชาวนาโดยเฉพาะหนุ่มสาวเริ่มทิ้งไร่นา ไปทำงานตามโรงงานอุตสาหกรรมในเมือง ปล่อยให้การทำนาเป็นภาระของคนแก่ซึ่งเรี่ยวแรงจะลดลงตามกาลเวลา นานเข้าการทำนาของพ่อลุงจะน้อยลงเรื่อยๆ มีการทิ้งนาให้ร้างมากขึ้น บางส่วนเอาพื้นที่นาไปทำสวนยางพารา เพราะราคายางสูงขึ้นมาก ทั้งๆ ที่เป็นพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม คนพ่อลุงคาดการณ์ว่าถ้าปล่อยให้เป็นเช่นนี้ โดยไม่แก้ไขอีก 10 ปีข้างหน้าคนพ่อลุงจะต้องซื้อข้าวกิน แม้ในปัจจุบันชาวนาบางส่วนก็ซื้อข้าวจากภาคอีสานกินแล้วเพราะข้าวทางอีสานมีคุณภาพดีกว่า กินอร่อยกว่า อย่างไรก็ตามราคาข้าวที่เพิ่มสูงขึ้นมากในปัจจุบันอาจทำให้การทำนาเริ่มฟื้นตัวอีกครั้งก็ได้ เพราะชาวนาจะได้กำไรจากการขายข้าวจนเพียงพอต่อการเลี้ยงชีพได้ดี แต่ถ้าราคาข้าวตกเหมือนเช่นที่ผ่านมา การเลิกทำนาก็จะปรากฏให้เห็นอีกแน่นอน

2.1.1.2 การทำสวนยางพารา การทำสวนยางพาราเป็นอาชีพสำคัญของคนพ่อลุงมาเป็นเวลานาน สวนยางปลูกเพื่อขายเพียงอย่างเดียวและการผลิตยางเพื่อขายของประเทศไทย ส่วนใหญ่ผลิตเพื่อส่งออกสูงถึงร้อยละ 90 ดังนั้นราคายางในตลาดโลกจึงส่งผลโดยตรงต่อราคายางภายในประเทศ เมื่อใดที่ตลาดโลกต้องการยางราคาก็จะสูง แต่ถ้าปริมาณยางมากกว่าความต้องการของผู้ซื้อ ราคายางจะลดลง การขึ้นลงของราคายางจะส่งผลต่อรายได้และความเป็นอยู่ของชาวสวนยาง

รายภายในปัจจุบันที่สูงขึ้นเป็นประวัติการณ์ทำให้ชาวสวนมีรายได้มากขึ้นมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นแต่น่าห่วงที่ชาวสวนยางจำนวนมากขาดการอบรม เมื่อมีรายได้สูงขึ้นแทนที่จะเก็บเงินไว้เพื่อใช้จ่ายในยามจำเป็น หรือขยายกิจการ กลับนำเงินไปใช้จ่ายอย่างไม่ระวังซื้อสิ่งของเกินความจำเป็น ไม่น่าแปลกใจที่ระหว่างนี้จะมีรถยนต์ป้ายแดงจอดให้เห็นหน้าบ้านชาวสวนยางมากมาย บางรายขับไม่จำเป็นต้องให้คนอื่นขับให้ก็มี ทั้งนี้เพราะลัทธิบริโภคนิยม เห็นผู้อื่นซื้อได้ตนเองก็ซื้อได้เช่นกัน ทั้งที่บางครั้งไม่จำเป็นมากนัก นอกจากนี้ค่าใช้จ่ายจากการซื้อรถกลับเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นค่าน้ำมันที่เพิ่มสูงขึ้นมาก หรือค่าซ่อมบำรุง ในอนาคตข้างหน้าถ้ารายทางลดลงดังเช่นในอดีตชาวสวนจะอย่างไรกับชีวิตของตนเองเป็นเรื่องที่น่าห่วง เพราะแม้จะมีรายได้มากขึ้นแต่ถ้าใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่ายไม่ระวัง รายได้เพิ่มมากขึ้นเท่าไรก็ไม่เพียงพอกับรายจ่ายอยู่ดี เพียงเพราะอยากมีเหมือนคนอื่น อยากเด่นกว่าคนอื่นเท่านั้น

2.1.1.3 การเลี้ยงปลาดุก การเลี้ยงปลาดุกเป็นอาชีพเสริมที่ทางราชการส่งเสริมให้ชาวบ้านเลี้ยงเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัวโดยการสนับสนุนทั้งด้านวิชาการ และเงินทุนบางส่วนเช่น พันธุ์ปลา ปรากฏว่าด้วยการส่งเสริมที่ขาดการมองให้ครบวงจรกลับสร้างความเดือดร้อนให้ชาวบ้าน คือเมื่อชาวบ้านเลี้ยงปลาดุกมากมาย ผลผลิตมากมายจึงไม่มีตลาดที่จะจำหน่าย คนผลิตมากกว่าคนบริโภคมาก เมื่อนำไปขายจึงขาดทุน เพราะขายได้ราคาต่ำมาก การส่งเสริมของทางการจึงต้องมองให้ครบวงจรตั้งแต่การผลิต จนกระทั่งตลาดที่รองรับ ไม่เช่นนั้นจะกลายเป็นการบั่นทอนความเชื่อถือของชาวบ้านที่มีต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐลงไปเรื่อยๆ

2.1.2 ปัญหาสังคม ปัญหาสังคมของจังหวัดพัทลุง พอสรุปได้ดังนี้

2.1.2.1 การขาดโอกาสทำงานของวัยรุ่น ปัญหาสำคัญของวัยรุ่นในปัจจุบัน คือ การหางานทำ คือหางานยากพอสมควรเนื่องจากบริษัทส่วนใหญ่ว่างงาน ไขการรับเข้าทำงานว่าจะต้องมีประสบการณ์ในการทำงานมาก่อน 1-2 ปี วัยรุ่นส่วนใหญ่เมื่อจบปริญญาตรีจะไม่มีประสบการณ์ในการทำงานถ้าไม่เก่งจริงจะหางานยากมาก หลายคนจึงว่างงาน แต่ไม่ยอมทำงานทางการเกษตร เช่น กริดยาง ทั้งที่ในปัจจุบันมีรายได้ที่ดีแต่อ้างว่าไม่ยอมให้ความรู้ที่เรียนมาเสียไปเปล่าๆ พ่อแม่เองก็มีส่วนทำให้ลูกๆ ไม่ชวนขวยหางานทำ โดยเฉพาะช่วงที่ยางพารามีราคาแพง จะบอกลูกว่าเมื่อเรียนแล้วไม่ต้องทำงาน ลูกต้องการอะไรไม่ว่าจะเป็นของจำเป็นหรือฟุ่มเฟือยจะจัดหาให้หมด ในอนาคตเมื่อรายทางตกต่ำจะอย่างไรในเมื่อพ่อแม่สอนลูกไม่ให้ช่วยตัวเองพึ่งพาตัวเองไม่ได้ อาศัยเงินเลี้ยงดูจากพ่อแม่ แม้จะเรียนจบแล้ว ถ้าพ่อแม่มีเงินไม่เพียงพอจะอย่างไร ใครคิด พ่อแม่ที่สอนไม่ให้ลูกช่วยเหลือตัวเอง

หรือหลักสูตรการเรียนที่ไม่ส่งเสริมให้นักเรียนฝึกวิชาชีพอย่างเพียงพอกับความต้องการของงาน มุ่งเน้นหนักเฉพาะทางวิชาการเป็นหลักสำคัญ

2.1.2.2 การฆ่าตัวเอง พัทลุงเป็นจังหวัดที่มีการฆ่าตัวตายมากจังหวัดหนึ่ง ปัญหาส่วนหนึ่งเกิดจากภาวะเศรษฐกิจที่บีบรัดตัว ทำให้พ่อแม่ต้องรีบเร่งในการหาเลี้ยงชีพทั้งตัวเองและครอบครัว หลายครอบครัวต้องห่างเหินกันเพราะพ่อแม่ต้องรีบเร่งในการหาเลี้ยงชีพตัวเองและครอบครัว หลายครอบครัวต้องห่างเหินกันเพราะพ่อคุณแม่ทำงานคนละจังหวัด ต่างคนออกไปทำงานแต่เช้าตรู่ กลับมาตอนมืดค่ำจึงไม่เวลาดูแล อบรมลูก ลูกทำผิดพลาดแทนที่จะเรียกมาอบรมหรือพูดคุยกันด้วยดีกลับดุด่า ทำให้วัยรุ่นหมดที่พึ่ง ตัดสินใจเดินทางผิด บางคนหันไปเสพยาเสพติดจนกลายเป็นติดยาเสพติดบางคนไปขายบริการทางเพศ เพื่อหาเงินมาสนองความต้องการที่ฟุ่มเฟือยของตน บางคนหาทางออกไม่ได้ปรึกษาพ่อแม่ เพื่อนฝูงก็ไม่ได้ เกิดภาวะความเครียดสะสมจึงจบชีวิตด้วยการฆ่าตัวตาย

ดังนั้นครอบครัวจึงเป็นต้นเหตุของปัญหาที่สำคัญประการหนึ่ง ถ้าครอบครัวอ่อนแอ ผลจะกระทบต่อบุตรหลานอาจรุนแรงดังที่กล่าวมา การสร้างความแข็งแกร่งให้ครอบครัวจึงเป็นสิ่งที่ต้องดำเนินการโดยเร่งด่วน ต้องเริ่มตั้งแต่การตั้งต้นการมีชีวิตครอบครัว อย่างแต่งงานตั้งแต่อายุน้อย เพราะหลายคู่ครองเมื่อแต่งงานแล้วมีลูกก็ทิ้งให้ปู่ ย่า ตา ยาย เลี้ยงดู ทั้งที่ทำงานอายุมากแล้ว ช่วยตัวเองก็ไม่ค่อยสะดวกมากนัก รัฐต้องหาทางสร้างงานให้คู่สมรสได้ทำงานในสถานที่ใกล้เคียงกัน และไม่ไกลจากบ้านพักนัก พ่อแม่จะได้มีเวลากลับมาอบรมสั่งสอนลูกมากขึ้น ความอบอุ่นภายในครอบครัวจะค่อย ๆ คืบคลานมาเพราะอย่างน้อยอาหารมื้อเย็นทุกคนจะได้มีโอกาสอยู่พร้อมหน้ากัน จะได้พูดคุยกันฉันท์ พ่อแม่ลูก ปัญหาต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นจะได้คลี่คลายไปก่อนที่จะลุกลามไปใหญ่โต

2.2 เวทีชาวบ้าน พัทลุง

2.2.1 อาชีพ ประชากรในจังหวัดพัทลุงประกอบอาชีพที่สำคัญพอสรุปได้ดังนี้

2.2.1.1 ผลผลิตจากคันจูด จูดเป็นไม้ล้มลุกปลูกง่าย ขึ้นในบริเวณที่มีน้ำขัง นำมาทำผลิตภัณฑ์ได้หลายชนิด เช่น เสื้อ กระเป๋า หมวก เป็นต้น เดิมการนำจูดมาทำผลิตภัณฑ์ต่างๆ จะไม่มีการย้อมสี หรือใช้ทินเนอร์เคลือบเงา ส่วนใหญ่จะใช้วิธีตากให้แห้งสนิทไม่มีการใช้สีเลย ผลิตภัณฑ์เหล่านี้สามารถอยู่ได้นาน คุ่มค่ากับเงินที่ซื้อหามาใช้ ต่อมาหลังจากระบบทุนนิยมเข้ามาในท้องถิ่นผู้ซื้อและตลาดต้องการผลิตภัณฑ์จูดที่มีสีสันสวยงาม ความต้องการของตลาดบังคับให้ผู้ต้องคิดวิธีการเพิ่มสีสันและลดเวลาให้เป็นที่พอใจของผู้ซื้อสินค้าของตนจึงจะขายได้ดี ยิ่งตลาดต้องการมากขึ้น ผู้ผลิตก็เพิ่มจำนวนมากขึ้นเกิดแข่งขันกันผลิตและคิดหาวิธีการเพิ่มความสวยงามให้กับผลผลิตของตน มีการนำสีเคมีมาย้อมจูดอย่างไม่ระมัดระวังเพราะเมื่อย้อมจูดเสร็จ ชาวบ้านได้ทิ้งน้ำเคมีลงไปในแหล่งน้ำ

ธรรมชาติ ที่พวกเขาต้องใช้อุปโภค และบริโภค สิ่งเหล่านี้จะมีส่วนผสมของสารตะกั่วซึ่งมีพิษต่อร่างกายอย่างมาก ในระยะยาวทำให้ชาวบ้านเจ็บป่วยกันมากขึ้น

ชาวบ้านบางกลุ่มก็ตระหนักถึงผลเสียที่เกิดขึ้น คิดว่าถ้าไม่แก้ไขในอนาคต ชาวบ้านซึ่งใช้แหล่งน้ำเหล่านี้จะมีโรคภัยไข้เจ็บมากขึ้นจึงเริ่มไม่ใช้สีย้อมจุดเพื่อทำผลิตภัณฑ์ของตนเพราะเห็นว่าปลอดภัยและทนทานดีที่สำคัญยิ่งเก่ายังสวย ผลิตภัณฑ์ปลอดสารพิษโดยไม่ย้อมสีจะเป็นที่ต้องการของผู้ซื้อหรือตลาดหรือไม่ คงต้องรอผลอีกระยะหนึ่ง อย่างไรก็ตามขณะนี้ได้มีความพยายามใช้สีธรรมชาติย้อมแทนสีเคมีเพื่อลดความเสี่ยงที่จะเกิดจากสารพิษ แต่กำลังอยู่ในขั้นทดลองและวิจัยเท่านั้น

2.2.1.2 การทำปลาร้า ปลาเค็ม ปลาแดดเดียว กุ้งส้ม กุ้งหวาน ผลผลิตเหล่านี้เป็นอาชีพสำคัญของคนพัทลุง โดยเฉพาะผู้ที่อาศัยอยู่ในบริเวณทะเลน้อยซึ่งเคยมีวัตถุดิบค่อนข้างมากไม่ว่า กุ้ง ปู ปลา เนื่องจากทะเลน้อยในอดีตมีความอุดมสมบูรณ์สูงมาก มีระบบนิเวศที่ดี หมูกันและสิ่งแวดล้อมสามารถพึ่งพากันได้เป็นอย่างดี กล่าวได้ว่าในอดีตกุ้ง หอย ปู ปลา มีมากมาย จนต้องนำมาแปรรูปในหลายลักษณะ เช่น ทำปลาเค็ม ปลาร้า ปลาแดดเดียว กุ้งส้ม กุ้งหวาน เป็นต้น ผลผลิตเหล่านี้ขายดีจนกลายเป็นสินค้าสำคัญของผู้นคนบริเวณทะเลน้อยในปัจจุบัน

ปัจจุบันวัตถุดิบโดยเฉพาะปลา ลดจำนวนลงอย่างมากมาย ด้านหนึ่งเกิดจากระบบนิเวศที่เปลี่ยนแปลงไป ทะเลน้อยน้ำตื้นขึ้นมาก จนปลาหลายชนิดไม่สามารถวางไข่ได้ อีกด้านหนึ่งเกิดจากวิธีการจับปลาแบบช้อนปลา ทำให้ปลาตายหมดทั้งตัวเล็กตัวน้อยที่บังเอิญรอดชีวิต ไข่ปลาก็ฝ่อ ปริมาณปลาจึงลดลงอย่างรวดเร็วและราคาเริ่มขยับตัวสูงขึ้นตามปริมาณปลาที่ลดจำนวนลงทำให้ปลาแปรรูป ไม่ว่าจะเป็นปลาเค็ม ปลาร้า ปลาแดดเดียว ราคาสูงขึ้นตามไปด้วย

ชาวบ้านพยายามแก้ปัญหาเหล่านี้โดยพยายามบอกกล่าวให้คนจับปลาด้วยวิธีนี้เลิกทำเสียไม่เช่นนั้นในอนาคตจะไม่มีปลาให้จับอีก ในขณะที่บางคนบางส่วนได้แก้ปัญหาปลาราคาแพงโดยการนำปลาจากภายนอกพื้นที่ บางคนมาซื้อที่เดินถึง 25 ไร่เพื่อทำบ่อปลา จะได้นำปลาจากแหล่งอื่นมาพักไว้ที่บ่อนี้ ชาวบ้านหลายคนเชื่อว่าการนำปลาจากแหล่งอื่นเข้ามาแปรรูปแทนปลาในท้องถิ่นทำให้รสชาติของผลผลิตเปลี่ยนแปลงไป ไม่อร่อยเช่นเดิม ถ้าเป็นเช่นนี้จะกระทบถึงอนาคตของสินค้าเหล่านี้ อย่างหลีกเลี่ยงไม่พ้น

2.2.2 ปัญหาสังคม ปัญหาสังคมของประชากรในจังหวัดพัทลุงพอสรุปได้ดังนี้

2.2.2.1 สุขภาพ ชาวพัทลุงมีปัญหาสุขภาพค่อนข้างมาก ส่วนใหญ่เป็นโรคเบาหวาน ความดัน ส่วนเด็กมีปัญหาเรื่องฟัน เฉพาะที่สถานีอนามัยทะเลน้อยแห่งเดียวในช่วง 10 เดือนมีคนเจ็บป่วยเข้ารับบริการถึงหมื่นกว่าครั้ง ซึ่งเป็นจำนวนที่ค่อนข้างสูง ชาวบ้านเชื่อว่าเกิดจากการบริโภค

สารพิษที่ปนเปื้อนอยู่ในน้ำและอาหาร สำหรับในน้ำเกิดจากการปล่อยสารพิษลงไปในแหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น กรณีผู้มีอาชีพทำผลิตภัณฑ์จากจุดปล่อยน้ำที่มีส่วนผสมของสารเคมีที่เกิดจากสีที่ใช้ย้อมจุดให้มีสีสันสวยงาม ลงไปในแหล่งน้ำธรรมชาติ ส่วนอาหารเกิดจากการกินอาหารไม่สะอาด มีสารพิษเจือปนอยู่ในผักและเนื้อที่นำมาปรุงอาหาร ทั้งนี้เนื่องจากคนพัทลุงส่วนหนึ่งนิยมซื้ออาหารลงไปกินภายในครอบครัว อาหารเหล่านี้บางแห่งไม่สะอาด ใช้วัตถุดิบที่มีคุณภาพไม่ดี มีสารพิษเจือปน เมื่อคนบริโภคบ่อย ๆ เข้าจะเกิดสะสมจนกลายเป็นปัญหาต่อสุขภาพ เกิดเจ็บป่วยขึ้นมาดังที่กล่าวแล้ว

ปัญหานี้ชาวบ้านพยายามคิดแก้ปัญหาโดยการปลูกผัก เลี้ยงสัตว์เพื่อนำมาปรุงอาหารกินกันภายในครอบครัว ซึ่งนอกจากจะประหยัดค่าใช้จ่ายแล้วยังปลอดภัยจากสารพิษได้อีกด้วย ต้องช่วยกันชักจูงให้เปลี่ยนวิธี คิดหันมารักษาสภาพธรรมชาติเพื่อฟื้นฟูระบบนิเวศน์ให้กลับคืนมา จะได้พึ่งพาพืชผักในป่า สัตว์ป่าได้อีกครั้งหนึ่ง ถ้าเป็นเช่นนี้ชุมชนจะอยู่เย็นเป็นสุขมากขึ้น

2.2.2.2 การบริโภคนิยม วิทยุในสังคมพัทลุงเป็นเช่นเดียวกันที่อื่น ๆ คือ ตกอยู่ใต้กระแสบริโภคนิยมตามระบบทุนนิยม วิทยุเริ่มละทิ้งการบริโภคแบบดั้งเดิมของตน หันมาบริโภคสิ่งที่ตนคิดว่าทันสมัยและนิยมบริโภคตามกันไป ไม่ว่าจะเป็นอาหาร ต้องกินในสถานที่ที่มีเครื่องปรับอากาศ และมีเพลงเพราะ ๆ ฟัง การแต่งกายก็หล่อเหลามากขึ้น เครื่องใช้ในชีวิตประจำวันก็ต้องรุ่นใหม่ เช่น โทรศัพท์มือถือ โดยไม่คิดว่าตนเองมีรายได้หรือผู้ปกครองมีรายได้เพียงพอหรือไม่ เฉพาะช่วงนี้ราคาของพาราซึ่งเป็นอาชีพสำคัญของคนพัทลุงสูงมากทำให้ครัวเรือนมีรายได้สูงขึ้น พ่อแม่บางครอบครัวจึงตามใจลูกยอมให้ลูกซื้อของใช้แพง ๆ เกินความจำเป็น

2.2.3 การศึกษา หลักสูตรการศึกษาของไทยในปัจจุบันเป็นหลักสูตรกลางที่จัดให้เด็กทุกคนต้องเรียนเหมือนกันเป็นส่วนใหญ่มีสัดส่วนไม่มากนักที่ให้นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องราวของท้องถิ่นตนเอง แต่การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนยังใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นเช่น ภูมิปัญญาของผู้คนในท้องถิ่นไม่มากนัก ส่วนหนึ่งเกิดจากการจัดตารางเรียนของโรงเรียนที่ไม่จัดช่องทางให้ครูนำนักเรียนไปเรียนรู้ภูมิปัญญาอย่างต่อเนื่อง นักเรียนจึงไปศึกษาด้วยตนเองบ้าง ครูนำไปบ้างตามแต่เวลาจะเอื้ออำนวยไปเรียนรู้ภูมิปัญญาโดยไม่มีพื้นฐานที่ดีพอ ทำให้นักเรียนมองไม่เห็นคุณค่าของภูมิปัญญาอย่างลึกซึ้งเพียงพอ ความเชื่อมั่นและศรัทธาในสิ่งที่พบเห็นจึงเกิดขึ้นไม่มากนัก อีกส่วนหนึ่งเกิดจากการจัดการศึกษาที่ขาดการดึงชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ส่วนใหญ่จะดึงในลักษณะเชิญมาสอนหรือนำนักเรียนไปศึกษาดูงาน ไม่เปิดช่องให้ชุมชนร่วมร่างหลักสูตรอย่างจริงจัง ดังนั้นผลที่เกิดขึ้นจากการศึกษาในปัจจุบันก็คือนักเรียนส่วนใหญ่เมื่อจบหลักสูตรในระดับมัธยมจะเรียนต่อในระดับอุดมศึกษา ซึ่งมีหลักสูตรทั้งกว้างและลึกมากมากให้นักเรียนเลือกเรียนตามถนัด แต่หลักสูตร

เหล่านี้ไม่เอื้ออำนวยให้นักศึกษากลับมาประกอบอาชีพที่บ้านของตน ไม่คิดที่จะกลับมาพัฒนาบ้านเกิด นิยมรับราชการ ทำงานบริษัทในเมืองใหญ่ ๆ กลายเป็นว่าเมื่อสำเร็จการศึกษา หนุ่มสาวจะทิ้งถิ่นของตนเอง

คำถามที่คนในท้องถิ่นพ่อกำลังตั้งคำถามคือ ทำไมโรงเรียนไม่มีหลักสูตรที่เมื่อจบการศึกษาแล้วสามารถออกมาประกอบอาชีพได้โดยไม่ต้องเรียนต่อในระดับอุดมศึกษา เช่น หลักสูตรสมุนไพรท้องถิ่น หลักสูตรนวดแผนโบราณ ฯลฯ อย่างน้อยถ้ามีหลักสูตรที่จัดโดยท้องถิ่น คนในท้องถิ่นจะรู้ได้เองว่าลูกหลานเมื่อเรียนหลักสูตรนั้นสำเร็จจะมีงานรองรับหนุ่มสาวจะไม่ทิ้งถิ่นฐาน อยู่ร่วมพัฒนาบ้านเกิดของตนให้รุ่งเรืองสืบไปได้ดังที่ชุมชนต้องการ

2.2.4 สิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อมของจังหวัดพัทลุง หลายพื้นที่เริ่มเสื่อมโทรมอย่างเห็นได้ชัด ทั้งนี้ส่วนหนึ่งเกิดจากตัวเกษตรกรเองเป็นผู้กระทำ อีกส่วนหนึ่งเกิดจากเจ้าของโรงงานที่เห็นแก่ได้ ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย สร้างปัญหาให้กับสังคมอย่างมากมาย

ในส่วนของเกษตรกรซึ่งส่วนใหญ่จะมีอาชีพทำนา ทำสวนยางพารา เลี้ยงกุ้งและหมู จะปล่อยสารพิษทางน้ำและทางอากาศ ทำให้เกิดมลภาวะต่อชุมชนเป็นอย่างมาก เห็นได้ชัดกรณีทำนาและสวนยางพารามีการใช้ปุ๋ยเคมีและยาฆ่าหญ้าอย่างไม่ระมัดระวัง ใช้มากเกินไปจนทำให้มีสารพิษตกค้างอยู่ในไร่นา ในปริมาณสูง นอกจากจะทำลายสัตว์ที่เป็นอาหารในไร่นาให้ลดน้อยลงไปเรื่อย ๆ แล้วเมื่อฝนตกจะชะล้างสารพิษเหล่านี้ลงไปในลำคลองทำให้ปลาเล็ก ปลาน้อยตายจำนวนมาก ห่วงโซ่อาหารถูกตัดขาดลงปริมาณปลาในลำคลองจึงลดลงอย่างรวดเร็ว ผู้คนที่เคยอาบน้ำในลำคลองได้อย่างมีความสุข จะเริ่มมีอาการคันจากสารพิษที่เจือปน ช้ำร้ายมีการปล่อยน้ำเสียจากฟาร์มหมูลงคลองทำให้ลำคลองเพิ่มความสกปรก จนบางพื้นที่ไม่สามารถใช้อาบได้อีก

สำหรับโรงงานอุตสาหกรรมของนายทุนส่วนใหญ่จะเป็นโรงงานยางพาราปล่อยทิ้งน้ำเสียและกลิ่นเหม็นไปทั่วบริเวณใกล้เคียงเป็นวงกว้าง โดยจะเลิกปล่อยเฉพาะในช่วงกลางคืนหรือตอนเช้านี้ซึ่งเชื่อว่าจะทำให้รอดพ้นจากการถูกร้องเรียนและการตรวจสอบของภาครัฐ แม้ภาครัฐเองเจ้าหน้าที่บางคนที่มีอำนาจหน้าที่โดยตรงยิ่งจะใจเลเย่การตรวจสอบ แม้จะได้รับการร้องเรียน โดยอ้างว่ามีงานเร่งด่วนกว่าจำนวนมากที่ต้องทำ หรือมาตรวจสอบโดยแจ้งให้เจ้าของโรงงานทราบก่อน ซึ่งแน่นอนเจ้าหน้าที่จะไม่พบสิ่งผิดกฎหมาย ดังนั้นผู้คนในชุมชนจึงเป็นผู้ที่รับกรรมจากการกระทำเช่นนี้โดยตรง ปรากฏว่าผู้คนในพื้นที่เป็นโรคหอบและมีปัญหาเกี่ยวกับระบบการหายใจจำนวนมาก คนเริ่มมีสุขภาพที่ทรุดโทรม คนพัทลุงเห็นว่าการร่วมกันสร้างจิตสำนึก รักษาสภาพแวดล้อม และร่วมกันรณรงค์ต่อต้านการกระทำทุกรูปแบบที่ทำลายสิ่งแวดล้อมเพื่อความอยู่ดี กินดี มีความสุขของคนในชุมชนเอง

จังหวัดสงขลา

1. สภาพทั่วไปของจังหวัดสงขลา

จังหวัดสงขลา ตั้งอยู่ฝั่งตะวันออกภาคใต้ตอนล่างของประเทศไทย ห่างจากกรุงเทพฯ 950 กิโลเมตร มีพื้นที่ 7,765.323 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 4,853,249 ไร่ มีขนาดใหญ่ เป็นอันดับที่ 3 ของภาคใต้ รองจากสุราษฎร์ธานี และนครศรีธรรมราช มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดนครศรีธรรมราช พัทลุง สตูล ยะลา ปัตตานี รัฐเคดาห์ และรัฐเปอรลิส ของประเทศมาเลเซีย

สงขลา มีประชากรทั้งหมด 1,371,480 คน เป็นเพศชาย 672,873 คน และเพศหญิง 698,607 คน ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ รองลงมานับถือศาสนาอิสลามร้อยละมีโครงสร้างทางการปกครอง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ดังนี้

1.1 การปกครอง จังหวัดสงขลา แบ่งการปกครองออกเป็น 16 อำเภอ 124 ตำบล 1,022 หมู่บ้าน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มีองค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาล 22 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล 118 แห่ง

1.2 เศรษฐกิจ ผลผลิตทั้งหมดรวมของจังหวัดสงขลา ในปี 2547 มูลค่า 120,678 ล้านบาท เป็นมูลค่าด้านอุตสาหกรรม ร้อยละ 29.77 เกษตรกรรม ร้อยละ 26.60 ส่วนค้าปลีก-ค้าส่ง ร้อยละ 1.77 โดยมีอาชีพหลักคือ การเกษตร อาชีพรองคือ การค้าปลีก และค้าส่ง ภาพรวมเศรษฐกิจของจังหวัดสงขลา ประกอบด้วย

1.2.1 การเกษตรกรรม จังหวัดสงขลา มีพื้นที่การเกษตรประมาณ 2,815,902 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 60.93 ของพื้นที่ทั้งหมด พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ยางพารา เนื้อที่ปลูก 1,802,862 ไร่ ผลผลิตปีละ 431,533.9 ตัน มูลค่า 71,765,796 บาท พื้นที่ปลูกทุกอำเภอ ยกเว้น อ.สิงหนคร สทิงพระ และระโนด รองลงมาได้แก่ ลองกอง เนื้อที่ปลูก 13,186 ไร่ ผลผลิตปีละ 9,878.19 ตัน มูลค่า 2,069.44 ล้านบาท และข้าว เนื้อที่ปลูก 414,984 ไร่ ผลผลิตปีละ 313,806.12 ตัน มูลค่า 209.33 ล้านบาท ปลูกทุกอำเภอ ยกเว้นอำเภอสะเดา

1.2.2 การอุตสาหกรรม จังหวัดสงขลา เป็นที่ตั้งของนิคมอุตสาหกรรมภาคใต้ (ฉลุง) โรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดสงขลาส่วนใหญ่จะเป็นโรงงานที่ต่อเนื่องกับการเกษตรที่ผลิตเพื่อการส่งออก ได้แก่ อุตสาหกรรมอาหารทะเลบรรจุกระป๋อง อาหารทะเลแช่แข็งและห้องเย็น และอุตสาหกรรมแปรรูปผลิตภัณฑ์ยางพารา ได้แก่ โรงงานผลิตถุงมือยาง โรงงานเฟอร์นิเจอร์ (ไม้ยาง) โรงงานยางแผ่นรมควัน ยางแท่ง และโรงงานแปรรูปอัดอมน้ำยาไม้ยางพารา โรงงานผลิตไม้อัดประสาน

เป็นต้น ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ รองลงมาตั้งอยู่ในอำเภอเมืองสงขลา อำเภอรัตภูมิ อำเภोजะนะ และอำเภอสะเดา

1.2.3 การท่องเที่ยว จังหวัดสงขลา มีสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญหลายแห่ง เช่น อุทยานนกน้ำคูขุด วัดพะโค๊ะ น้ำตกโตนปลิว สวนสัตว์สงขลา สวนสาธารณะเทศบาลหาดใหญ่ สถาบันทักษิณคดีศึกษา เป็นต้น นอกจากนี้จังหวัดสงขลา ยังมีสินค้าพื้นเมืองที่สำคัญ ได้แก่ ผ้าทอเกาะยอ กรงนกเขาขาว เสียด ข้าวเกรียบกุ้ง/ปลา เม็ดมะม่วงหิมพานต์ และผลิตภัณฑ์จากต่างๆ ทั้งที่เป็นอาหาร และเครื่องประดับ

1.3 การศึกษา สังคม และวัฒนธรรม จังหวัดสงขลา มีเขตพื้นที่การศึกษา 3 เขตการศึกษา ดังนี้

- เขตพื้นที่การศึกษาเขต 1 ประกอบด้วยอำเภอเมืองสงขลา ระโนด สทิงพระ กระแสสินธุ์ สิงหนคร และนาหม่อม

- เขตพื้นที่การศึกษาสงขลาเขต 2 ประกอบด้วยอำเภอหาดใหญ่ รัตภูมิ ควนเนียง บางกล่ำ และคลองหอยโข่ง

- เขตพื้นที่การศึกษาสงขลาเขต 3 ประกอบด้วยอำเภอนาทวี จะนะ เทพา สะบ้าย้อย และสะเดา

จังหวัดสงขลา มีศักยภาพที่จะเป็นศูนย์กลางการศึกษาของภาคใต้ เนื่องจากมีสถานศึกษาที่มีคุณภาพระดับ โดยเฉพาะระดับอุดมศึกษาที่มีสถานศึกษา จำนวน 5 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัยวิทยาเขตภาคใต้ และมหาวิทยาลัยหาดใหญ่

ประเพณีและวัฒนธรรมที่สำคัญของจังหวัดสงขลา ได้แก่ งานประเพณีสงกรานต์ งานเทศกาลทำบุญเดือนสิบ งานประเพณีลากพระและตักบาตรเทโว

2. ปัญหาและความต้องการของชุมชน

คณะผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมปัญหาและความต้องการของชุมชนโดยใช้วิธีการทำ Focus Group และการจัดเวทีชาวบ้าน ซึ่งได้ข้อสรุปดังนี้

2.1 การทำ Focus Group พอสรุปได้ดังนี้

2.1.1 อาชีพ การประกอบอาชีพของประชากรในจังหวัดสงขลา ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพแตกต่างกัน พอสรุปได้ดังนี้

2.1.1.1 การทำนา การทำนาเป็นอาชีพสำคัญของชาวสงขลา โดยเฉพาะบริเวณอำเภอสทิงพระ และอำเภอกระแสสินธุ์ เพราะมีพื้นที่ราบเหมาะแก่การปลูกข้าว แต่ปัญหาสำคัญของ

พื้นที่นี้คือ การมีน้ำไม่เพียงพอต่อการเพาะปลูก โดยเฉพาะในหน้าแล้ง ดังนั้นชาวนาจิงทำนาได้เพียงปีละครั้ง มีบ้างบางพื้นที่ที่ทำนาได้มากกว่าหนึ่งครั้ง เช่น บริเวณใกล้ชลประทานเขตอำเภอสตึงพระ ชาวนาส่วนใหญ่จึงมีรายได้ไม่พอเพียงในการเลี้ยงชีพ แม้จะพยายามปลูกข้าวมากกว่า 1 ครั้ง ในแต่ละปี ในบริเวณใกล้ทะเลสาบแต่ก็มีปัญหาเรื่องน้ำเค็มในฤดูแล้งเนื่องจากทะเลสาบจะมีน้ำเค็มไหลจากปากอ่าวคั่นน้ำเค็มขึ้นมาสูงในหน้าแล้ง

นอกจากประสบปัญหาเรื่องน้ำ ชาวนายังประสบปัญหาเรื่องปุ๋ยราคาแพง และปัญหาวิธีการผลิตเนื่องจากชาวนาในปัจจุบันเปลี่ยนเทคนิคการผลิตจากการใช้แรงงานในครอบครัวและสัตว์เลี้ยง เช่น วัว ควาย หันไปใช้เงินจ้างตั้งแต่ขั้นตอนการปรับพื้นที่นาจนถึงขั้นตอนเก็บเกี่ยว การใช้เงินจ้างแทบทุกขั้นตอนการผลิตตั้งแต่ไถรถปรับพื้นที่ จ้างคนเกี่ยวข้าว หรือรถเกี่ยวข้าว ไปจนถึงจ้างคนขนข้าวขึ้นรถ ทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้นมาก เมื่อนำข้าวไปขายจึงขาดทุน มีหนี้สินเพิ่มขึ้น จากการผลิตข้าวในปีต่อไปและค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน หลายรายถึงกับต้องเปลี่ยนสภาพจากเจ้าของนาเป็นคนรับจ้างทำนาในที่นาของตนเอง เพราะเอาที่นาไปจำนองแล้วไม่สามารถไถ่ถอนคืนได้ จนที่นาต้องตกเป็นของนายทุน แม้ทางราชการจะเข้าไปช่วยเหลือเพื่อลดต้นทุนการผลิต เช่น การผลิตปุ๋ยอินทรีย์เพื่อใช้แทนปุ๋ยเคมีซึ่งมีราคาสูงขึ้นเรื่อย ๆ แต่ชาวนาก็ไม่นิยมมากนักเพราะเห็นผลช้ามาก จึงไม่น่าแปลกใจที่ท้องถิ่นจะเริ่มร้างคนทำ เพราะทำแล้วขาดทุน คนทำนาก็เป็นคนสูงอายุ เพราะคนหนุ่มสาวหนีไปรับจ้างทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม เพราะคิดว่าได้เงินดีกว่า คนแก่ที่น่านานอยู่ก็ทำไปเพราะไม่รู้จะทำอะไร เนื่องจากเป็นอาชีพดั้งเดิม พื้นที่ก็ไม่เหมาะสมปลูกพืชอื่น ปลูกก็จำนวนน้อยเพียงเพื่อบริโภคเท่านั้น

2.1.1.2 ส่วนชาวพารา อาชีพทำสวนยางพารา เป็นอาชีพหลักและสำคัญของคนสงขลามาดั้งแต่อดีต ปัจจุบันมีการขยายพื้นที่เพาะปลูกมากขึ้น เพราะราคายางสูงขึ้นมากตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. 2540 มีชาวนาหลายรายได้เปลี่ยนที่นาเป็นสวนยางพาราทั้งที่พื้นที่ไม่เหมาะสม ส่วนชาวสวนยางก็พยายามขยายพื้นที่ของตนเพิ่มขึ้นแต่ทำได้ไม่มากนัก เพราะที่ดินราคาแพง จะบุกรุกป่าสงวนเหมือนเช่นในอดีตก็ทำได้ยากเพราะมีการบังคับใช้กฎหมายเข้มงวดขึ้น ดังนั้นการขยายตัวของพื้นที่เพาะปลูกจึงอยู่ในลักษณะค่อยเป็นค่อยไปแม้ว่าราคายางจะถีบตัวสูงขึ้นเป็นประวัติการณ์ก็ตาม

ปัญหาของชาวสวนยางที่สำคัญคือ การถูกเอารัดเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง กดราคาซื้อขายทั้งยางแผ่นดิบและน้ำยาง แม้ชาวสวนจะพยายามรวมกลุ่มกันเพื่อขายน้ำยางแต่ก็ทำได้ไม่ดึ้นกในบางพื้นที่ ด้วยเหตุผลหลายประการ เช่น มีชาวสวนยางพาราเป็นหนี้พ่อค้าคนกลางจำเป็นต้องขายเพื่อใช้หนี้แม้จะรู้ว่าถูกกดราคา ส่วนการรวมกลุ่มก็ถูกแทรกแซงจากพ่อค้าคนกลางโดยให้ราคาสูงกว่าที่กลุ่มจะนำไปขาย ที่สำคัญกลุ่มชาวสวนยางไม่มีโควตาโดยตรงจากโรงงานรับซื้อยาง เมื่อจะขายก็

ต้องขายผ่านพ่อค้าคนกลางซึ่งได้รับโควตาจากโรงงานก็ตกอยู่ในภาวะเสียเปรียบอยู่ดี แม้ว่าการรวมกลุ่มจะเพิ่มอำนาจต่อรองมากขึ้น ช่วยลดภาระการเอาเปรียบของพ่อค้าคนกลางไปได้บ้างก็ตาม

2.1.1.3 ตาลโตนด การทำตาลโตนดเป็นอาชีพที่สำคัญของคนบริเวณอำเภอสติงพระและอำเภอกระเสสติงพระ เป็นอาชีพที่สามารถเลี้ยงตัวเองและครอบครัวได้ เพราะสามารถปาดตาลนำผลผลิตมาทำน้ำตาลได้วันละ 3 ปีบๆ ละ 800 บาท เท่ากับมีรายได้จากการขึ้นตาลวันละ 2400 บาท รายได้ขนาดนี้ถ้าใช้อย่างประหยัดก็สามารถอยู่ได้อย่างสบาย

ปัญหาของอาชีพนี้คือ ไม่มีหนุ่มๆ สืบทอดอาชีพการขึ้นตาลที่ทำอยู่ส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ ถ้าหมดคนรุ่นนี้จะขาดคนขึ้นตาลก็อาจเป็นไปได้ เพราะหนุ่ม ๆ เห็นว่าการขึ้นตาลเป็นงานที่เสี่ยงเกินไป ไม่สนุกและไม่มีความท้าทาย

2.1.1.4 การประมง การทำประมงเป็นอาชีพที่สำคัญของผู้คนที่อยู่ใกล้ชายฝั่งสามารถหาปลาและสัตว์น้ำ มาซื้อขายเลี้ยงครอบครัวได้อย่างไม่ขาดแคลน ในปัจจุบันมีปัญหามากขึ้นเพราะทั้งปลา กุ้ง หอย ปู ลดจำนวนลงมาก เนื่องจากโรงงานอุตสาหกรรมและบ้านเรือนปล่อยสารพิษลงในแม่น้ำลำคลองซึ่งไหลลงไปในทะเลสาบอีกต่อหนึ่ง ทำให้น้ำเป็นพิษทำลายตัวอ่อนของสัตว์เหล่านี้ลงไป

อีกประการหนึ่งปริมาณของคนจับสัตว์น้ำและเครื่องมือทันสมัยในการจับที่เพิ่มอย่างรวดเร็ว ทำให้สามารถจับปลาที่ไม่ได้ขนาดมากขึ้น มีการจับที่ผิดกฎหมาย เช่น ใช้ไฟช็อต หรือจับในฤดูปลาวางไข่ จับจัญเหล่านี้นี้ล้วนทำให้ปริมาณปลาลดน้อยลงทั้งสิ้น แม้ว่าทางราชการจะแก้ปัญหาโดยการส่งเสริมการเลี้ยง การเพาะพันธุ์ปลา ปล่อยปลาลงในทะเลสาบจำนวนมากในแต่ละปี แต่ก็ไม่เพียงพอกับความต้องการ เพราะมลพิษทำให้ปลาตายและจำนวนคนจับปลาที่มากขึ้นใช้วิธีการจับทุกรูปแบบโดยไม่คำนึงผลเสียที่จะตามมาในภายหลัง ทางแก้ที่เป็นไปได้ดีที่สุดคือ ต้องปรับวิถีชีวิตของคน ให้ดำรงตนอยู่อย่างพอเพียง จับปลาเพียงพอแก่การดำรงชีพเป็นหลัก จับอย่างถูกวิธีเพื่อให้มีปลาเหลือเพียงพอแต่คนรุ่นหลังต่อไป

2.1.2 การศึกษา ค่านิยมของนักเรียนในปัจจุบันส่วนใหญ่จะนิยมไปเรียนโรงเรียนที่มีชื่อเสียงในตัวเมืองใหญ่ เช่น มหาวิทยาลัยราชภัฏ วิทยาลัยเด็กเหล่านี้เมื่อไปเรียนในตัวเมือง ได้เห็นความเจริญรุ่งเรือง ทำให้มองชุมชนของตนเป็นสิ่งที่ด้อย ขาดความเข้าใจความเป็นชุมชนของตน

การที่เด็กนิยมไปเรียนในโรงเรียนในตัวเมืองใหญ่ ด้านหนึ่งเกิดจากความมีชื่อเสียงของโรงเรียน ที่นักเรียนมาเรียนแล้วจะอยู่ในสังคมที่ดี มีเพื่อนที่มีความเป็นอยู่ที่ดี และเมื่อจบการศึกษาแล้วมักจะสอบเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยชั้นนำของประเทศได้ อีกด้านหนึ่งเกิดจากคุณภาพการเรียนการสอน

ของครูภายในท้องถิ่น ในปัจจุบันนี้ครูเป็นจำนวนมากที่ขาดจิตวิญญาณของความเป็นครู ใช้เวลาในการเรียนการสอนทำกิจกรรมอื่นนอกเหนือจากงานในหน้าที่ เช่น ทำหลักฐานการเรียนการสอน ทำผลงานวิชาการเพื่อเลื่อนฐานะ ทำให้การเรียนการสอนขาดประสิทธิภาพ การเรียนการสอนของเด็กจึงอ่อนลง ผู้คนในชุมชนมองภาพครูในเชิงลบ มองว่าครูคือผู้ที่รับจ้างมาสอน ไม่ใช่ครูผู้มีจิตใจที่ดีงาม รักและห่วงใยเด็กดังเช่นในอดีต บางคนถึงกับมองว่าครูวางยาเด็ก(สอนไม่เต็มหลักสูตร) เพื่อต้องการหารายได้จากการสอนพิเศษเพิ่มเติม ทางแก้ไขในมุมมองของชาวบ้านคือ ต้องให้ชุมชนประเมินครู และต้องให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้มากขึ้น โดยการโอนสังกัดของครูจากกระทรวงศึกษาธิการไปสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งหลายโรงเรียนครูไม่ยินยอมเกรงว่าจะเสียสิทธิบางประการที่ตนมีเมื่อสังกัดอยู่กับกระทรวงศึกษาธิการ

2.1.3 มลพิษ มลพิษของจังหวัดสงขลา เกิดจากการกระทำของคนเช่นเดียวกับส่วนอื่นของประเทศ ส่วนใหญ่เกิดจากโรงงานอุตสาหกรรมมากกว่าครัวเรือน โดยโรงงานอุตสาหกรรมจะปล่อยสารพิษทั้งกลิ่นและสารพิษลงแม่น้ำลำคลอง โดยเฉพาะโรงงานแปรรูปยางพารา ซึ่งนอกจากจะมีกลิ่นเหม็นอย่างรุนแรงแล้ว น้ำกรดที่ทำให้ยางแข็งตัวยังถูกปล่อยลงแหล่งน้ำธรรมชาติ แม้ว่าชาวบ้านจะร้องเรียนไปยังหน่วยงานที่รับผิดชอบ ทั้งระดับอำเภอและจังหวัด กลับไม่ได้รับการแก้ไขอย่างจริงจัง ต่างฝ่ายต่างปิดการะับรับผิดชอบ ทั้ง ๆ ที่เป็นหน้าที่โดยตรง ในที่สุดผู้ที่รับกรรมจากการกระทำของนายทุนคือ ชาวบ้านส่วนใหญ่นั้นเอง พฤติกรรมของนายทุนจะใช้อำนาจเงินติดสินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อให้ตนสามารถได้ประโยชน์อย่างเต็มที่จากการทำผิดกฎหมาย ดังนั้นเมื่อชุมชนพึ่งรัฐไม่ได้ ก็ต้องพึ่งกันเองจึงไม่น่าแปลกใจที่ชาวบ้านยื่นคำขาดกับโรงงานว่าถ้าไม่แก้ไขจะเผาโรงงาน เพราะชาวบ้านไม่สามารถรอคอยความช่วยเหลือจากรัฐได้อีกต่อไป

2.1.4 การแตกแยกของคนในสังคม การไม่เข้าใจในระบอบประชาธิปไตยที่แท้จริงของชาวบ้านนำไปสู่ความแตกแยกของผู้คนในชุมชน ทั้งนี้เกิดจากการเลือกตั้งผู้นำชุมชน ไม่ว่าผู้ใหญ่บ้านกำนัน หรือสมาชิกสภาตำบล ต่างฝ่ายต่างถือประโยชน์ชาวบ้านฝ่ายตน เมื่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งชนะอีกฝ่ายก็ไม่ให้ความร่วมมือ โดยเฉพาะในยุคปัจจุบันซึ่งมีผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้องสูงมาก ทำให้การแย่งชิงกันเพื่อเข้ากุมอำนาจบริหารภายในท้องถิ่นของตนยิ่งรุนแรงยิ่งขึ้น บางพื้นที่รุนแรงถึงขั้นฆ่ากันตายก็มี

ผู้นำและชาวบ้านหลายคนเห็นว่าทางแก้ปัญหาที่น่าจะเป็นไปได้คือ ถ้าเห็นว่าเป็นชุมชนผู้ใดเป็นผู้มีบารมีเป็นที่เคารพนับถือของผู้คน ก็ควรตกลงกันให้ผู้นั้นเป็นผู้นำโดยให้อีกฝ่ายหลีกทางให้ตั้งแต่ต้น วิธีนี้เชื่อว่าจะสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในชุมชนได้ แต่ทั้งนี้ผู้คนในชุมชนต้องมีจิตสาธารณะอย่างแท้จริง โดยเห็นแก่ประโยชน์ของชุมชนมากกว่าประโยชน์ส่วนตน

อย่างไรก็ตามในภาวะความขัดแย้งของผู้คนในสังคมปัจจุบัน มีบางท้องถิ่นที่พบทางออกในการแก้ปัญหาโดยการจัดกิจกรรมให้ทุกฝ่ายได้ทำงานร่วมกันเพื่อลดความขัดแย้งลงไป ดังกรณีที่บ้านควนรู อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ได้มีกิจกรรมให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านร่วมกับสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล และชาวบ้าน ร่วมกันพัฒนาท้องถิ่นของตนทุก ๆ วันที่ 30 ของทุกเดือน ชาวบ้านและผู้นำจะมาร่วมกิจกรรมโดยไม่ต้องออกหนังสือเชิญ ในกิจกรรมนั้นถ้าหมู่บ้านใดมีงานเร่งด่วนก็จะแจ้งมาให้ที่ประชุมทราบ ทุกคนก็จะเตรียมอุปกรณ์ มีดพรวิน จอบ เครื่องตัดหญ้า ตัดหญ้าข้างถนน เมื่อเสร็จแล้วจะประชุมกันต่อว่าเดือนหน้าจะไปหมู่บ้านไหนกันต่อไป กติกาที่ทุกคนรับรู้ถ้าใครไม่มาทำจะถูกปรับหนึ่งร้อยบาทเข้ากองทุนของชุมชน ถ้ามาไม่ได้ก็อาจส่งตัวแทนมาทำแทนค่าปรับได้ งานที่ได้แม้จะไม่มากแต่ผลของมันมีค่ายิ่งกว่าคือ ชุมชนนั้นเกิดการรู้จัก สามัคคีขึ้นอย่างแท้จริง

2.1.5 ปัญหาการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในรัชกาลปัจจุบัน ที่ทรงประทานให้ปวงชนชาวไทยเพื่อป้องกันไม่ให้คนไทยตกอยู่ในกระแสของระบบทุนนิยม ทรงต้องการให้คนไทยรู้จักตนเอง พึ่งตนเองได้ พึ่งกันและกันในชุมชนดังเช่นในอดีต ชุมชนจะได้เข้มแข็งขึ้นมาอีกครั้งหนึ่ง

การพึ่งตนเองได้โดยอยู่อย่างพอเพียง มีปัญหาที่จุดเปลี่ยน เปลี่ยนวิธีคิดและวิธีการทำอย่างไรจึงจะพึ่งตนเองได้ ประเด็นที่สำคัญที่สุดคือ ชาวบ้านมีหนี้สินมากมาย หนี้สินสหกรณ์ หนี้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ หนี้กองทุนหมู่บ้าน ในครัวเรือนเมื่อแจกแจงแล้วจะมีรายจ่ายมากกว่ารายรับจำนวนมาก การให้ความรู้ สร้างจิตสำนึกให้พึ่งตนเอง และการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า โดยเฉพาะเรื่องหนี้สินเป็นปัญหาสำคัญและยิ่งใหญ่สำหรับผู้ที่ต้องการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระองค์ท่านให้เป็นจริงและเร็ววัน

2.2 การจัดเวทีชาวบ้าน

จากการจัดเวทีชาวบ้านของจังหวัดสงขลาครั้งที่ 1 ซึ่งมีผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วยแกนนำนักวิจัยท้องถิ่น นักวิจัยท้องถิ่น ชาวบ้าน และนักวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้มีการถกเถียงปัญหา แนวทางแก้ไขในประเด็นต่าง ๆ อย่างกว้างขวางซึ่งผู้เข้าร่วมประชุมแต่ละท่านได้เสนอปัญหาแนวคิดและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน ทำให้มองเห็นภาพของปัญหาและแนวทางแก้ไขในมุมมองของชาวบ้านได้อย่างชัดเจน เห็นความทุกข์ยากซึ่งจะต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน บางปัญหาสามารถแก้ไขได้ในระดับชุมชน บางปัญหาต้องได้รับความช่วยเหลือจากอำเภอและจังหวัด บางปัญหาเป็นเรื่องการแก้ไขระดับนโยบาย ซึ่งผู้นำและรัฐบาลต้องช่วยเหลืออย่างจริงจัง หลายปัญหาต้องการความช่วยเหลือจากนักวิชาการ ที่สำคัญที่สุดคือ ต้องทำให้ชาวบ้านรู้จักตนเองอย่างแท้จริงและหาหนทาง

พึ่งพิงตัวเองให้ได้ แทนที่จะคอยรับความช่วยเหลือจากรัฐแต่เพียงฝ่ายเดียว ซึ่งจะกล่าวถึงเฉพาะที่สำคัญ ดังนี้

2.2.1 การศึกษา การจัดการศึกษาในเขตอำเภอกระเส็นสุริและสทิงพระ จากการการจัดเวทีชาวบ้านพอสรุปได้ดังนี้

2.2.1.1 เด็กเรียนไม่จบการศึกษาจำนวนมาก ซึ่งเกิดจากปัจจัยต่อไปนี้

2.2.1.1.1 เด็กไม่มีเป้าหมายในการเรียนที่ชัดเจน ไปเรียนเพราะพ่อแม่บังคับให้เรียน หลายครั้งการไปเรียนเพียงเพื่อให้ได้ออกจากบ้าน เมื่อไปถึงโรงเรียนก็หนีเรียน คบเพื่อนที่เกเรด้วยกัน

2.2.1.1.2 เด็กไม่มีเงินเพียงพอที่จะใช้สอยในการเรียน ทั้ง ๆ ที่รัฐบาลประกาศว่าจัดการศึกษาแบบเรียนฟรีแต่โดยข้อเท็จจริง เมื่อเข้าไปเรียนแล้วต้องเสียค่ากิจกรรม ค่าเรียนคอมพิวเตอร์ ค่าเรียนภาษาต่างประเทศ พ่อแม่หลายคนต้องขายที่ดินที่สวนเพื่อให้ลูกได้เรียนหนังสือ แต่ก็ไม่เพียงพอ แม้บางคนจะกู้เงินจากรัฐตามโครงการเงินกู้เพื่อการศึกษาก็ตาม

2.2.1.1.3 เด็กนักเรียนบางคนหลงติดอยู่กับกระแสลัทธิบริโภคนิยม แสวงหาเครื่องใช้ต่าง ๆ ให้ทัดเทียมเพื่อนฝูง ไม่ว่าจะเป็นเครื่องแต่งตัว โทรศัพท์มือถือ รวมถึงการกินอาหารราคาแพง การใช้ย่ำในสิ่งของฟุ่มเฟือยโดยไม่จำเป็น ทำให้เด็กมีเงินไม่เพียงพอที่จะใช้จ่ายได้ บางคนจึงหาทางออกโดยการทำในสิ่งผิดกฎหมาย เช่น ลักขโมย บวครั้งถึงกับขายตัวเพื่อแลกกับเงินเพื่อมาใช้สอยในสิ่งที่ตัวเองต้องการ เด็กกลุ่มนี้จะไม่ค่อยสนใจเรียน ได้เกรดต่ำ และในที่สุดจะเรียนไม่จบ

2.2.1.1.4 เด็กนักเรียนบางคนคิดยาเสพติด โดยมีว่สมกับเพื่อนที่คิดยาด้วยกัน และบอกพ่อแม่ว่าไปเรียนพิเศษในวันเสาร์-อาทิตย์ เด็กกลุ่มนี้จะสร้างปัญหาให้กับสังคมได้ในที่สุด

2.2.1.1.5 ครอบครัวขาดความอบอุ่น ทั้งนี้เกิดจากภาวะเศรษฐกิจที่บีบรัดตัว ทำให้พ่อแม่ต้องเร่งทำมาหากินหาเงินมาใช้จ่ายในครอบครัวและส่งลูกเรียน ไม่มีเวลาอบรมสั่งสอนลูก ลูกไปและกลับจากโรงเรียนก็ไม่ได้พบพ่อแม่ เพราะต้องออกไปทำงานแต่เช้ากลับมาก็ดึก พ่อแม่ลูกจึงไม่ได้พูดคุยกัน เมื่อลูกมีปัญหาจึงปรึกษากับเพื่อน ซึ่งมีความเป็นไปได้อย่างสูงที่จะให้คำแนะนำในทางที่ผิด เพราะเด็กที่มีปัญหามักจะคบหากับกลุ่มเด็กที่มีลักษณะเดียวกัน วิธีคิดและการแก้ปัญหาจึงไม่แตกต่างกันมากนัก

2.2.1.1.6 ครูรับผิดชอบน้อยลง ครูบางคนมุงทำผลงานเพื่อเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น โดยให้ความสนใจการสอนน้อยลง เพราะใช้เวลาส่วนใหญ่ไปกับการทำผลงานของตนเอง เด็กจึงไม่ค่อยได้เรียนเต็มเม็ดเต็มหน่วย ครูให้เด็กทำการบ้านแต่ไม่ได้แนะนำ การเรียนของเด็กจึงอ่อนลงเรื่อย

ๆ เมื่อไปสอบแข่งขันเพื่อเรียนในระดับที่สูงขึ้นจะสู้เด็กที่อื่นไม่ได้ โดยเฉพาะเมื่อสอบเข้าแข่งขันเข้าเรียนในโรงเรียนของรัฐ ดังนั้นเด็กจึงเรียนโรงเรียนเอกชนกันมาก

2.2.2 อาชีพ อาชีพทางการเกษตรที่สำคัญของจังหวัดสงขลาเฉพาะพื้นที่อำเภอสตงพิงพระและกระแสดินธุ์ มีดังนี้

2.2.2.1 การทำตาลโตนด ต้นตาลโตนดเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของสตงพิงพระและกระแสดินธุ์ เนื่องจากทั้ง 2 อำเภอมีพื้นที่และธรรมชาติเหมาะแก่การปลูกและเจริญเติบโตของต้นตาลโตนดได้ดีจึงมีการปลูกต้นตาลโตนดอย่างมากมาย ผลผลิตของต้นตาลโตนดใช้ได้เกือบทุกส่วน เช่น ก้าน ใบ ทำรั้วบ้าน ใบใช้ห่อขนมและทำจากรสาน ต้นใช้ทำเสาบ้านและไม้กระดาน งวงตาลใช้บีบมาทำน้ำตาล และลูกโตนดนำมารับประทานได้ทั้งสดและเชื่อม เฉพาะลูกตาลโตนดขณะนี้มาเลเซียนำเข้าปีละไม่ต่ำกว่า 100 ล้านบาท เพื่อนำไปแปรรูปเป็นตาลโตนดเชื่อมบรรจุกระป๋อง ซึ่งถ้าเราตั้งโรงงานที่บริเวณนี้และแปรรูปบรรจุกระป๋องไปขายที่มาเลเซียจะมีมูลค่าเพิ่มขึ้นอีกมาก ซึ่งรัฐบาลน่าจะส่งเสริมอย่างจริงจังเพราะเป็นการสร้างงานให้คนในพื้นที่อีกหลายร้อยครอบครัว

ปัจจุบันคนในพื้นที่ส่วนหนึ่งจะมีอาชีพขึ้นตาลโตนดเพื่อไปบีบน้ำตาลจากงวงตาลเป็นรายได้พอที่จะเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้ เพียงแต่คนขึ้นตาลนั้นจะต้องมีพรสวรรค์ เพราะต้นตาลสูงมาก เฉลี่ยแล้วสูงประมาณ 15 เมตร ต้องขึ้นวันละ 2 เทียวเพื่อไปเก็บน้ำตาล ดังนั้นต้องขึ้นลงวันละ 4 รอบ จึงต้องเป็นคนที่มีร่างกายแข็งแรง และมีทักษะในการปีนต้นตาลโตนดเป็นอย่างดี ไมเช่นนั้นจะเกิดอุบัติเหตุตกต้นตาลได้

ดังนั้นสิ่งที่ชาวบ้านต้องการจากนักวิชาการคือ ทำอย่างไรให้มีการพัฒนาพันธุ์ต้นตาลให้เตี้ยลง และให้ผลเร็ว แต่เดิมต้องใช้เวลาเกือบ 20 ปีจึงจะเก็บเกี่ยวได้ จะพัฒนาให้เก็บเกี่ยวผลได้ภายใน 4 ปี หรือไม่ถึง 10 ปีได้หรือไม่ นอกจากนี้ในการปลูกตาลโตนดเมื่อปลูกไปแล้ว 10 กว่าปี ถึงระยะที่ต้องจะเก็บเกี่ยวผลได้ ถ้าตาลต้นนั้นเป็นตัวยุ้ก็จะไม่ออกลูกเป็นการเสียทั้งเวลาและแรงงานในการปลูกของเกษตรกร ชาวบ้านจึงต้องการให้นักวิชาการค้นหาวิธีการเพื่อที่จะบ่งบอกให้ชัดเจนว่าผลของตาลลักษณะเช่นไรเมื่อปลูกแล้วจะได้เป็นตัวยุ้ ซึ่งถ้าทำได้เช่นนี้ชาวบ้านยืนยันว่าอาชีพทำตาลโตนดของ 2 อำเภอจะกลับมาคึกคักและรุ่งเรืองอย่างแน่นอน

2.2.2.2 การทำนา อาชีพทำนาเป็นอาชีพที่สำคัญอีกอาชีพหนึ่ง โดยเฉพาะที่อำเภอกระแสดินธุ์ เป็นอาชีพหลักที่สำคัญแต่ในพื้นที่นี้ทำนาได้เพียงปีละครั้ง คือทำนาปีเท่านั้น ไม่สามารถทำนาได้ปีละ 2-3 ครั้งเช่นพื้นที่อื่น เพราะมีน้ำไม่เพียงพอ ส่วนใหญ่พื้นที่นี้ใช้น้ำในทะเลสาบซึ่งไม่มีปัญหาเรื่องน้ำในหน้าฝนแต่เมื่อถึงหน้าแล้งจะสูบน้ำเข้ามาเลี้ยงไร่นา ถ้าสูบน้ำมากไปน้ำทะเลจาก

ปากอ่าวจะหนุนขึ้นมาทำให้น้ำเค็มไม่สามารถสูบน้ำมาใช้ในการเกษตรได้ การแก้ปัญหาต้องใช้วิธีขุดลอกคลองเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการเก็บกักน้ำจืดของทะเลสาบให้มีปริมาณมากขึ้น ซึ่งต้องใช้งบประมาณภาครัฐต้องมีความจริงจังและจริงใจในการแก้ปัญหา การแก้ปัญหาเรื่องน้ำจืดจะสำเร็จไปได้สำหรับการพึ่งตนเองของชุมชน เพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ใช้วิธีขุดสระในที่สาธารณะที่มีอยู่ประมาณ 100 ไร่ แต่ขุดได้เพียง 10 ไร่ ก็ต้องหยุดเพราะขาดงบประมาณ ปริมาณน้ำที่เก็บกักไว้จึงมีไม่พอใช้โดยเฉพาะในหน้าแล้ง คนในพื้นที่ขาดแคลนน้ำอย่างหนัก สัตว์เลี้ยง วัว ควาย ไร่นา ต้องเสียหายหมดในบางปี

นอกจากนี้แล้วชาวนายังต้องรับภาระเช่นเดียวกับชาวนาในส่วนอื่นของประเทศ คือ ปุ๋ยราคาแพง และขายข้าวได้ราคาต่ำ แม้ว่าในปัจจุบันนี้ราคาข้าวจะสูงขึ้นมากเป็นประวัติการณ์ แต่ขีดความสามารถในการเพิ่มผลผลิตให้มากกว่าที่เป็นอยู่ก็ทำได้ไม่มากนักเพราะปัญหาที่สำคัญในการทำนาคือ น้ำ ซึ่งยังไม่ได้รับการแก้ไขอย่างเป็นรูปธรรม

2.2.2.3 การทำสวนยางพารา อาชีพทำสวนยางเป็นอาชีพที่ผลิตเพื่อขายเพราะยางกินไม่ได้ ฉะนั้นการขึ้นลงของราคายางจะกระทบต่อความเป็นอยู่ของชาวสวนโดยตรง ถ้าราคายางตกต่ำชาวสวนจะเดือดร้อน แต่ถ้าราคาสูงคั่งเช่นปัจจุบันชาวสวนจะอยู่สบายขึ้น อย่างไรก็ตามต้องขึ้นอยู่กับขนาดของสวนด้วย ถ้ามีสวนขนาด 10 ไร่ขึ้นไป ราคายางในปัจจุบันก็อยู่ได้สบาย แต่ถ้าต่ำกว่านั้น เช่น 5 ไร่ และมีลูกต้องเลี้ยงดูหลายคนก็อยู่ด้วยความยากลำบากเช่นกันเพราะยางไม่ได้กรี๊ดได้ตลอดปี เมื่อถึงฤดูฝนหรือฤดูยางผลัดใบก็ต้องหยุดกรี๊ด ช่วงนี้ชาวสวนก็ไม่มีรายได้ ถ้าขาดเงินออมก็อาจมีหนี้สินเกิดขึ้นได้ สภาพของชาวสวนยางตอนนี้คือ พอมีรายได้มากขึ้นกลับใช้จ่ายมากขึ้นเป็นเงาตามตัวทำให้ขาดเงินออม ในอนาคตถ้าราคายางลดลง เครื่องใช้ต่าง ๆ ที่ซื้อมาโดยระบบผ่อนส่ง เช่น รถยนต์ ตู้เย็น เครื่องซักผ้า จะมีปัญหาในการผ่อนชำระอย่างแน่นอน

2.2.3 การส่งเสริมของรัฐที่ไม่ครบวงจร การส่งเสริมของรัฐที่ให้กับชาวบ้านแบบไม่ครบวงจร พอสรุปได้ดังนี้

2.2.3.1 การทำปุ๋ยชีวภาพ หลังจากปุ๋ยมีราคาแพงขึ้นเรื่อย ๆ และชาวนาชาวสวนเริ่มตระหนักถึงผลเสียจากการใช้ปุ๋ยมากเกินไป เช่น ทำให้ดินแข็ง ดันทุนการผลิตสูงขึ้น เป็นต้น เมื่อเอาผลผลิตไปขายในบางครั้งจึงขาดทุน รัฐจึงส่งเสริมให้ผู้คนหันมาใช้ปุ๋ยชีวภาพ ส่งเสริมให้ทุกอำเภอมีโรงงานทำปุ๋ยชีวภาพอัดเม็ดขาย แต่เกิดปัญหาขึ้นคือ เมื่อทุกอำเภอเร่งผลิตปุ๋ย กลับไม่มีตลาดรองรับอย่างเพียงพอ เกษตรกรเองก็ยังไม่เปลี่ยนแปลงความคิดในเรื่องการใช้ปุ๋ยชีวภาพมากนัก เพราะปุ๋ยชีวภาพต้องใช้เวลานานในการให้ผล จึงยังไม่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย ความจริงก่อนที่รัฐจะ

ส่งเสริมการตั้งโรงงานผลิตปุ๋ยชีวภาพอัดเม็ด ควรให้ความรู้ความเข้าใจแก่ชาวนาชาวสวน ปลุกจิตสำนึกในการที่จะฟื้นฟูระบบนิเวศน์และสภาพดินขึ้นมาใหม่ แม้ในระยะแรกจะไม่เห็นผลในทันทีแต่จะต้องอดทนเมื่อผลจากการใช้ปุ๋ยชีวภาพปรากฏขึ้น และเกิดผลดีต่อเกษตรกรจริง ๆ จึงค่อยส่งเสริมจะได้ผลมากกว่านี้

2.2.3.2 การเลี้ยงปลาขาย รัฐส่งเสริมให้เกษตรกรเลี้ยงปลาหลังฤดูการเก็บเกี่ยวเพื่อเสริมรายได้และแก้ปัญหาการว่างงานของเกษตรกร แต่การส่งเสริมให้เลี้ยงอย่างกว้างขวางและจำนวนมากเกินกำลังบริโภค ทำให้ไม่มีตลาดที่จะรองรับปริมาณปลาที่เลี้ยงกันอย่างมากมายได้ ทำให้เกิดภาวะขาดทุน ขาดทุนทั้งร่างกาย แรงใจและเวลาที่เสียไป ที่สำคัญความศรัทธาของชุมชนที่มีต่อรัฐจะลดถอยลงไปเรื่อย ๆ

2.2.4 ปัญหาสังคม ปัญหาทางสังคมในเขตอำเภอกระแสดินธุ์ และอำเภอสทิงพระ พอสรุปสาเหตุได้ดังนี้

2.2.4.1 ปัญหาคนว่างงาน เนื่องจากคนในพื้นที่ 2 อำเภอนี้มีอาชีพทำนาเป็นอาชีพหลัก และส่วนใหญ่ทำนาได้เพียงปีละครั้ง เมื่อเสร็จฤดูทำนาก็จะว่างงานเป็นระยะเวลานาน เกษตรกรจะหันไปทำอาชีพเสริมเช่น ปลุกถั่ว ปลุกแตงกวา เป็นต้น ก็ทำไม่ค่อยได้เนื่องจากต้องใช้น้ำซึ่งค่อนข้างขาดแคลนในฤดูแล้ง คนในวัยแรงงานจึงอพยพเข้าไปทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมตามตัวเมืองใหญ่มากมาย ผู้คนในชุมชนจึงลดจำนวนลงอย่างรวดเร็ว แม้ว่าจะมีบางส่วนไม่ไปเข้าบ้านอาศัยในตัวเมือง จะกลับมาบ้านหลังเลิกงาน แต่เป็นการกลับมาเพื่ออาศัยหลับนอนเท่านั้นเอง ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวเริ่มห่างเหินกันไป ทำให้เกิดปัญหาสังคมมากขึ้น ผู้คนเริ่มอยู่อย่างตัวใครตัวมันมากขึ้น สภาพเช่นนี้เมื่อเกิดปัญหาขึ้นภายในหมู่บ้านหรือชุมชนก็ช่วยตนเองไม่ได้ต้องพึ่งการช่วยเหลือจากรัฐแต่เพียงอย่างเดียว

2.2.4.2 ปัญหาการแตกแยกของคนในสังคม ปัญหานี้เกิดจากความไม่เข้าใจระบบประชาธิปไตยอย่างลึกซึ้ง ไม่เข้าใจว่าการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตยจะช่วยให้ชุมชนได้ผู้นำที่ดี มีนโยบายในการพัฒนาชุมชนที่ชัดเจน เมื่อผู้นำได้รับเลือกเข้าไปทำหน้าที่บริหารตามนโยบาย ถ้าทำได้ดี ชุมชนก็จะเจริญ ถ้าทำไม่ดีก็มีระบบตรวจสอบและถ้าไม่พอใจเมื่อเขาครบวาระเลือกตั้งครั้งต่อไปก็ต้องเลือก แต่ปรากฏว่าการเลือกตั้งในแต่ละครั้งสร้างความแตกแยกให้เกิดขึ้นอย่างรุนแรงเช่น การเลือกตั้งกำนัน ตั้งแต่ พ.ศ.2535 เป็นต้นมาโดยให้อยู่ในวาระคราวละ 5 ปี ภายหลังมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลโดยมีจุดหมายสำคัญ เพื่อให้บ้านเรียนรู้วิธีการปกครองแบบประชาธิปไตยตั้งแต่ระดับรากหญ้าปรากฏว่าเมื่อถึงคราวเลือกตั้งกลับเกิดการแตกแยกกันมากมายหลายหมู่บ้านเข้ากันไม่ได้ ไม่

สามารถทำงานร่วมกันได้เพราะเกิดจากการถือพรรคถือพวกกันขึ้น ทางฝ่ายองค์การบริหารส่วนตำบลไปทางหนึ่ง ฝ่ายกำนันผู้ใหญ่บ้านไปอีกทางหนึ่ง ผลสะท้อนกลับที่ค่อนข้างชัดเจนคือ หมู่บ้านไม่สามารถพัฒนาไปได้ตามเป้าหมายที่วางไว้เนื่องจากพออีกฝ่ายเสนอ อีกฝ่ายก็คัดค้าน เมื่อมีการลงคะแนนไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดก็ไม่สามารถทำงานตามโครงการได้

ดังนั้นปัญหาเร่งด่วนที่จะต้องกระทำซึ่งอาจต้องอาศัยความช่วยเหลือของนักวิชาการคือ การทำความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยให้ถูกต้อง สร้างจิตสำนึกในระบอบประชาธิปไตยให้ชัดเจนและลึกซึ้ง เน้นและแยกแยะให้เห็นถึงระบบประชาธิปไตยที่เน้นการเลือกคนดีมาทำงาน มีระบบตรวจสอบ มีระบบการคานอำนาจกันอย่างมีประสิทธิภาพ และในที่สุดต้องชี้ให้เห็นว่าไม่ว่าฝ่ายใดถ้าเป็นคนดี เสียสละและต้องการทำประโยชน์ให้ชุมชนอย่างแท้จริง ก็จะมีผลดีต่อชุมชนทั้งสิ้น

2.2.4.3 การฆ่าตัวตาย การฆ่าตัวตายในจังหวัดสงขลา โดยเฉพาะที่อำเภอกระเสสินธุ์ มีการฆ่าตัวตายสูงมาก มีทั้งการกินยาฆ่าตัวตาย และการผูกคอตายซึ่งจะมีมากเกือบทุกเดือนโดยผู้หญิงและผู้ชายมีเปอร์เซ็นต์ใกล้เคียงกัน ชาวบ้านไม่แน่ใจว่าเกิดจากอะไรเป็นต้นเหตุที่สำคัญแต่เข้าใจเอาไว้ว่าน่าจะมาจากปัญหาครอบครัวแตกแยก เรื่องชู้สาว ยาเสพติด ภาวะความเครียด เป็นต้น

สรุปภาพรวมปัญหาของชุมชน

กล่าวได้ว่าปัญหาของชุมชน ส่วนใหญ่เกิดจากเรื่องการทำมาหากินของคนในพื้นที่เป็นสำคัญ และเมื่อพิจารณาจากโครงสร้างทางเศรษฐกิจของแต่ละจังหวัดแล้ว จะเห็นได้ว่าอาชีพหลักของคนส่วนใหญ่จะเป็นการทำการเกษตร ไม่ว่าจะเป็นการทำนา ทำสวน หรือการเลี้ยงสัตว์ ส่วนการค้าขาย งานบริการ และงานในโรงงาน อุตสาหกรรม จะเป็นอาชีพรองลงมา

สังคมเกษตรกรรมของไทยในอดีต เป็นลำดับที่มีระบบการผลิตที่มีเป้าหมายเพื่อการบริโภคเป็นสำคัญ ผลผลิตที่เหลือจากการบริโภค จึงมีการแลกเปลี่ยน ซื้อขายกันเพื่อทดแทนส่วนที่ขาดหายและจำเป็นต่อการดำเนินชีวิต ประมาณต้นทศวรรษ 2500 ประเทศไทยเริ่มพัฒนาไปสู่ความทันสมัยตามแนวทางทุนนิยมของประเทศตะวันตก ซึ่งมุ่งเน้นการเจริญรุ่งเรืองของประเทศ โดยวัดความก้าวหน้าของประเทศจากการเติบโตของ GDP

การพัฒนาประเทศไปสู่ความทันสมัย ทำให้รัฐใช้นโยบายปรับเปลี่ยนการพัฒนาภาคเกษตรเป็นภาคอุตสาหกรรม สร้างกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางสังคมจากสังคมเกษตรไปสู่สังคมอุตสาหกรรม. มีการจูงใจเกษตรกรให้เร่งปรับปรุงเทคโนโลยีวิธีการผลิตภาคการเกษตรไม่ว่าจะเป็นปุ๋ย สารเคมี เครื่องจักร

หรือพืชพันธุ์ เพื่อเพิ่มผลผลิตให้มีปริมาณมากขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด แสวงหากำไร และเม็ดเงินจากการขายผลผลิตของตน ในตลาดมากขึ้นให้มีเงินเพียงพอมาซื้อเครื่องอุปโภค บริโภค มาใช้จ่ายในครอบครัว ให้ครอบครัวมีเครื่องอำนวยความสะดวกที่ทันสมัยตามรูปแบบของสังคมอุตสาหกรรม

การปรับเปลี่ยนเทคโนโลยีการผลิต โดยไม่ปรับเปลี่ยนเทคโนโลยีส่วนอื่นที่เกี่ยวข้องกับการขาย เช่น การตลาด การแปรรูปส่งผลให้เกษตรกรอยู่ในฐานะเสียเปรียบ เมื่อต้นทุนสูงขึ้นจากการปรับเปลี่ยนเทคโนโลยีการผลิต เมื่อนำสินค้าไปขายจะถูกเอารัดเอาเปรียบจากพ่อค้า เกษตรกรขาดอำนาจต่อรองในการขาย ในที่สุดจะขายสินค้า มีหนี้สิน ขาดทุน กลายเป็นผู้อ่อนแอในสังคมอุตสาหกรรมแทบทุกด้าน สภาพเช่นนี้จะส่งผลกระทบต่อสภาพความเป็นอยู่ของผู้ในส่วนต่างๆ ของประเทศ และพื้นที่วิจัยอย่างกว้างขวาง ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมือง และสิ่งแวดล้อม ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

1. ด้านเศรษฐกิจ

กล่าวได้ว่า อาชีพสำคัญของชุมชนส่วนใหญ่ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ สงขลา พัทลุง และสตูล ซึ่งเป็นพื้นที่วิจัย คือ การเกษตร ซึ่งครอบคลุมทั้งการทำนา ทำสวน และเลี้ยงสัตว์ เกษตรกรที่มีอาชีพเหล่านี้ ประสบปัญหามากมาย ทั้งด้านต้นทุนการผลิตสูง ขายผลผลิตขาดทุน ขาดแคลนแรงงาน ขาดแคลนแหล่งน้ำ ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

1.1 ต้นทุนการผลิตสูง

ตั้งแต่เกษตรกรเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม โดยเปลี่ยนเป้าหมายการผลิต จากการผลิตเพื่อบริโภคเป็นการผลิตเพื่อขาย ทำให้เกษตรกรต้องเร่งเพิ่มผลผลิตของตนเองให้มากขึ้น เพื่อขายตอบสนองความต้องการของตลาดและความต้องการของตนเอง ที่ต้องการกำไรและเม็ดเงินไปซื้อหาเครื่องอุปโภค บริโภค เพื่อความทันสมัยแบบสังคมอุตสาหกรรม

การเร่งเพิ่มผลผลิตของตนเอง ทำให้เกษตรกรละทิ้งวิธีการผลิตแบบดั้งเดิม ไม่ว่าจะเป็นการใช้แรงงานในครัวเรือน แรงงาน สัตว์เลี้ยง อุปกรณ์การผลิตที่สร้างขึ้นให้เอาตัวรอดจากท้องถิ่น ตลาดจนการช่วยเหลือเกื้อกูลกันในการเพาะปลูกและงานสังคม และวิธีการผลิตแบบเก่าไม่สามารถเพิ่มผลผลิตได้ทันกับความต้องการของตลาด ดังนั้น เกษตรกรจึงหันไปใช้เครื่องจักร พืชพันธุ์ใหม่ ปุ๋ย และยาฆ่าแมลง เป็นการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีการผลิตขนานใหม่เพื่อเร่งเพิ่มผลผลิตให้มากขึ้นอย่างรวดเร็วตอบสนองความต้องการของตนเองและตลาด

การที่เกษตรกรละทิ้งวิถีการผลิตแบบดั้งเดิมที่มีต้นทุนการผลิตต่ำมาก และหันมาใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ ซึ่งต้องซื้อหามาทั้งสิ้น ทั้งเครื่องจักร พืชพันธุ์ใหม่ ปุ๋ยเคมี และยาฆ่าแมลง นอกจากจะทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้นแล้ว เทคโนโลยีสมัยใหม่บางอย่างยังทำให้ระบบนิเวศน์เสื่อมโทรมไปด้วย เช่น ปุ๋ย และยาฆ่าแมลง เป็นต้น เพราะปุ๋ย แม้จะมีประโยชน์ต่อพืช แต่เพื่อใช้ไปนานวันเข้า ดินจะแข็งตัวจับกันเป็นก้อน โครงสร้างของดินเปลี่ยนไป ไม่สามารถอุ้มน้ำได้ดี ดินเสื่อมสภาพ ถ้าต้องการเพิ่มผลผลิตหรือรักษาผลผลิตให้ได้เท่าเดิม จะต้องเพิ่มปุ๋ยเคมีเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ในขณะเดียวกันเคยใช้ยาฆ่าแมลงโดยไม่ระมัดระวังนอกจากจะทำลายพืชและสัตว์ ที่คอยควบคุมกันเอง เช่น ตัวห้ำ ตัวเบียน ยังทำให้สุขภาพเสื่อมโทรมและเกษตรกรไม่สามารถพึ่งพิงทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นให้อีกต่อไป เนื่องจากวงจรชีวิตของสัตว์สูญเสียไป และสัตว์ที่เป็นอาหารของคนก็ถูกทำลายตามไปด้วย ในที่สุดเกษตรกรก็ต้องใช้เงินซื้อเครื่องอุปโภค บริโภคทุกอย่างซึ่งในอดีตสามารถแสวงหาได้จากธรรมชาติโดยไม่ต้องใช้เงินเลย

ดังนั้น ต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นและเกษตรกรต้องใช้เงินในชีวิตประจำวันมากขึ้น ทำให้วิถีชีวิตผูกติดอยู่กับเงิน และระบบการตลาดมากขึ้น ต้นทุนการผลิตที่สูงทำให้เสี่ยงต่อการขายผลผลิตขาดทุนมากขึ้น ในที่สุดผ่านไปชั่วระยะหนึ่งเกษตรกรจะเริ่มมีหนี้สิน ไม่ว่าจะเกิดจากการกู้ยืมมาผลิตซ้ำหรือใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน

สภาพเช่นนี้เห็นได้ชัดในการทำนาในพื้นที่พัทลุง ซึ่งเป็นแหล่งผลิตข้าวที่สำคัญของภาคใต้ในอดีตต้องประสบปัญหาการขายข้าวขาดทุน จนชาวนาต้องกู้หนี้ยืมสินมาใช้จ่ายในการผลิต และใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน ยิ่งนานวันเข้าหนี้สินยิ่งพอกพูน หนุ่มสาวจึงเริ่มทิ้งไร่นาเพราะยังทำยังขาดทุน ในที่สุดพื้นที่นาพัทลุงถูกทิ้งช่วงมากมายแม้ให้คนเช่าทำนาโดยคิดค่าเช่าสูงมาก ก็ไม่มีใครมาเช่านาเพราะทำไปก็ขาดทุนนั่นเอง

ประเด็นสำคัญจึงอยู่ที่ว่า ทำอย่างไรจึงจะลดต้นทุนการผลิตได้ และสร้างอำนาจต่อรองก็พอค้าในตลาดเพื่อให้สามารถขายผลผลิตให้ได้ราคาที่ยุติธรรมและสมเหตุสมผล ชาวนาได้พยายามช่วยตัวเอง เช่น ทำนาปีละหลายครั้ง แต่ได้ผลผลิตเฉพาะในเขตชลประทานเท่านั้น ส่วนนอกเขตชลประทานก็ไม่สามารถทำได้ ชาวนาในสงขลาบางพื้นที่ เช่น ตำบลทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ได้ร่วมซื้อกับ อบต.ทุ่งตำเสา ในการช่วยลดต้นทุนการผลิต โดยหน่วยงานของรัฐได้ทีนาให้ แล้วให้ชาวนาไปทำนาในพื้นที่ดังกล่าว ผลผลิตที่ได้ก็แบ่งกันอย่างยุติธรรม เป็นต้น

การลดต้นทุนการผลิต เป็นสิ่งที่ทุกหน่วยงานต้องให้ความช่วยเหลือและร่วมมือกันอย่างจริงจัง ไม่ว่าจะเป็นชาวนา หน่วยงานในท้องถิ่น หรือมหาวิทยาลัย

1.2 การขายผลผลิตขาดทุน

การเปลี่ยนเป้าหมายการผลิต จากการผลิตเพื่อบริโภคเป็นการผลิตเพื่อขาย เกษตรกรต้องปรับเปลี่ยนเทคโนโลยีการผลิตเป็นแบบทันสมัย โดยการซื้อหามาทั้งนั้นทำให้ต้นทุนสูงขึ้นดังที่กล่าวมาแล้ว ในขณะที่เดียวกันเกษตรกรไม่ได้ปรับเปลี่ยนเทคโนโลยีการผลิตที่เกี่ยวข้องกับการจำหน่าย และการปรับปรุงคุณภาพของผลผลิต ไม่ว่าจะเป็นการทำความเข้าใจกับระบบตลาด การพัฒนาหีบห่อ หรือการแปรรูปผลผลิต

ดังนั้น เพื่อนำผลผลิตไปขายในตลาด ซึ่งส่วนใหญ่ต่างคนต่างขาย ขาดอำนาจต่อรอง ทำให้พ่อค้าคนกลางได้ตามใจชอบ นอกจากนี้ยังใช้กลวิธีเอาเปรียบเกษตรกรในหลายรูปแบบทั้งการประเมินคุณภาพของผลผลิตให้ต่ำกว่าเป็นจริง การโกงน้ำหนัก การหักเศษของน้ำหนัก และอื่นๆ อีกมากมาย สภาพเช่นนี้ทำให้เกษตรกร ตกอยู่ในฐานะเสียเปรียบในระบบกลไกตลาด

รัฐได้พยายามให้ความช่วยเหลือเกษตรกร เพื่อสร้างอำนาจต่อรองและให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาผลผลิตอย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านการส่งเสริมการรวมกลุ่ม และการอบรมให้ความรู้ในการพัฒนาผลผลิตให้มีคุณภาพตามความต้องการของตลาดมากขึ้น หลายกลุ่มประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง แต่หลายกลุ่มประสบความสำเร็จน้อยมาก หรือเกือบจะล้มละลายไปเลย ดังเช่น กรณีกลุ่มยางจังหวัดสงขลา ไม่ประสบความสำเร็จในการรวมกลุ่มเนื่องจาก สมาชิกมีหนี้สินกับพ่อค้าอย่าง จำเป็นต้องขายยางให้กับพ่อค้าส่วนหนึ่งเพื่อใช้หนี้แม้จะรู้ว่าถูกกดราคา ส่วนการรวมกลุ่มก็ถูกแทรกแซงจากพ่อค้าคนกลางโดยให้ราคาสูงกว่าที่กลุ่มจะนำไปขาย ที่สำคัญๆ กลุ่มชาวสวนยางไม่ไค้ตาจากโรงงานรับซื้อยาง เมื่อจะขายต้องขายผ่านพ่อค้าคนกลางซึ่งได้รับไค้ตาจากโรงงานอีกต่อหนึ่ง กลุ่มยางก็ตกอยู่ในฐานะเสียเปรียบอยู่ดี แม้ว่าการรวมกลุ่มจะเพิ่มอำนาจต่อรองมากขึ้นก็ตาม

1.3 การขาดแคลนแรงงาน

แรงงานเป็นปัจจัยสำคัญในระบบการผลิตทางการเกษตรในระบบการผลิตแบบดั้งเดิม เกษตรกรใช้แรงงานในครอบครัว แรงงานส่วนตัวเลี้ยง และการช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างญาติมิตรและเพื่อนบ้าน หลังจากเปลี่ยนเป้าหมายการผลิตและเปลี่ยนเทคโนโลยีการผลิต เกษตรกรหันไปจ้างแรงงานมาช่วยในการผลิตมากขึ้น และแรงงานในครัวเรือน มีไม่เพียงพอในการเพิ่มผลผลิต หลายครัวเรือนก็เร่งเพิ่มผลผลิตในลักษณะเดียวกัน จึงไม่มีเวลาและแรงงานเพียงพอในการช่วยเหลือกันดังแต่ก่อน ดังนั้น จึงพบเห็นการจ้างแรงงานทั้งคนไทยและต่างด้าว กระจ่ายอยู่ทั่วไป ซึ่งจะกล่าวถึงดังนี้

การทำสวนยางพารา เกษตรกรในเขตพื้นที่จังหวัดสงขลา พัทลุง และสตูล ส่วนใหญ่จะถือครองที่ดินเพื่อปลูกยางพาราไม่เกิน 10 ไร่ ซึ่งพื้นที่ขนาดนี้ผลผลิตที่ได้ไม่พอเลี้ยงครอบครัว ในกรณี

มีลูกหลายคนและรายได้น้อย คนหนุ่มสาวจึงต้องหาอาชีพเสริมนี้ หลายครอบครัวหนุ่มสาวออกไปประกอบอาชีพอื่น เช่น ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม หลายครอบครัวออกไปทำงานในต่างประเทศ เช่น กรณีหนุ่มสาวในจังหวัดสตูลออกไปรับจ้างกรีดยางในประเทศมาเลเซีย เนื่องจากรายได้ดีกว่า เป็นต้น การทำสวนยางจึงเป็นภาระของผู้สูงอายุในครอบครัวซึ่งมีแนวโน้มการจ้างแรงงานทั้งจากคนไทยและคนต่างด้าว โดยเฉพาะชาวพม่า มากยิ่งขึ้น เพราะผู้สูงวัยไม่มีเรี่ยวแรงที่จะกรีดยางและปรับปรุงสวนยาง การจ้างแรงงานแทนจะทุกขั้นตอนการผลิตทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ภายได้จากการขายผลผลิตก็ต้องแบ่งให้คนรับจ้างกรีดยางและปรับปรุงสวนยางส่วนหนึ่ง ซึ่งส่วนใหญ่ถ้าเป็นยางพันธุ์ดี จะใช้สูตร 60:40 ถ้าเป็นยางพันธุ์พื้นเมืองใช้สูตร 50:50 หมายความว่า เจ้าของสวนยางจะต้องแบ่งรายได้ให้คนรับจ้างกรีดยาง 40 และ 50 ตามลำดับสภาพของสวนยาง ดังนั้นจึงเห็นได้ว่า รายได้ของเกษตรกรส่วนใหญ่ซึ่งผูกติดอยู่กับรายยาง จะดีขึ้นบ้างเมื่อรายยางสูงขึ้น แต่จะแย่งลงอย่างมากเมื่อรายยางตกลง ชาวสวนยางครอบครัวจึงมีรายได้ไม่พอใช้ หนุ่มสาวเจ้าของสวนยางขนาดเล็กจึงต้องออกไปประกอบอาชีพอื่นที่รายได้ดีกว่า เพื่อให้ครอบครัวมีรายได้เพียงพอในการดำรงชีพอย่างมีคุณภาพ สภาพเช่นนี้ทำให้การขาดแรงงานในการทำสวนยางจึงดำรงอยู่ และจะส่งผลกระทบต่อการใช้เงินออมเพื่อขยายหรือพัฒนาสวนยางให้เจริญเติบโตต่อไป

การทำตาลโตนด การทำตาลโตนดเป็นอาชีพที่สำคัญของผู้คนในเขตอำเภอสตงพระและอำเภอกระแสดินธุ์ จังหวัดสงขลา เป็นอาชีพที่สร้างรายได้ให้กับครอบครัวเป็นอย่างดีเพราะครอบครัวหนึ่ง สามารถปาดตาลนำผลผลิตมาทำน้ำตาลได้วันละ 3 ปีบๆ ละ 800 บาท ซึ่งเท่ากับมีรายได้จากการทำน้ำตาลสูงถึงวันละ 2,400 บาท

ปัญหาสำคัญของอาชีพนี้ คือ ไม่มีหนุ่มๆ มาสืบทอดอาชีพการขึ้นปาดตาล เพราะเห็นว่าเป็นงานที่เลี่ยง ไม่มีเกียรติดังนั้นอาชีพนี้จึงตกเป็นของคนสูงอายุ กำหนดคนรุ่นนี้อาจเป็นไปได้ที่จะขาดแคลนคนขึ้นประเทศ ส่วนการที่จะใช้แรงงานจ้างเพื่อแก้ปัญหา แทนจะเป็นไปไม่ได้เลย เพราะอาชีพนี้เสี่ยงมากแม้จะรายได้ดีก็ตาม

แรงงานหนุ่มสาวจากไร่นา ส่วนใหญ่จะถูกดึงเข้าระบบโรงงานอุตสาหกรรม เป็นแรงงานประเภทไม่ต้องใช้ทักษะหรือความชำนาญมากนัก จึงถูกเอาเปรียบจากเจ้าของโรงงาน บางคนไปทำงานติดโรคเอดส์ ต้องออกจากงานกลับมาอยู่บ้าน เมื่อโรคเริ่มแสดงอาการก็ไม่สามารถทำงานหาเลี้ยงชีพทั้งตนเองและครอบครัวได้ เป็นปัญหาทั้งครอบครัว ซึ่งต้องเบิกรับภาระในการรักษาเยียวยานุคคลเหล่านี้ ดังเช่น กรณีตำบลเกาะเต่า อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ซึ่งมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ กล่าวได้ว่า

ในขณะนี้การเกษตรขาดแคลนแรงงาน ภาคอุตสาหกรรมก็มีปัญหาทั้งจากโรคภัยไข้เจ็บ และถูกเอารัดเอาเปรียบ เป็นโจทย์สำคัญที่รอกการแก้ไขจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างรีบด่วน

1.4 การขาดแคลนแหล่งน้ำ

อาชีพหลักของผู้คนในกลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา คือการทำเกษตรกรรม เช่น การเลี้ยงสัตว์ การทำนา เป็นต้น อาชีพเหล่านี้ต้องอาศัยน้ำเป็นปัจจัยสำคัญในการประกอบอาชีพในช่วงฤดูฝนการเลี้ยงสัตว์และการเพาะปลูกไม่มีปัญหา แต่ในช่วงฤดูแล้งเกษตรกรจะขาดแคลนน้ำในการเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์อย่างยิ่ง ทั้งๆ ที่อยู่ใกล้ทะเลสาบสงขลาก็ตาม สภาพการณ์เช่นนี้เกิดจากน้ำในทะเลสาบเต็มในบริเวณปากน้ำ และมีสระน้อยในบริเวณเหนือปากน้ำขึ้นมา ทั้งนี้เกิดจากในช่วงหน้าแล้งปริมาณน้ำจืดในทะเลสาบมีน้อยลงทำให้น้ำเค็มสามารถไหลเข้ามาในทะเลสาบเป็นบริเวณกว้างและลึกเข้าไปจากปากน้ำมาก จนชาวนาบริเวณใกล้เคียงกับทะเลสาบไม่สามารถสูบน้ำเข้าไร่นาเพื่อการเพาะปลูกในหน้าแล้งได้ ชาวนาจึงทำนาได้เฉพาะนาปี มีเพียงส่วนน้อยที่ทำนาปรังได้เพราะอยู่ในเขตชลประทาน เช่น ที่ตำบลตะเครียะ อำเภอร่อนนุช จังหวัดสงขลา เป็นต้น

การขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรส่งผลกระทบต่อเกษตรกรอย่างกว้างขวาง ไม่เฉพาะอาชีพการทำนาเท่านั้น แม้แต่การเลี้ยงสัตว์ เช่น วัว ก็ประสบปัญหาอย่างหนัก เนื่องจากวัว ไม่มีน้ำและหญ้า เพียงพอในการบริโภค บางครั้งเกษตรกรจำเป็นต้องขายวัวในราคาที่ถูกลง ซึ่งดีกว่าปล่อยให้วัวตายไปเพราะขาดน้ำและอาหาร ดังเช่นที่ประชุมใน อำเภอกะระเสสินธุ์ จังหวัดสงขลา เป็นต้น

2. สังคม

ในปัญหาสังคมเป็นปัญหาสำคัญรองจากปัญหาเรื่องปากท้องของประชาชน มีความสลับซับซ้อนและต้องใช้เวลาในการแก้ไขค่อนข้างยาวนาน ซึ่งจะกล่าวถึงดังนี้

2.1 การศึกษา

ปัญหาการศึกษา เกิดขึ้นทั้งจากโรงเรียน ครู หลักสูตร และตัวนักเรียนเอง ซึ่งจะกล่าวต่อไป

2.1.1 โรงเรียน ต้องยอมรับว่าโรงเรียนในจังหวัดต่างๆ มีขนาดและคุณภาพแตกต่างกัน โรงเรียนที่ได้รับการยอมรับทั้งจากนักเรียนและผู้ปกครอง ส่วนใหญ่จะเป็นโรงเรียนประจำจังหวัด โรงเรียนประจำอำเภอ และ โรงเรียนเอกชนที่มีชื่อเสียง โรงเรียนเหล่านี้ รับนักเรียนได้ในจำนวนที่จำกัด จะมีนักเรียนจำนวนเหลือพลาดหวังจากการเรียน ต้องกลับไปเรียนในท้องถิ่นของตน ซึ่งเป็นสาเหตุประการหนึ่งที่ทำให้นักเรียนเบื่อหน่ายการเรียน ส่วนนักเรียนที่ได้เรียนโรงเรียนที่มีชื่อเสียง ซึ่งส่วน

ใหญ่จะเป็นโรงเรียนประจำจังหวัด จะเริ่มซึมซับวัฒนธรรมเมืองและมองเห็นว่าวัฒนธรรมและความ เป็นอยู่ในท้องถิ่นของตนเป็นสิ่งที่ต่ำต้อย ซึ่งเกิดขึ้นในบางท้องถิ่นของจังหวัดสงขลา เป็นปัญหาที่น่า ห่วงใย เพราะถ้านักเรียนขาดสำนึกในคุณค่าของความเป็นท้องถิ่นของตนแล้ว โอกาสที่จะกลับไปพัฒนา หรือช่วยเหลือชุมชนของตนก็น้อยมาก

2.1.2 ครู ภาระงานของครูในปัจจุบันเพิ่มมากขึ้น ทั้งจากการประเมินคุณภาพโรงเรียนสูง ขึ้นและจากความต้องการเขียนฐานะทางวิชาการของตัวครูให้สูงขึ้น โดยการทำผลงานทางวิชาการกัน มากขึ้น ทำให้เวลาที่จะทุ่มเทให้กับนักเรียนทั้งด้านการสอน การอบรมความประพฤติ การดูแลเอาใจใส่ นักเรียนลดน้อยลง คุณภาพการเรียนการสอนจึงลดต่ำลงไปด้วย ส่งผลกระทบทั้งตัวนักเรียนและ ผู้ปกครอง เฉพาะผู้ปกครองเริ่มมองครูในแง่ลบมากขึ้น เห็นว่าครูไม่ทำตัวเป็นพ่อพิมพ์แม่พิมพ์ของชาติ ดังเช่นอดีต แต่เป็นคนรับจ้างสอน ฐานะและศักดิ์ศรีของครูจึงตกต่ำลงไปมากในสายตาของผู้ปกครอง นักเรียน ซึ่งเกิดขึ้นในบางพื้นที่ของจังหวัดสงขลา ที่มองครูในลักษณะเช่นนี้ และต้องการเข้ามามีส่วน ร่วมในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนมากขึ้น

2.1.3 หลักสูตร หลักสูตรการศึกษาของไทยในปัจจุบันเป็นหลักสูตรกลางที่จัดให้เด็ก ทุกคนต้องเรียนเหมือนกันเป็นส่วนใหญ่ มีสัดส่วนไม่มากนักที่มีการจัดหลักสูตรท้องถิ่นให้นักเรียน ได้ เรียนรู้และรู้จักตนเอง และท้องถิ่นของตน ดังนั้น ผลที่เกิดขึ้นจากการศึกษาในปัจจุบันก็คือ นักเรียนส่วนใหญ่เมื่อจบหลักสูตรในระดับมัธยมศึกษาแล้วจะเรียนต่อในระดับอุดมศึกษาซึ่งมีหลักสูตรที่กว้างขวาง และลึกมากมายให้เลือกเรียนตามที่ถนัดแต่หลักสูตรเหล่านี้ไม่ได้เกื้อกูลให้นักเรียนกลับมาประกอบ อาชีพยังบ้านเกิดของตน ส่วนใหญ่เมื่อสำเร็จการศึกษาจะละทิ้งไปรับราชการ หรือทำงานตามบริษัทใน ตัวเมือง

ดังนั้น จึงมีข้อเสนอมากมายของคนในพื้นที่เพื่อขอมีส่วนร่วมในการจัดหลักสูตรการ เรียนการสอน เพื่อให้คนหนุ่มสาวเพื่อจบการศึกษาสามารถกลับมาพัฒนาถิ่นของตนได้ดี เช่น กรณี พัทลุงเสนอให้มีการจัดทำหลักสูตรสมุนไพร หลักสูตรนวดแผนโบราณ เพื่อตอบสนองความต้องการ ของคนในท้องถิ่น ในขณะที่จังหวัดสงขลา ขอให้สถาบันการศึกษาช่วยเหลือในการเปิดศูนย์การเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมเอกลักษณ์ของแต่ละตำบล ส่วนจังหวัดสตูล เน้นในเรื่องการจัดการเรียนการสอน โดยให้ ไทยพุทธกับไทยอิสลามเรียนร่วมกัน เพื่อสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในท้องถิ่น เห็นได้ว่าสิ่งที่ชุมชน ต้องการจะเน้นเรื่องการฟื้นฟูท้องถิ่นของตน และการดึงหนุ่มสาวให้กลับมาพัฒนาท้องถิ่นของตนเป็น สำคัญ

2.1.4 นักเรียน ในปัจจุบันนี้ นักเรียนบางส่วนเริ่มมีพฤติกรรมที่น่าเป็นห่วง และมีแนวโน้มจะขยายตัวกว้างขวางออกไปเรื่อยๆ เริ่มตั้งแต่การไม่ใส่ใจการเรียน การหนีเรียน การคบเพื่อน การติดยาเสพติด ที่สำคัญการหลงใหลในลัทธิบริโภคนิยมแสวงหาเครื่องใช้ต่างๆ ให้ทัดเทียมเพื่อนฝูง ไม่ว่าจะเป็นการแต่งตัว โทรศัพท์มือถือ รวมถึงการกินอาหารราคาแพง การใช้ย่ายเกินตัวโดยไม่คำนึงถึงรายรับ ทำให้นักเรียนมีเงินไม่พอใช้จ่าย ต้องขอเงินพ่อแม่เพิ่มเติม บางคนหาทางออกโดยการทำกฎหมาย เช่น ลักขโมย บางครั้งถึงกับขายตัวเพื่อแลกกับเงินมาตอบสนองความต้องการของตนเอง ในที่สุดเด็กเหล่านี้จะไม่ค่อยสนใจการเรียน ผลการเรียนตกต่ำและในที่สุดเรียนไม่จบ กลายเป็นปัญหาทั้งของพ่อแม่และสังคมในที่สุด ซึ่งปรากฏให้เห็นชัดเจนยิ่งขึ้นในจังหวัดสตูล สงขลา และพัทลุง

2.2 สังคมแตกแยก

การแตกแยกในสังคมมี 2 ระดับ คือ ระดับครอบครัว และระดับชุมชน ดังจะกล่าวถึงต่อไปนี้

2.2.1 ระดับครอบครัว การแตกแยกระดับครอบครัวส่วนใหญ่ จะเป็นเรื่องของคู่สาวและการหย่าร้าง ซึ่งเกิดในหลายพื้นที่ เฉพาะที่สตูล การหย่าร้างส่วนใหญ่เกิดจากการแต่งงานตั้งแต่อายุยังไม่ถึงวัยอันควร หนุ่มสาวเหล่านี้ส่วนมากจะชอบเที่ยวเตร่ตามผับ ตามบาร์ เปลี่ยนคู่นอนหลายๆ คน เมื่อแต่งงานจะมีจิตใจไม่มั่นคงในการครองชีวิตอยู่ เกิดปัญหาขึ้นมาจะแก้ด้วยการหย่าร้าง ส่วนอีกปัญหาหนึ่งเกิดจากเรื่องคู่สาวซึ่งจะนำไปสู่การหย่าร้างในที่สุด ทั้งนี้เกิดจากหน้าที่การงาน ทำให้สามีภรรยาต้องแยกกันอยู่ นานวันเข้าความหว้าวและความใกล้ชิดกับเพื่อนร่วมงานเพศตรงข้าม ทำให้มีความสัมพันธ์ทางคู่สาวเกิดขึ้น และชีวิตคู่จะยุติลงด้วยการหย่าร้างในที่สุด

2.2.2 ระดับชุมชน การแตกแยกในระดับชุมชน เกิดจากความไม่เข้าใจและจิตใจที่ไม่เป็นประชาธิปไตยของคนในชุมชนเมื่อมีการเลือกตั้ง ฝ่ายตนเองแพ้การเลือกตั้ง ก็ไม่ยอมให้ความร่วมมือกับฝ่ายชนะ ฝ่ายชนะการเลือกตั้งก็เช่นกัน เมื่อได้รับชัยชนะก็มักจะทุ่มเทงบประมาณและการพัฒนาไปยังพื้นที่ของตน ทำให้ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของคนในสังคมต้องสูญเสียไปอย่างน่าเสียดาย หลายชุมชนพยายามหาทางแก้ไข ดังเช่นกรณี บ้านควนรู อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ได้จัดให้มีกิจกรรม ร่วมพัฒนาท้องถิ่นระหว่างฝ่ายแพ้และฝ่ายชนะการเลือกตั้ง ในทุกๆ วันที่ 30 ของเดือน ซึ่งช่วยให้ชุมชนมีความรักและสามัคคีขึ้นได้ในระดับหนึ่ง

2.3 การว่างงาน

การว่างงานของคนในพื้นที่วิจัยมีจำนวนมาก และเกิดจากหลายสาเหตุด้วยกัน แต่ที่เป็นปัญหาค่อนข้างมากจะเกิดจากสภาพธรรมชาติที่เปลี่ยนไป และการไหลล้นเข้ามาของแรงงานต่างด้าว ดังจะกล่าวต่อไปนี้

การว่างงานที่เกิดจากธรรมชาติที่เปลี่ยนไป เป็นที่ทราบกันคืออยู่แล้วว่า อาชีพส่วนใหญ่ของคนในพื้นที่คือ การทำเกษตรกรรม ซึ่งต้องอาศัยน้ำเป็นสำคัญ แต่เดิมนั้นการทำเกษตรไม่ค่อยมีปัญหาเพราะฝนมักตกต้องตามฤดูกาล แต่ในปัจจุบันเกิดภาวะโลกร้อน ซึ่งเกิดจากการกระทำของมนุษย์เป็นสำคัญ ทำให้ฝนฟ้าไม่ตกต้องตามฤดูกาล เกิดภาวะแห้งแล้งขึ้นบ่อยครั้งจนไม่สามารถเพาะปลูกพืชผลได้ หนุ่มสาวจึงออกจากหมู่บ้านไปหางานทำในเมือง ตามโรงงานอุตสาหกรรมต่างๆ หลายคนไปเช่าที่พักใกล้โรงงาน หลายคนกลับบ้านเมื่องานเลิกและไปทำงานในตอนเช้ามืด บ้านกลายเป็นที่หลับนอนเพียงอย่างเดียว ความสัมพันธ์ในครอบครัวห่างเหินกันไป สังคมเริ่มอยู่อย่างตัวใครตัวมันมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้นักศึกษาที่จบปริญญาตรี เมื่อจบไปทำงานก็จะถูกหลายบริษัทวางเงื่อนไขว่าต้องมีประสบการณ์ในการทำงานมาก่อน ทำให้นักศึกษาเหล่านี้ขาดโอกาสเข้าสู่ระบบงาน ซึ่งเกิดขึ้นมากในพื้นที่วิจัย ที่สำคัญคนเหล่านี้ไม่ยอมทำงานภาคเกษตรกร เพราะเห็นว่าเป็นงานที่เหนื่อยยาก พ่อแม่บางพื้นที่ในจังหวัดสงขลาก็ไม่บีบบังคับให้ลูกทำงานเกษตร เพราะเห็นว่าเมื่อเรียนจบแล้วไม่สมควรที่จะต้องมาทำงานใช้แรงงานคนกลุ่มนี้จึงกลายเป็นคนว่างงานอีกกลุ่มหนึ่ง

การว่างงานที่สำคัญเกิดจากการจ้างของแรงงานต่างด้าว เช่น พม่า เขมร เข้ามาในพื้นที่จำนวนมาก ซึ่งนายทุนเจ้าของโรงงานก็พอใจที่จะจ้างคนเหล่านี้ เพราะแรงงานถูกกว่า คนในพื้นที่มาก ซึ่งไม่ต้องรับผิดชอบในการสมทบเงินเข้ากับสังคม กลุ่มนี้เองที่ทำให้แรงงานของคนในพื้นที่ว่างงานมากบางส่วน เช่น ที่จังหวัดสตูล ต้องไปรับจ้างกรีดยางถึงประเทศมาเลเซีย เพราะค่าจ้างดีกว่ามาก เป็นต้น

3. ปัญหาสิ่งแวดล้อม

สิ่งแวดล้อมเป็นพิษ ไม่ว่าจะเป็นมลพิษทางน้ำ หรือทางอากาศ เกิดขึ้นอย่างกว้างขวางและพบเห็นทั่วไปในสังคมไทย เพียงแต่ว่าระดับความรุนแรงแตกต่างกันไป พื้นที่ใดไม่มีโรงงานอุตสาหกรรมจะมีมลพิษทั้งทางน้ำ และอากาศ ระดับความรุนแรงน้อยกว่าพื้นที่ที่มีโรงงานอุตสาหกรรมหากเน้นลักษณะเช่นนี้จะมีความแตกต่างกันบ้างในแต่ละพื้นที่ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสาเหตุและผลกระทบที่แตกต่างกันไป ดังนี้

3.1 สาเหตุของการเกิดมลพิษ

สำหรับเขตพื้นที่วิจัย มลพิษเกิดจากสาเหตุ 2 ประการ ด้วยกัน

ประการแรก เกิดจากการกระทำของคนในพื้นที่เองไม่ว่าจะเป็นเกษตรกร หรือผู้ที่ประกอบอาชีพอื่นๆ สำหรับเกษตรกร ส่วนใหญ่จะทำลายสิ่งแวดล้อมโดยตั้งใจและไม่ตั้งใจ ทั้งนี้เนื่องจาก เกษตรกรจะทำสวน ทำนา และเลี้ยงสัตว์ โดยมีเป้าหมายการผลิตเพื่อการจำหน่ายเป็นหลัก จึง

มีการเร่งเพิ่มผลผลิตโดยการขยายพื้นที่เพาะปลูก การใช้ปุ๋ยและยาฆ่าแมลงอย่างขาดความระมัดระวัง ทำให้เกิดผลเสียต่อระบบนิเวศน์ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว การใช้ปุ๋ยมากเกินไป และใช้ติดต่อกันเป็นเวลานาน ทำให้ดินแข็ง เสื่อมสภาพอย่างรวดเร็ว ในขณะเดียวกัน การใช้ยาฆ่าแมลงเพื่อป้องกันความเสียหายจากการทำลายของศัตรูพืชอย่างขาดความระมัดระวัง ใช้ในปริมาณที่มากเกินไปที่บริษัทผู้ผลิตกำหนด ทำให้มีสารพิษตกค้างอยู่ในไร่นาในปริมาณมากจนเป็นอันตรายต่อคนและสัตว์ เมื่อฝนตกจะชะล้างสารพิษเหล่านี้ ไหลลงสู่แม่น้ำลำคลอง ในขณะที่เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ เช่น กุ้ง หนู ต่างพากันปล่อยน้ำเสียลงแม่น้ำลำคลอง ทำให้เกิดภาวะน้ำเสีย น้ำเป็นพิษ บางพื้นที่ผู้คนไม่สามารถใช้บริโภค และอุปโภคได้ ในขณะเดียวกันห่วงโซ่อาหารของสัตว์น้ำในแม่น้ำลำคลองก็ถูกทำลาย สัตว์ก็ทนต่อความเป็นพิษของน้ำไม่ได้และอาหารก็น้อยลง ในที่สุดก็ตายหรืออพยพไปอยู่ที่อื่นกัน อาหารของคนจึงลดน้อยลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งเห็นได้ชัดไม่ว่าจะเป็นที่ทะเลน้อย อำเภอกวนขนุน จังหวัดพัทลุง หรือบริเวณชายขอบของทะเลสาบสงขลา ในเขตพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา เป็นต้น

ประการที่สอง เกิดจากโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งก่อให้เกิดมลพิษทางน้ำและทางอากาศ ซึ่งส่วนใหญ่จะเกิดจากโรงงานยางพารา ซึ่งมีการใช้กรดเพื่อให้ยางแข็งตัว มีการปล่อยน้ำที่มีกรดสะสมอยู่เป็นจำนวนมาก ถ้าโรงงานใหญ่มีระบบบำบัดน้ำเสียที่ขาดคุณภาพ เมื่อปล่อยน้ำลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ จะเกิดมลพิษทางน้ำค่อนข้างรุนแรง ในขณะเดียวกัน กลิ่นจากโรงงานยางพารา มีกลิ่นเหม็นค่อนข้างรุนแรง เกิดมลพิษทางอากาศ เป็นผลเสียต่อสุขภาพต่อผู้คนในละแวกใกล้เคียงโดยตรง ซึ่งปรากฏว่า ผู้คนในพื้นที่ อำเภอจะนะ อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา ได้มีการร้องเรียนให้มีการแก้ไขปัญหาน้ำอย่างรีบด่วน ก่อนที่สุขภาพของคนเหล่านี้จะทรุดโทรมจนยากจะแก้ไขได้

3.2 ผลกระทบจากสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ

สิ่งแวดล้อมเป็นพิษ ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของผู้ในลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาอย่างมากมาย ทั้งต่อแหล่งทำมาหากิน และสุขภาพของคนในพื้นที่ ซึ่งจะกล่าวถึงดังนี้

3.2.1 แหล่งการทำมาหากิน

อาชีพที่สำคัญของผู้คนในลุ่มน้ำในทะเลสาบสงขลา จะแตกต่างกันไปตามถิ่นฐานที่อยู่อาศัย ผู้ที่อยู่ในที่สูงหรือที่ดอน จะมีอาชีพทำสวนไม่ว่าจะเป็นสวนผลไม้ หรือสวนยางพารา ส่วนผู้ที่อาศัยอยู่ในที่ราบส่วนใหญ่จะมีอาชีพทำนา และทำไร่ ในขณะที่คนที่อยู่ชายฝั่งน้ำไม่ว่าจะเป็นน้ำจืด น้ำกร่อย หรือน้ำเค็ม จะมีอาชีพทำประมง เป็นสำคัญ

อาชีพเหล่านี้ในช่วงระยะเวลานี้สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศน์ยังมีความอุดมสมบูรณ์ ผู้คนสามารถพึ่งพิงทรัพยากรในพื้นที่ของตนได้เป็นอย่างดี คนในที่สูงหรือที่ดอน สามารถหาผัก ผลไม้

และสัตว์ป่า มาบริโภคอย่างพอเพียง ส่วนคนในที่ราบก็มีข้าวปลาอาหารในท้องถิ่นอย่างบริบูรณ์ ดังเช่น คำกล่าวของคนในอดีตที่ว่า ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว ในขณะเดียวกัน ผู้ที่อยู่ชายฝั่งน้ำ จะมีกุ้ง หอย ปู ปลา ให้เลือกหาและบริโภคได้อย่างเหลือเฟือ ดังเช่นคนแถบบริเวณสทิงพระเล่าให้ฟังถึงความสมบูรณ์ของพวกปลาในอดีตว่า ถ้าพ่อบ้านทำแหออกจากบ้านเพื่อไปหาปลา ให้เหวี่ยงแหจับปลาเพียงหนึ่งหรือสองครั้งเท่านั้น ก็ได้ปริมาณปลามากมายพอจะทำอาหารได้อย่างเพียงพอ ถ้าเหวี่ยงแหจับปลามากกว่านั้นจะได้ปลามากมายจนไม่มีภาชนะที่จะบรรจุปลาได้หมด ดังนั้น ผู้คนจึงสามารถพึ่งพิงธรรมชาติได้อย่างเต็มที่ ไม่มีการซื้อขาย มีแต่การแลกเปลี่ยนเพื่อเติมเต็มในส่วนที่ตนเองไม่มี เช่น ผู้คนในที่สูง มีผลไม้หรือสัตว์ป่ามาก แต่ขาดแคลนปลา และเกลือ เมื่อต้องการสิ่งเหล่านี้ เพียงแต่เอาผลไม้หรือสัตว์ป่าไปแลกกับปลาและเกลือของผู้คนชายฝั่งทะเล การแลกเปลี่ยนไม่มีการกำหนดแน่นอนตายตัวว่าต้องใช้เนื้อสัตว์หรือผลไม้จำนวนเท่าใด จึงจะได้ปลาหรือเกลือ 1 ถัง ขึ้นกับความพอใจของทั้งสองฝ่ายเป็นสำคัญ จะเห็นได้ว่า เงินแทบจะไม่มี ความหมายในวิถีชีวิตของผู้คนเพราะทุกอย่างมีสมบูรณ์ ไม่ต้องซื้อหา และสามารถแลกเปลี่ยนในสิ่งที่ขาดแคลนจนได้ตลอดเวลา

เมื่อสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศถูกทำลายความสมบูรณ์ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสัตว์ป่า สัตว์น้ำ ก็เริ่มลดจำนวนลงไปเรื่อยๆ จนไม่สามารถเกื้อกูลผู้คนได้ เช่นอดีต ในขณะที่ป่าไม้ถูกผู้คนที่มีความต้องการเพื่อนำมาสร้างที่พักอาศัย ทำให้พืชผักที่มีอยู่ตามธรรมชาติ จึงถูกทำลายไปด้วย สิ่งเหล่านี้เป็นทรัพยากรธรรมชาติที่ผู้คนสามารถนำมาบริโภคและอุปโภคโดยไม่ต้องซื้อหา แต่เมื่อมีจำนวนลดน้อยลงและความต้องการของคนมีมากขึ้น ความจำเป็นที่จะต้องพึ่งพิงทรัพยากรจากนอกพื้นที่ จึงเกิดปัญหามาก เงินจึงเข้ามามีบทบาทในวิถีชีวิตของผู้คนในกลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลามากขึ้น และในที่สุดเงินก็มีอำนาจครอบงำวิถีชีวิตของผู้คนได้อย่างชัดเจน เพราะทุกสิ่งทุกอย่าง ไม่ว่าจะเป็นเครื่องอุปโภคบริโภคในชีวิตประจำวัน ซึ่งเคยแสวงหามาใช้โดยไม่ต้องซื้อหาเนื่องจากมีความอุดมสมบูรณ์มาก กลับต้องใช้เงินซื้อเนื่องจากสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศถูกทำลาย แหล่งทำมาหากินที่เคยมีอย่างอุดมสมบูรณ์กลับถูกทำลายด้วยการกระทำของผู้คนในพื้นที่เองและนายทุน โรงงานอุตสาหกรรม จนกระทั่งสูญเสียความสมบูรณ์ไปอย่างน่าเสียดาย

3.2.2 สุขภาพ

มลพิษทางอากาศ และทางน้ำ ที่เกิดจากการกระทำของผู้คนและโรงงานอุตสาหกรรม ทำให้คนในพื้นที่มีปัญหาด้านสุขภาพมากขึ้นตามลำดับ และครอบคลุมเป็นวงกว้างเห็นได้ชัดในกรณีจังหวัดสงขลา โรงงานยางพาราปล่อยทิ้งน้ำเสียและส่งกลิ่นเหม็นไปทั่วบริเวณใกล้เคียง ทำให้คนในพื้นที่เป็นโรคหอบ มีปัญหาเกี่ยวกับระบบหายใจจำนวนมาก ในขณะที่จังหวัดสงขลาซึ่งประสบปัญหา

ในลักษณะเดียวกัน คนเริ่มเป็นโรคมะเร็งมากขึ้น น้ำในลำคลองมีกลิ่นเหม็น สกปรก เพื่อคนไปใช้น้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค เช่น อาบน้ำ ปรากฏว่าคนเป็นโรคผิวหนังมากขึ้น จนในที่สุดไม่สามารถใช้น้ำได้อีก ดังนั้นบางส่วนของคลองภูมิ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสงขลา เป็นต้น

ปัญหาเหล่านี้ ชาวบ้านพยายามแก้ไขมาโดยตลอดโดยเฉพาะมลพิษที่เกิดจากโรงงานอุตสาหกรรม ชาวบ้านจะร้องเรียนไปยังหน่วยงานที่รับผิดชอบ เพื่อให้มาช่วยแก้ไขอย่างจริงจัง ทั้งระดับอำเภอและจังหวัด แต่กลับไม่ได้รับการตอบสนองที่เป็นรูปธรรม ต่างฝ่ายต่างปิดการรับผิดชอบ ชาวบ้านเชื่อว่า พฤติกรรมไม่รับผิดชอบต่อเจ้าหน้าที่เกิดขึ้นจากนายทุนใช้เงินติดสินบนเพื่อให้ตนได้รับประโยชน์ ชาวบ้านบางพื้นที่ในจังหวัดสงขลา จึงหันมาพึ่งตนเองมากขึ้น บางพื้นที่ถึงกับยื่นคำขาดให้โรงงานแก้ไข ไม่เช่นนั้นจะเผาโรงงาน เป็นต้น

4.2 ความเชี่ยวชาญและบทบาทของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาต่อชุมชน

บทบาทของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่สำคัญอย่างหนึ่งนอกเหนือจากการเรียนการสอนคือ บริการวิชาการแก่ชุมชน ในการที่จะแสดงบทบาทดังกล่าวดังกล่าวต้องสอดคล้องกับอัตลักษณ์และความเชี่ยวชาญของมหาวิทยาลัยโดยพิจารณาจากวิชาการและทิศทางการวิจัยของมหาวิทยาลัยซึ่งจะได้ให้รายละเอียดดังต่อไปนี้

4.2.1 อัตลักษณ์และความเชี่ยวชาญของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

ก. อัตลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

อัตลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาที่สำคัญมีอยู่ 3 ด้าน คือ อัตลักษณ์ด้านความเป็นสถาบันการผลิตและพัฒนาครู อัตลักษณ์ด้านความเป็นสถาบันที่เป็นศูนย์กลางทางวิชาการและการวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่น และ อัตลักษณ์ด้านการเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน โดยรายละเอียดสามารถแสดงได้ดังต่อไปนี้

1. อัตลักษณ์ด้านความเป็นสถาบันการผลิตและพัฒนาครู โดยได้รับการยอมรับทั้งจากศิษย์และสังคมว่าเป็นครูที่ดี ทั้งด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ ความตั้งใจและความมุ่งมั่นในการสอน การอบรม และด้านความเสียสละ ช่วยเหลือสังคมชุมชน สิ่งเหล่านี้มีส่วนทำให้เกิดบุคลากรที่มีคุณภาพสู่ชุมชนและมีส่วนทำให้มีการผลิตงานวิจัยทางด้านการศึกษามากมาย

2. อัตลักษณ์ด้านความเป็นสถาบันที่เป็นศูนย์กลางทางวิชาการและการวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ทำให้เกิดงานวิจัยในเชิงท้องถิ่น ซึ่งมีลักษณะความโดดเด่นเฉพาะตัวของสถาบัน อุดมศึกษาที่ต้องแสดงศักยภาพต่อสาธารณชน คือองค์ความรู้ยุคใหม่ ด้านวิชาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นและสังคม

3. อัตลักษณ์ด้านการเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน ทำให้เป็นแหล่งถ่ายทอดเทคโนโลยีแก่ชุมชนได้ง่าย เนื่องจากอยู่ใกล้ชิดกับชุมชน

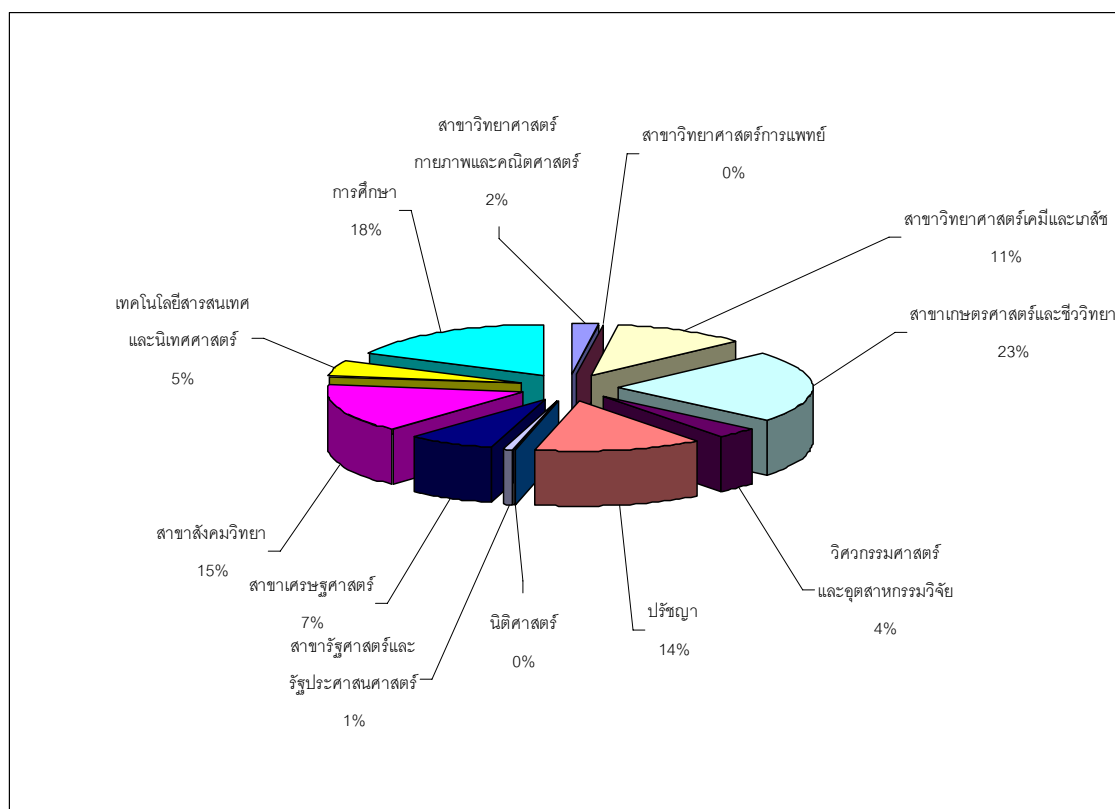
โดยภาพรวมอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาถือเป็นสถาบันการผลิตครู เป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน และเป็นศูนย์กลางทางวิชาการเพื่อการวิจัยและการพัฒนาท้องถิ่น สิ่งที่สำคัญดังกล่าวทำให้มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลามีศักยภาพที่จะทำวิจัยเพื่อท้องถิ่นได้ อย่างไรก็ตามสิ่งที่สำคัญคือความเชี่ยวชาญของมหาวิทยาลัยซึ่งจะได้กล่าวในหัวข้อถัดไป

ข. ความเชี่ยวชาญของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

จากนิยามคำว่า ความเชี่ยวชาญ ที่ได้ให้ไว้ในบทที่ 2 ซึ่งหมายถึง ความรู้เฉพาะด้าน ทักษะ ดังนั้น ตัวบ่งชี้ความเชี่ยวชาญของมหาวิทยาลัยคือ 1) จำนวนและประเภทของงานวิจัยของบุคลากรในมหาวิทยาลัย และ 2) ตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย

1. จำนวนและประเภทของงานวิจัยของบุคลากรในมหาวิทยาลัย

การสำรวจนี้ได้แบ่งประเภทโครงการวิจัยของบุคลากรที่ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยออกเป็น 12 สาขาตามเกณฑ์ของสภาวิจัยแห่งชาติ จากโครงการวิจัยในช่วงปี พ.ศ. 2546-2550 ทั้งหมดจำนวน 136 โครงการโดยจำนวนและประเภทของงานวิจัยของบุคลากรในมหาวิทยาลัยแสดงได้ดังรูปที่ 5 สำหรับตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยแสดงได้ดังรูปที่ 6

รูปที่ 5 สัดส่วนประเภทของงานวิจัยของบุคลากรในมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

ที่มา : สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา (2550)

จากข้อมูลในรูปที่ 5 จะเห็นได้ว่า สาขาที่มีปริมาณงานวิจัยมากที่สุดคือ เกษตรศาสตร์และชีววิทยา คิดเป็นสัดส่วน 23% ที่รองลงมาคือการศึกษาและ สังคมวิทยาคิดเป็นสัดส่วน 18 %และ 15 % ตามลำดับ หากพิจารณาแนวโน้มจำนวนงานวิจัยโดยแบ่งตามปีซึ่งได้แบ่งพิจารณาเป็น 2 ช่วงคือ พ.ศ. 2546-2547 และ พ.ศ. 2548-2550 ดังตารางที่ 1 ทั้งนี้เนื่องจากในช่วงปี พ.ศ. 2547 ได้มีการเปลี่ยนจากสถาบันราชภัฏเป็นมหาวิทยาลัย จะเห็นได้ว่า จำนวนงานวิจัยโดยรวมสูงขึ้น จาก 54 โครงการเป็น 82 โครงการ แนวโน้มนี้อาจบ่งบอกได้ว่าบุคลากรในมหาวิทยาลัยมีการทำวิจัยกันมากขึ้น ในช่วงปี พ.ศ. 2546-2547 พบว่าสาขาการศึกษามีจำนวนงานวิจัยมากที่สุด แสดงว่าความเชี่ยวชาญของบุคลากรในด้านงานวิจัยคือทางด้านการศึกษาซึ่งสอดคล้องกับนโยบายด้านการผลิตครูที่เป็นเอกลักษณ์ของสถาบันราชภัฏ แต่ต่อมาในช่วงปี พ.ศ. 2548-2550 หลังจากมีการเปลี่ยนจากสถาบันราชภัฏเป็นมหาวิทยาลัยจำนวนงานวิจัยในสาขาการศึกษามีจำนวนลดลง ขณะที่สาขาเกษตรศาสตร์และชีววิทยามีจำนวนงานวิจัยเพิ่มขึ้นและมีจำนวนมากที่สุด

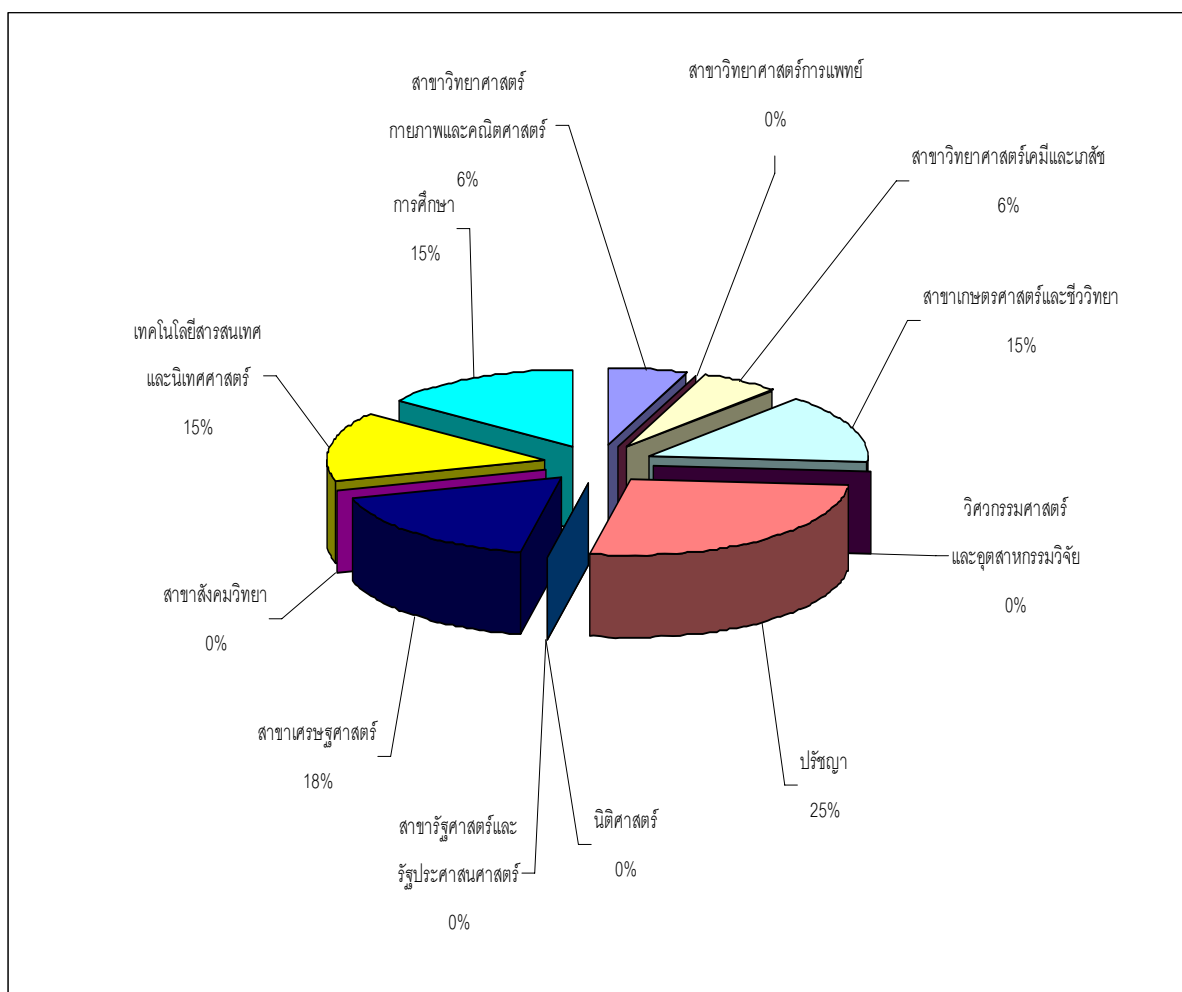
ตารางที่ 1 จำนวนงานวิจัยของบุคลากรในมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาแบ่งตามสาขาความเชี่ยวชาญ

สาขาความเชี่ยวชาญ	พ.ศ. 2546-2547	พ.ศ. 2548-2550	รวม
วิทยาศาสตร์กายภาพและคณิตศาสตร์	3	0	3
วิทยาศาสตร์การแพทย์	0	0	0
วิทยาศาสตร์เคมีและเภสัช	1	14	15
เกษตรศาสตร์และชีววิทยา	10	21	31
วิศวกรรมศาสตร์และอุตสาหกรรมวิจัย	1	4	5
ปรัชญา	10	9	19
นิติศาสตร์	0	0	0
รัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์	0	1	1
เศรษฐศาสตร์	4	6	10
สังคมวิทยา	8	13	21
เทคโนโลยีสารสนเทศและนิเทศศาสตร์	2	5	7
การศึกษา	15	9	24
รวม	54	82	136

ที่มา : สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา (2550)

2. ตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย

ความเชี่ยวชาญโดยแบ่งตามตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยแสดงได้ดังรูป

รูปที่ 6 แผนภูมิแสดงสัดส่วนของจำนวนอาจารย์ที่ได้ผลงานวิชาการแบ่งตามสาขาความเชี่ยวชาญ
ที่มา : มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา (2550)

จากแผนภูมิจะเห็นได้ว่าจำนวนอาจารย์ที่ได้ผลงานทางวิชาการในสาขาปรัชญามีจำนวนสูงที่สุดคือ 25% แต่ในขณะที่ สาขาเกษตรศาสตร์และชีววิทยา รวมทั้งศึกษาศาสตร์ยังคงมีจำนวนที่สูงอยู่คือ 15% อย่างไรก็ตามการขอตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ในช่วงก่อนปี พ.ศ. 2549 นั้นไม่จำเป็นต้องใช้ผลงานวิจัยซึ่งเหตุผลดังกล่าวอาจทำให้การใช้ตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์เป็นตัวชี้วัดอาจเกิดความผิดพลาดได้ เมื่อพิจารณาข้อมูลทั้งหมด แสดงให้เห็นถึงสิ่งที่สอดคล้องกันคือสาขาเกษตรศาสตร์และชีววิทยาและสาขาการศึกษามีจำนวนงานวิจัยและตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์จำนวนมากซึ่งอาจสรุปได้ว่าสาขาทั้งสองคือความเชี่ยวชาญของมหาวิทยาลัย

4.2.2 บทบาทของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาต่อชุมชน

จากข้อมูลที่ผ่านมาเกี่ยวข้องกับอัตลักษณ์และความเชี่ยวชาญของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาซึ่งจากข้อมูลดังกล่าวเมื่อนำมารวมกันจะได้เป็นบทบาทของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาต่อชุมชน บทบาทของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาต่อชุมชนแสดงได้ดังนี้

อาจารย์ทุกคนในมหาวิทยาลัยมีผลงานทางการวิจัยที่สามารถเผยแพร่และเป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน โดยงานวิจัยได้มาจากปัญหาของชุมชนและสังคมภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา และผลงานวิจัยช่วยให้คำตอบหรือแก้ปัญหาต่างๆ เช่น ในด้านการดำเนินงาน การเรียนการสอน การวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัย

ประเด็นที่ควรนำมาทำการศึกษาวิจัย ได้แก่ การพัฒนาการสอน การพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบ การพัฒนากลุ่มอาชีพ การพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น การออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชน การพัฒนาการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาควรมีบทบาทต่อการบริการวิชาการ ดังนี้

1. บริการทางวิชาการ ควรได้มาจากผลงานจากการวิจัยการศึกษาค้นคว้าของอาจารย์และบุคลากร
2. บริการทางวิชาการควรสอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชนประเพณีและวัฒนธรรมของท้องถิ่นและความต้องการของเอกชนในท้องถิ่น
3. การพัฒนามหาวิทยาลัยจนเป็นทั้งแหล่งเรียนรู้และแหล่งบริการวิชาการแก่ท้องถิ่นที่สังคมยอมรับการจัดทำโครงการพัฒนาผู้นำท้องถิ่น
4. การจัดให้มีระบบฐานข้อมูลเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น
5. การนำศึกษาไปเรียนรู้และทำวิจัยร่วมกับชาวบ้าน
6. การลงไปช่วยพัฒนา การจัดการกลุ่มอาชีพต่างๆ

4.3 การกำหนดยุทธศาสตร์จุดเน้นการทำวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

จากการที่มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา มีวิสัยทัศน์คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาเป็นสถาบันการศึกษาที่มุ่งผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ เป็นผู้นำการวิจัยและพัฒนาท้องถิ่น เป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน และมีการบริหารจัดการที่ได้มาตรฐาน และมีพันธกิจข้อที่ 2 กล่าวว่า วิจัยเพื่อความเข้าใจในท้องถิ่นและสร้างสมความรู้จากท้องถิ่นเชื่อมโยงศาสตร์สากล นำผลไปใช้ในการร่วมปรับแก้ปัญหและพัฒนาท้องถิ่น ตลอดจนพัฒนาสถาบัน และภารกิจ เพื่อให้สถาบันเป็นแหล่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้

ของท้องถิ่น ตลอดจนยุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาได้มีไว้ว่า ยุทธศาสตร์ที่ 5 การวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่มีด้วยกัน 4 ประการ คือ สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนในการพัฒนาองค์ความรู้ สนับสนุนบุคลากรมหาวิทยาลัยในการทำวิจัยในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การให้ทุนในการวิจัย การหาแหล่งทุนในการวิจัย ดำเนินการวิจัยเพื่อศึกษาข้อมูลสำหรับการวิจัยสถาบันและการวิจัยเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน ตลอดจนการใช้นวัตกรรมใหม่ ๆ และส่งเสริมการทำวิจัยโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community Base Research) เพื่อช่วยแก้ปัญหาของท้องถิ่น

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงทำให้การกำหนดจุดเน้นการทำวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาจึงต้องมีการศึกษาข้อมูลจากหลากหลายภาคีที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทำวิจัยของมหาวิทยาลัย ซึ่งประกอบด้วยภาคีดังต่อไปนี้

1. ผู้บริหารของมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นผู้ดูแลนโยบายและงบประมาณของเรื่องการทำวิจัยภายในมหาวิทยาลัย อันได้แก่ อธิการบดี รองอธิการบดีผู้ดูแลการวิจัย และผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา

2. อาจารย์ผู้ทำงานวิจัย ซึ่งได้แบ่งออกเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำวิจัยอย่างน้อย 3 ปี และผู้ที่ป็นนักวิจัยมือใหม่ คือมีประสบการณ์น้อยกว่า 3 ปี และผู้ที่ยังไม่มีประสบการณ์ในการทำวิจัย

3. นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำวิจัยจากแหล่งทุนภายนอก คือผู้ที่ได้รับทุนในการทำวิจัยจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกว.) นักศึกษาผู้ที่ทำวิจัยโดยรับทุนสนับสนุนการทำวิจัยจากแหล่งทุนภายในคือ กองทุนสนับสนุนการทำวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาเองในปี 2549-2551

4. ชาวบ้านจากอำเภอที่ได้ทำการคัดเลือกไว้ของ 3 จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบ คือ สงขลา พัทลุง และสตูล ซึ่งแต่ละจังหวัดได้คัดเลือกไว้ 5 อำเภอที่มีความแตกต่างกันดังนี้อธิบายข้างต้นแล้ว และชาวบ้านที่คัดเลือกมานั้นมีความหลากหลายในอาชีพซึ่งมีทั้งข้าราชการ ครู ผู้นำศาสนา เกษตรกร ผู้นำท้องถิ่น เยาวชน ปราชญ์ชาวบ้าน หมอยาพื้นบ้าน ซึ่งมีทั้งไทยพุทธและไทยมุสลิม

สำหรับข้อมูลจำเป็นที่นำมาใช้ในการกำหนดยุทธศาสตร์จุดเน้นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาโดยการนำข้อมูลจากความต้องการของชุมชนในพื้นที่ การวิเคราะห์ SWOT ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ความเชี่ยวชาญของมหาวิทยาลัย ความคาดหวังของชุมชน และยุทธศาสตร์จังหวัดในพื้นที่ที่รับผิดชอบ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. บริบทของพื้นที่ซึ่งจะบอกถึงความพร้อมของทรัพยากรธรรมชาติประเภทต่าง ๆ ดังที่กล่าวถึงมาแล้วในข้อ 4.1

2. ความต้องการของคนในพื้นที่และสิ่งที่เป็นปัญหาของคนในพื้นที่ดังที่กล่าวถึงสรุปภาพรวมใน 4.1

3. ความเชี่ยวชาญของมหาวิทยาลัย ดังนี้ได้กล่าวถึงแล้วในตอน 4.2

4. การวิเคราะห์ SWOT ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้แบ่งกลุ่มบุคคลออกเป็น

3 กลุ่มดังนี้

4.1 กลุ่มผู้บริหารและบุคลากรสายผู้สอนของมหาวิทยาลัย ซึ่งผลการวิเคราะห์มี

ดังนี้

จุดแข็ง

1. มีการพัฒนาศักยภาพนักวิจัยโดยการให้การอบรมอย่างต่อเนื่อง
2. มีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนโดยผ่านนักศึกษา
3. มีกองทุนวิจัยของมหาวิทยาลัย
4. มีหลักสูตรและนักศึกษาปริญญาโทซึ่งสามารถช่วยทำการวิจัยได้
5. มีหลักสูตรที่หลากหลายที่เอื้อต่อการทำการวิจัย
6. สะสมองค์ความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นมายาวนาน

โอกาส

1. มีพื้นที่อยู่ภายในบริเวณชุมชน
2. มีลักษณะพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ที่เอื้อต่อการทำวิจัย
3. มหาวิทยาลัยได้รับมอบหมายให้ทำยุทธศาสตร์การทำวิจัยของจังหวัด
4. มีเครือข่ายที่เป็นศิษย์เก่าซึ่งสามารถช่วยเป็นเครือข่ายการทำวิจัย
5. เป็นจุดศูนย์กลางของการคมนาคมติดทะเล, สวนยาง, และมีอาชีพที่หลากหลาย
6. ได้ร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาข้างเคียงทั้งในและต่างประเทศ เช่น มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยอุดรฯ ประเทศมาเลเซีย
7. อยู่ในเขตพัฒนาเฉพาะกิจชายแดนภาคใต้ ทำให้ได้ทุนทางด้านงานวิจัย
8. มีเครือข่ายวิจัยของ สกอ. ภาคใต้ตอนล่าง

จุดอ่อน

1. มหาลัยไม่เอื้อต่อการทำงานวิจัย
 - ภาระการสอนมาก
 - การเบิกจ่ายยุ่งยาก (ไม่มีระเบียบของมหาลัย)
 - ขาดเครื่องมือในการทำวิจัยทางวิทยาศาสตร์
2. ขาดการบูรณาการระหว่างอาจารย์ในแต่ละคณะ
3. ขาดการประสานงานและความร่วมมือระหว่างบุคลากร
4. ปัญหาการวิจัยไม่ได้มาจากชุมชนที่แท้จริง
5. การใช้ประโยชน์จากผู้ที่มีศักยภาพในการทำวิจัยมีน้อย เช่น อาจารย์ได้รับตำแหน่งวิชาการ หรือ อาจารย์ที่จบปริญญาเอก
6. การบริหารจัดการงานวิจัยของมหาวิทยาลัยผู้บริหารระดับสูงบริหารแบบรวมอำนาจ
7. ขาดผู้ทรงคุณวุฒิในการให้คำแนะนำในการทำวิจัยอย่างเป็นระบบ
8. ขาดความรู้เกี่ยวกับการบูรณาการการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน
9. ขาดระบบซึ่งจะได้มาซึ่งการทำวิจัยของท้องถิ่น
10. ไม่มีแรงจูงใจในการทำวิจัย เช่น เวลา โบนัส ค่าตอบแทน
11. ขาดนโยบายและทิศทางในการสนับสนุนการวิจัยของมหาลัยที่ชัดเจน
12. อาจารย์และบุคลากรขาดความมั่นใจในการทำวิจัย เช่น การขอทุนวิจัยจากหน่วยงานภายนอก
13. ปัญหาและอุปสรรคในการลงชุมชนหรือพื้นที่โดยการมีเวลา และให้โอกาสโดยการฟังตัวอยู่ในภาคสนาม 1-3 เดือน
14. การประชาสัมพันธ์เรื่องทุนวิจัยและแหล่งทุนวิจัย
15. การไม่ยอมรับศักยภาพด้านการวิจัยในต่างสาขา
16. ระบบจัดการฐานข้อมูลงานวิจัยยังไม่สมบูรณ์
17. ระบบจัดการกองทุนวิจัยไม่มีประสิทธิภาพ
18. ขาดบรรยากาศในการทำวิจัย

อุปสรรค

1. ปัญหาความไม่สงบของ 4 อำเภอในจังหวัดสงขลา
2. การประสานงานกับหน่วยงานท้องถิ่น เพื่อเก็บข้อมูล เช่น กรมป่าไม้ต้องประสานงานกับหน่วยงานหลายระดับ

3. ภาระเบียบของหน่วยงานภายนอกไม่เอื้อต่อการทำวิจัยร่วม
4. การใช้ภาษาในการสื่อสารกับคนในท้องถิ่น
5. ชาวบ้านไม่ได้ให้ความร่วมมือเนื่องจากมีการลงไปขอข้อมูลจากชาวบ้านหลายครั้งและเขามองไม่เห็นผลประโยชน์ของงานวิจัยที่เขาจะได้

4.2 สำหรับผลการวิเคราะห์ SWOT ของบุคลากรสายสนับสนุนในมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาได้ผลดังนี้

จุดแข็ง

1. คณาจารย์มีความสัมพันธ์ที่ดีและกลมกลืนกับชุมชน เช่น ภาษา การวางตัว
2. มีลูกศิษย์ กระจายในพื้นที่ศึกษา เนื่องจากเป็นสถาบันเก่าแก่และมีเครือข่ายในพื้นที่ มีเครือข่ายในการทำงาน
3. พื้นที่ (สะดวก ปลอดภัย)
4. มีความร่วมมือเครือข่ายราชภัฏ เครือข่ายมหาวิทยาลัยในพื้นที่

โอกาส

1. มีที่ตั้งที่เหมาะสมในแง่ของการเป็นศูนย์กลางของภาคใต้ตอนล่าง, มีความหลากหลาย
2. มีโจทย์ให้ศึกษาอย่างหลากหลาย เช่น สิ่งแวดล้อม, เกษตรฯ
3. พื้นที่ที่บริการมีจุดเด่นที่แตกต่าง
4. ได้รับความร่วมมือจากชุมชนในพื้นที่ (ศิษย์เก่า + เครือข่ายอื่นๆ)
5. อบจ., อบต. มีงบประมาณสนับสนุนการวิจัยในพื้นที่ของตนเอง
6. เป็นพื้นที่ที่มีเครือข่ายความร่วมมือในการทำวิจัยระหว่างสถาบันอุดมศึกษาท้องถิ่น
7. สังคมต้องการในการพัฒนาคุณภาพ , ตรวจสอบ ผลิตภัณฑ์และการบริการ ระดับชุมชนและภูมิภาค
 - แ่งการวิเคราะห์ วิจัยและพัฒนา
 - แ่งการรับรองมาตรฐาน
8. เงื่อนไขในการเข้าสู่ตำแหน่งวิชาการ ผลักดันทำให้มีการทำวิจัยเพิ่มขึ้น

จุดอ่อน (ภายใน)

1. มีงบประมาณในการสนับสนุนงานวิจัย จำกัด (ของสถาบัน)
2. ระเบียบการเบิกจ่าย ซับซ้อน ยุ่งยาก ไม่ยืดหยุ่น
3. มหาวิทยาลัยไม่ได้บริหารงานวิชาการและงานอื่นๆอย่างมีแผนและเป็นระบบที่

เอื้อต่อการทำงาน “งานวิจัย” ของคณาจารย์

4. ขาดระบบการบริหารจัดการอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินค่าโครงการวิจัยในแต่ละสาขา
5. ไม่มีมาตรการในการส่งเสริม สร้างขวัญและกำลังใจด้านการวิจัยแก่คณาจารย์
6. ขาดหน่วยงานในการส่งเสริมและเผยแพร่ผลงานวิจัย
7. ขาดความชัดเจนในการเขียนเค้าโครงเพื่อของบประมาณจากหน่วยงานภายนอก
8. ขาดอาจารย์ พี่เลี้ยงประจำสาขา สำหรับนักวิจัยรุ่นใหม่
9. อาจารย์ขาดทักษะและความชำนาญในการทำวิจัย
10. สถาบันวิจัยขาดการส่งเสริมในการริเริ่มให้มีการวิจัยชุดโครงการแบบบูรณาการและสหวิทยาการ
11. ขาดฐานข้อมูล ความเชี่ยวชาญงานวิจัยที่ทำเสร็จแล้ว กำลังทำและที่สนใจ ของอาจารย์
12. สำนักวิจัยขาดบุคลากรในการบริหารและสนับสนุนการวิจัย เช่น บุคลากรควบคุมการดูแล การเบิกจ่าย
13. มหาวิทยาลัยยังไม่มี ความชัดเจนในการผลักดันในเชิงแผนและนโยบายในการทำวิจัย

อุปสรรค (จากภายนอก)

1. หน่วยงานผู้ให้ทุนทั้งภาครัฐและเอกชนขาดข้อมูลด้านศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัย ส่งผลให้ได้รับการจัดสรรงบประมาณที่น้อยกว่าสถาบันการศึกษาอื่น
2. ผู้ประกอบการและภาคธุรกิจในพื้นที่ไม่เชื่อถือทางวิชาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

4.3 ความคิดเห็นถึงสภาพการทำวิจัยภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาของ

นักศึกษาผู้ได้รับทุนสนับสนุนการทำวิจัยจากแหล่งทุนภายในมหาวิทยาลัยและจากแหล่งทุนภายนอก ได้ให้ความเห็นไว้ดังนี้

จุดแข็ง

1. อาจารย์มีความสามารถในการให้คำปรึกษา

จุดอ่อน

1. อาจารย์ไม่ค่อยมีเวลาเพราะมีชั่วโมงสอนมาก
2. ระบบและระเบียบของมหาวิทยาลัยไม่เอื้อต่อการทำวิจัย คือ การเข้าทำ lab หลัง 16.30 น. ต้องมีการทำบันทึกขออนุญาต
3. เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์มีไม่เพียงพอต่อจำนวนนักศึกษา
4. นักศึกษามีชั่วโมงเรียนมาก

5. ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกในการลงพื้นที่
6. ขาดแรงจูงใจในการทำวิจัย
7. ขาดบรรยากาศทางวิชาการ

อุปสรรค

1. ผู้ปกครองต้องการให้นักศึกษากลับบ้านไปช่วยงานในวันหยุด
2. ขาดฐานข้อมูลในการสืบค้นสำหรับงานวิจัย
3. ระบบสารสนเทศล่าช้า และเสียบ่อย

โอกาส

1. มีแหล่งทุนทั้งภายในและภายนอก

5. จากการวิเคราะห์ผลการศึกษาความคาดหวังของชุมชนที่มีเป้าหมายและแนวทางการพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาพบว่าประชาคมมีความคิดเห็นและมีข้อเสนอแนะต่อเป้าหมายหลักในการพัฒนาไว้ทางด้านการวิจัยดังนี้

1. อาจารย์ทุกคนมีผลงานทางการวิจัยที่สามารถเผยแพร่และเป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน

2. งานวิจัยได้มาจากปัญหาของชุมชนและสังคมภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

3. ผลงานวิจัยช่วยให้คำตอบหรือแก้ปัญหาต่างๆ เช่น ในด้านการดำเนินงาน การเรียนการสอน การวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัย

4. ประเด็นที่ควรนำมาทำการศึกษา ได้แก่ การพัฒนาการสอนการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบ การพัฒนากลุ่มอาชีพ การพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น การออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชน การพัฒนาการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

5. โครงการวิจัยเพื่อการพัฒนาผู้นำท้องถิ่น จัดระบบฐานข้อมูลเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น การนำศึกษาไปเรียนรู้และทำวิจัยร่วมกับชาวบ้าน การวิจัยเพื่อช่วยเหลือกลุ่มอาชีพเสริมในท้องถิ่น

6. ข้อมูลการจัดทำยุทธศาสตร์การวิจัยของจังหวัดสงขลา พัทลุง สตูล ซึ่งสำนักงานการอุดมศึกษาแห่งชาติได้มอบหมายให้แต่ละมหาวิทยาลัยในพื้นที่รับผิดชอบจัดทำ มีรายละเอียดดังนี้

6.1 ยุทธศาสตร์การวิจัยของจังหวัดสงขลาโดยมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ซึ่งสรุปผลได้ดังนี้

ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 1 วิจัยเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตภาคการเกษตร ภาคอุตสาหกรรม พัฒนาระบบโลจิสติกส์และภาคบริการให้มีประสิทธิภาพ

เป้าประสงค์การวิจัย สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าภาคการเกษตร ภาคอุตสาหกรรม พัฒนาระบบโลจิสติกส์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันและเสริมสร้างฐานการท่องเที่ยวและการบริการให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน

กลยุทธ์หลัก

1. ส่งเสริม พัฒนาการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพและเพิ่มมูลค่า
2. ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพด้านอุตสาหกรรมให้มีการสร้างมูลค่าเพิ่ม มีคุณภาพและมาตรฐานสากล
3. พัฒนาระบบโลจิสติกส์และโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งให้มีประสิทธิภาพ
4. วิจัยและพัฒนาภูมิปัญญาไทยเพื่อเพิ่มศักยภาพรองรับการท่องเที่ยว
5. สนับสนุนการจัดทำฐานข้อมูลและเครื่องชี้วัดทางเศรษฐกิจ
6. ส่งเสริม สนับสนุนการนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดและยั่งยืน
7. ส่งเสริม พัฒนาด้านพรมแดนและชุมชนชายแดนเพื่ออำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวและการค้า

การค้า

กลยุทธ์	แผนงาน	กรอบงานวิจัย
1. ส่งเสริม พัฒนาการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพและเพิ่มมูลค่า	พัฒนาและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร ประมงและอุตสาหกรรม	1. การวิจัยและพัฒนาระบบการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง การผลิตพืชและสัตว์เศรษฐกิจเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและนำไปสู่การพึ่งพาตนเอง 2. การวิจัยเพื่อลดต้นทุนในการผลิตภาคเกษตรและประมง 3. การวิจัยเกี่ยวกับการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรและเพิ่มผลผลิตภาคการผลิตเพื่อพัฒนาศักยภาพการส่งออกในกลุ่มสินค้าที่สร้างรายได้หลักจาก

		การส่งออกและสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน 4. การวิจัยเพื่อพัฒนาและอนุรักษ์พืชผลทางการเกษตรในท้องถิ่น
2. ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพด้านอุตสาหกรรมให้มีการสร้างมูลค่าเพิ่ม มีคุณภาพและมาตรฐานสากล	พัฒนาศักยภาพด้านอุตสาหกรรม เพื่อเพิ่มมูลค่าและสู่มาตรฐานสากล	1. การเพิ่มมูลค่ายางพารา 2. การวิจัยเพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูลยางพาราเพื่อการบริหารจัดการฐานข้อมูลผลิตภัณฑ์ที่แปรรูปจากยางพารา 3. การวิจัยสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาและแก้ปัญหาเกี่ยวกับยางพารา 4. ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปทางการเกษตรและประมง 5. พัฒนาและส่งเสริมการวิจัยพลังงานธรรมชาติและพลังงานทางเลือกอื่น 6. การวิจัยเพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม
3. พัฒนาระบบโลจิสติกส์และโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งให้มีประสิทธิภาพ	พัฒนาศักยภาพการขนส่งเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน	การวิจัยเพื่อพัฒนาศักยภาพการขนส่งและระบบโทรคมนาคมสนับสนุนการค้าและบริการ
4. วิจัยและพัฒนา ภูมิปัญญาไทย เพื่อเพิ่มศักยภาพรองรับการท่องเที่ยว	พัฒนาการบริหารจัดการการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและยั่งยืน	1. การวิจัยเกี่ยวกับการศึกษา กลยุทธ์ การพัฒนาการท่องเที่ยว 2. การวิจัยเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวเพื่อความยั่งยืนโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน 3. การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวและมีการมีส่วนร่วมของชุมชน

		4. การวิจัยเกี่ยวกับการศึกษา รูปแบบและการวิจัยเพื่อสร้าง แหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรม การท่องเที่ยวใหม่ ๆ 5. การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพ การบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว ให้สอดคล้องกับความต้องการและ วัฒนธรรมของชาวไทยและ ต่างประเทศ 6. วิจัยเพื่อพัฒนาบุคลากรด้านการ ท่องเที่ยว
5. สนับสนุนการจัดทำฐานข้อมูล และเครื่องชี้วัดทางเศรษฐกิจ	พัฒนาระบบฐานข้อมูลและ เครื่องชี้วัดทางเศรษฐกิจ	การวิจัยและพัฒนาระบบ ฐานข้อมูลและเครื่องชี้วัดทาง เศรษฐกิจ
6. ส่งเสริมสนับสนุนการนำ ทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ให้เกิด ประสิทธิภาพสูงสุดและยั่งยืน	การสร้างองค์ความรู้ด้าน ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	1. การวิจัยเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง ระบบนิเวศกับการเปลี่ยนแปลงของ ทรัพยากรการเกษตร ประมง และ ชายฝั่ง 2. การวิจัยเกี่ยวกับมลพิษ การจัดการ มลพิษและผลกระทบของมลพิษต่อ สิ่งแวดล้อม 3. การวิจัยเกี่ยวกับบทบาทของแหล่ง อาศัยต่างๆ ต่อทรัพยากรประมง 4. การวิจัยเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ ของธุรกิจน้ำมันและผลกระทบของ การใช้ประโยชน์น้ำมัน
7. ส่งเสริม พัฒนาพรมแดนและ ชายแดนด้านการค้าและการ ท่องเที่ยว	การพัฒนาด้านพรมแดนและ ชายแดน	1. การวิจัยเพื่อพัฒนาด้านชายแดน และชุมชนชายแดนด้านการ ท่องเที่ยว 2. การวิจัยเพื่อรองรับการขยายตัว ทางการค้าและการท่องเที่ยว ของด่านชายแดน

ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 2 วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตคน ครอบครัว ชุมชน ให้มีความเข้มแข็ง อยู่ดีมีสุข เป้าประสงค์การวิจัย สร้างจิตสำนึกให้ผู้คนรักถิ่นเกิด ร่วมมือกันพัฒนาท้องถิ่นของตนโดยใช้ทุนทางสังคม ทั้งด้านคน วัฒนธรรมและทรัพยากรเพื่อให้ชุมชนมีศักยภาพพึ่งพิงตนเองได้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน

กลยุทธ์หลัก

1. ส่งเสริม สนับสนุนประชากรทุกคนให้รับโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพและทั่วถึง
2. วิจัยเพื่อหารูปแบบที่เหมาะสมสำหรับคนพิการ ผู้สูงอายุและผู้ด้อยโอกาส ให้เข้าถึงสวัสดิการสังคมอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน
3. เสริมสร้างสุขภาวะให้ประชาชนแข็งแรง
4. ส่งเสริม สนับสนุน ครอบครัวให้มีความมั่นคงและชุมชนเข้มแข็ง
5. ปลุกจิตสำนึกด้านคุณธรรม จริยธรรมตามหลักศาสนา รวมทั้งอนุรักษ์ สืบทอดประเพณี ศิลปวัฒนธรรมที่ดีงาม และภูมิปัญญาท้องถิ่น
6. พัฒนาแหล่งการเรียนรู้ในชุมชน
7. วิจัยและพัฒนาารูปแบบ กิจกรรมของศูนย์การเรียนรู้

กลยุทธ์	แผนงาน	กรอบงานวิจัย
1. ส่งเสริม สนับสนุนประชากรทุกคนให้ รับโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพและทั่วถึง	การพัฒนาคุณภาพ	1. การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนา ผู้เรียน ให้มีคุณภาพ การศึกษาและอัตราการ เรียนรู้ที่ดีขึ้น 2. การวิจัยเกี่ยวกับแนวทาง การผลิตครูที่มีคุณภาพและ ประสบการณ์ 3. การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนา แหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมกับ พัฒนาการศึกษาท้องถิ่น 4. ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับนอกและ ในระบบและตามอัธยาศัย ให้มีประสิทธิภาพ 5. การวิจัยเพื่อศึกษาปัญหา และความต้องการของ ผู้ด้อยโอกาสและคนพิการ เพื่อ จัด ร ู ป แ บ บ ท ำ ง การศึกษา
2. การวิจัยเพื่อหารูปแบบที่เหมาะสม สำหรับคนพิการ ผู้สูงอายุและ ผู้ด้อยโอกาส ให้เข้าถึงสวัสดิการสังคม อย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน	การส่งเสริมสุขภาพและสวัสดิการ	1. การวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริม ให้ ประชาชน ที่ พิการ ผู้สูงอายุและผู้ด้อยโอกาสมี คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น 2. การวิจัยเพื่อหารูปแบบที่ เหมาะสม สำหรับ ผู้ด้อยโอกาส ให้เข้าถึง สวัสดิการทางสังคมอย่าง ทั่วถึงและเท่าเทียมกัน 3. การวิจัยเพื่อค้นหารูปแบบ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับคนพิการแต่ละ

		ประเภทที่เหมาะสม 4. การวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมภาคประชาชนในการจัดรูปแบบที่เหมาะสมต่อการส่งเสริมสุขภาพและสวัสดิการของผู้ด้อยโอกาส
3. เสริมสร้างสุขภาพทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจให้ประชาชนแข็งแรง	การส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค	1. การวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพ 2. การวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดีขึ้น 3. การวิจัยเกี่ยวกับบทบาทของภาครัฐ บทบาท อสม. ต่อการดูแลสุขภาพชุมชน การวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการ
		4. จัดการที่ดีของการดูแลสุขภาพตนเองด้านสุขภาพของชุมชนและการขยายผล 5. การวิจัยเกี่ยวกับการสื่อสารสุขภาพและนักสื่อสารสุขภาพ
3.เสริมสร้างสุขภาพให้ประชาชนแข็งแรง (ต่อ)		5. การวิจัยเกี่ยวกับบทบาทของ ผู้หญิง ใน ด้านสาธารณสุข 6. การวิจัยเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ พฤติกรรมสุขภาพ ทั้งร่างกายและจิตใจของชุมชน ปัญหาแม่และเด็ก โดยชุมชนมีส่วนร่วม

4. ส่งเสริม สนับสนุน ครอบครัวให้มีความมั่นคงและชุมชนเข้มแข็ง	การมีส่วนร่วมของภาคประชาชน	1. การวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการและกลไกสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนและการพัฒนาระเบียบชุมชน 2. การวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมกระบวนการออม สร้างหลักประกันรายได้และความมั่นคงในครัวเรือน 3. การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาและจัดการองค์ความรู้ด้านประชาสังคมเพื่อจัดการความยากจน 4. การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาต้นแบบชุมชนเข้มแข็งโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน 5. การวิจัยที่เกี่ยวข้องเนื่องกับเรื่องเคหะการเมืองและชุมชน 6. การวิจัยเพื่อส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ศาสนาและศิลปวัฒนธรรม เพื่อท้องถิ่น
5. ปฏิรูปจิตสำนึกด้านคุณธรรม จริยธรรมตามหลักศาสนา รวมทั้งอนุรักษ์ สืบทอดประเพณี ศิลปวัฒนธรรมที่ดีงามและภูมิปัญญาท้องถิ่น	การส่งเสริมคุณภาพ จริยธรรม	1. การวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมความเข้มแข็งและเสริมสร้างภูมิคุ้มกันของท้องถิ่นโดยปลูกจิตสำนึกด้านคุณธรรม จริยธรรม รวมถึงการอนุรักษ์ สืบทอดประเพณี

		ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น 2. การวิจัยเกี่ยวกับการอบรมเยาวชนและประชาชน เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม 3. การวิจัยประเมินผลโครงการอบรมเยาวชนและประชาชน เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม 4. การวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและการมีส่วนร่วมของชุมชน
6. พัฒนาแหล่งการเรียนรู้ในชุมชน	การพัฒนาคุณภาพ	การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมกับการพัฒนาการศึกษาของท้องถิ่น
7. วิจัยและพัฒนารูปแบบกิจกรรมของศูนย์การเรียนรู้	รูปแบบการจัดการศึกษา	1. การวิจัยเพื่อหารูปแบบการจัดการศึกษาที่ส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทั้งจริยธรรม คุณธรรมและการคิด 2. การวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการความรู้ ในชุมชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 3 วิจัยเพื่อสร้างจิตสำนึก และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ฟื้นฟู รวมถึงการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างเหมาะสมและยั่งยืน

เป้าประสงค์การวิจัย ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจ ตระหนักถึงคุณค่า และเห็นแนวทางในการมีส่วนร่วมบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างเหมาะสมและยั่งยืน

กลยุทธ์หลัก

1. ส่งเสริมการอนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาอย่างยั่งยืน
2. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน เครือข่ายชุมชน และภาคส่วนต่างๆ ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
3. ส่งเสริมและเสริมสร้างศักยภาพของชุมชนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างเหมาะสมและยั่งยืน

กลยุทธ์	แผนงาน	กรอบงานวิจัย
1. ส่งเสริมการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาอย่างยั่งยืน	สร้างเสริมองค์ความรู้ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	1. การวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน 2. การวิจัยเกี่ยวกับการฟื้นฟูทรัพยากรประมงสำหรับการประมงพื้นบ้าน 3. การวิจัยเพื่อฟื้นฟูและเพิ่มคุณสมบัติของพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าชายเลน และทรัพยากรชายฝั่ง
2. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน เครือข่ายชุมชน และภาคส่วนต่างๆ ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	การมีส่วนร่วมของภาคประชาชน	1. การวิจัยเกี่ยวกับการสร้างระบบและกลไกการเตือนภัยธรรมชาติโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น 2. การวิจัยเกี่ยวกับการกักเซาะชายฝั่ง 3. การวิจัยเกี่ยวกับบทบาทชุมชนเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
3. ส่งเสริมและเสริมสร้างศักยภาพของชุมชนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างเหมาะสมและยั่งยืน	การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ	1. การวิจัยเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ 2. การวิจัยเกี่ยวกับผลกระทบของ

		การส่งเสริมการปลูกพืชทดแทน (ยาง,ปาล์ม) ในนาร้าง 3. การวิจัยเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 4. การวิจัยเกี่ยวกับฟื้นฟู พืชที่เหมาะสมกับพื้นที่พรุ 5. การวิจัยเพื่อฟื้นฟูนาร้างให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจ การวิจัยเกี่ยวกับพัฒนา การใช้ประโยชน์ทรัพยากรน้ำป่าไม้อย่างมีประสิทธิภาพ
--	--	---

ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 4 วิจัยเพื่อสร้างความมั่นคง ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและความสมานฉันท์ในสังคม

เป้าประสงค์การวิจัยการวิจัยที่สนองต่อการเสริมสร้างความสมานฉันท์ให้เกิดขึ้นในชุมชน

กลยุทธ์หลัก

1. เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ ในการป้องกัน แก้ไขปัญหาความมั่นคง ความปลอดภัยในชีวิตและ ทรัพย์สิน
2. ฟื้นฟู และสร้างจิตสำนึกให้ประชาชน ชุมชน และสังคม เกิดความรัก ถิ่นฐานบ้านเกิด
3. พัฒนาเครือข่ายด้านข้อมูล ข่าวสาร โดยชุมชน มีส่วนร่วม

กลยุทธ์	แผนงาน	กรอบงานวิจัย
1. เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ ในการป้องกัน แก้ไขปัญหาความมั่นคง ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและสร้างสมานฉันท์ให้เกิดขึ้นในชุมชน	สร้างความมั่นคงในชีวิตและทรัพย์สิน	1. การวิจัยเกี่ยวกับบทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการสร้างสันติสุข 2. การวิจัยเกี่ยวกับการป้องกัน แก้ไขปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
1. เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ ในการ		3. การวิจัยเกี่ยวกับการเสริมสร้าง

ป้องกัน แก้ไขปัญหาความมั่นคง ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและสร้างสมานฉันท์ให้เกิดขึ้นในชุมชน (ต่อ)		ความมั่นคงและบูรณาการแก้ปัญหา สถานการณ์ความไม่สงบ 4. การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการสร้างสมานฉันท์
		5. การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการช่วยเหลือ ผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ภาคใต้
2. พื้นฟู และสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนชุมชน และสังคม เกิดความรัก ถิ่นฐานบ้านเกิด	สร้างจิตสำนึกรักบ้านเกิด	การพัฒนาและส่งเสริม พื้นฟู และสร้างจิตสำนึกกับประชาชนให้เกิดความรักถิ่นฐานบ้านเกิด
3. พัฒนาเครือข่ายด้านข้อมูล ข่าวสาร โดยชุมชน มีส่วนร่วม	พัฒนาด้านข้อมูล/ข่าวสารด้านความมั่นคงโดยภาคประชาชนมีส่วนร่วม	การพัฒนาและส่งเสริมเครือข่ายด้านข้อมูลข่าวสารด้านความมั่นคง โดยชุมชนมีส่วนร่วม

ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 5 การบริหารราชการให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมือง
เป่าประสงค์วิจัย ยุทธศาสตร์มาตรฐานการบริหารของบุคลากรภาครัฐให้มีคุณธรรม จริยธรรมสูงขึ้นและ
เพิ่มการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการตรวจสอบการบริหารงาน
กลยุทธ์หลัก

1. สร้างความรู้ ความเข้าใจในสิทธิเสรีภาพและหน้าที่ของประชาชน
2. เสริมสร้างการปฏิบัติราชการตามธรรมาภิบาล
3. สนับสนุนให้ภาคประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐมีส่วนร่วมในการรณรงค์อย่างจริงจัง
ปลูกฝังจิตสำนึกและค่านิยมของสังคมให้ประชาชนร่วมกันต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งใน
ภาคราชการและภาคเอกชนเพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน
4. สนับสนุนบทบาทผู้นำชุมชนหรือปราชญ์ท้องถิ่น องค์กรพัฒนาเอกชน เพื่อนำเสนอข้อมูล
ของชุมชนท้องถิ่นมาสู่การตัดสินใจของจังหวัด

5. เพื่อสร้างความเข้าใจ การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารส่วนราชการให้กับประชาชน
อย่างต่อเนื่องและทั่วถึง

กลยุทธ์	แผนงาน	กรอบงานวิจัย
1. สร้างความรู้ ความเข้าใจในสิทธิ เสรีภาพและหน้าที่ของประชาชน	การส่งเสริมสิทธิและหน้าที่	ศึกษาเกี่ยวกับการสร้างความตระหนักในสิทธิและหน้าที่ และตระหนักถึงภัยที่เกิดจากการทุจริต ผลของการคอร์รัปชันให้กับเด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไป
2.เสริมสร้างการปฏิบัติราชการตาม ธรรมาภิบาล	ธรรมาภิบาล	1. ศึกษารูปแบบการบริหารจัดการที่โปร่งใส 2. ศึกษาการสร้างแรงจูงใจของบุคลากรในองค์กรภาครัฐ ในการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล
3.สนับสนุนให้ภาคประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐมีส่วนร่วมในการรณรงค์อย่างจริงจัง ปูปลูกฝังจิตสำนึกและค่านิยมของสังคมให้ประชาชนร่วมกันต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ทั้งในภาคราชการและภาคเอกชนเพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน	สร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการมีส่วนร่วมต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ	ศึกษารูปแบบการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ
4. สนับสนุนส่งเสริมผู้นำชุมชนหรือปราชญ์ท้องถิ่น องค์กรพัฒนาเอกชน เพื่อนำเสนอข้อมูลของชุมชนท้องถิ่นมาสู่การตัดสินใจของจังหวัด	คลังสมองในท้องถิ่น	1. การวิจัยเกี่ยวกับบทบาทและศักยภาพภาคประชาชน กับการพัฒนาองค์กรวิจัยระดับชุมชน 2. การวิจัยเพื่อสนับสนุนให้ผู้นำชุมชนหรือปราชญ์ท้องถิ่น องค์กรพัฒนาเอกชนทำแผนพัฒนาชุมชนเพื่อนำเสนอข้อมูลสู่การตัดสินใจของจังหวัด 3. การวิจัยรูปแบบการพัฒนาที่ส่งผลต่อการพัฒนา อย่างยั่งยืนและพอเพียง

5. เพื่อสร้างความเข้าใจ การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารส่วนราชการให้กับประชาชนอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง	การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร	การวิจัยเกี่ยวกับการเพิ่มสมรรถนะและพัฒนาขีดความสามารถทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
--	---	--

6.2 ยุทธศาสตร์การวิจัยของจังหวัดพัทลุง โดยมหาวิทยาลัยทักษิณ ซึ่งสรุปได้ดังนี้
 วิสัยทัศน์การวิจัย เมืองเกษตรยั่งยืน ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ คนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีงานวิจัยรองรับ
 พันธกิจการวิจัย

1. วิจัยเพื่อพัฒนาการเกษตร อุตสาหกรรมต่อเนื่องจากการเกษตรและผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นให้มีความก้าวหน้าและยั่งยืน เป็นรายได้หลักทางเศรษฐกิจของจังหวัด
2. วิจัยเพื่อส่งเสริมและพัฒนากิจการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
3. วิจัยเพื่อเสริมสร้างความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติและดูแลรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
4. วิจัยเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ พร้อมคุณธรรม ครอบครัวยั่งยืน ชุมชนเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้
5. วิจัยเพื่อเสริมสร้างการบริหารกิจการบ้านเมืองและชุมชนที่ดี

เป้าประสงค์

เพื่อสนับสนุนเป้าประสงค์รวมของยุทธศาสตร์จังหวัดให้สามารถขับเคลื่อนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้ฐานงานวิจัยรองรับและเพื่อให้สามารถเข้าถึง เข้าใจ และสามารถพัฒนาได้อย่างยั่งยืน ทั้งทางด้านการเกษตร การท่องเที่ยว การบริหารทรัพยากรธรรมชาติ การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนและการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

ประเด็นหลักการวิจัย

1. การเพิ่มขีดความสามารถภาคเกษตร อุตสาหกรรมต่อเนื่องจากการเกษตรและผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น
 - 1.1 พืชและสัตว์เศรษฐกิจ
 - 1.1.1 กลุ่มพืช ได้แก่ ข้าว ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ไม้ผล สับปะรด พริก

1.1.2 กลุ่มสัตว์ ได้แก่ สุนัข โคเนื้อ โคเนื้อ ไก่พื้นเมือง แพะ

1.1.3 กลุ่มสัตว์น้ำ ได้แก่ กุ้งก้ามกราม ปลาดุกลำพัน ปลากะพง ปลาดุกทะเล

1.2 ความปลอดภัยด้านอาหาร ได้แก่ การปนเปื้อนของสารตกค้าง เชื้อแบคทีเรียด้าน สุขอนามัย บรรจุภัณฑ์ (วัสดุที่ใช้ในการบรรจุ)

1.3 การตลาดทางการเกษตร ได้แก่ วิธีและกลไกการตลาดของสินค้าเกษตร อำนาจ การต่อรองราคา การซื้อขายผลผลิตทางการเกษตรล่วงหน้า สถานการณ์และแนวโน้มการตลาดสินค้า เกษตรกรชนชั้นผู้บริโภค

1.4 การลดต้นทุนการผลิตภาคเกษตร

1.5 การพัฒนาขีดความสามารถของเกษตรกร

1.6 การรวมกลุ่มของเกษตรกร ได้แก่ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งของกลุ่ม เกษตรกรชุมชนต้นแบบ

1.7 เศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ การทำบัญชีครัวเรือน การพัฒนาการเกษตรสู่เศรษฐกิจ พอเพียง การใช้ประโยชน์จากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร การอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรในท้องถิ่น

1.8 โครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภค

1.9 การสร้างมูลค่าเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร ได้แก่ รูปแบบผลิตภัณฑ์ตามความ ต้องการของผู้บริโภค การพัฒนาบรรจุภัณฑ์

1.10 การฟื้นฟูสภาพดิน ได้แก่ การฟื้นฟูพื้นที่นาทุ่งร้างเพื่อการเกษตรและเพาะเลี้ยง สัตว์น้ำ การฟื้นฟูพื้นที่นาร้างเพื่อการเกษตรที่เหมาะสม การปรับปรุงบำรุงดิน

1.11 อุบัติการณ์ต่อเนื่องจากการเกษตร ได้แก่ การแปรรูปปาล์มน้ำมัน ใบโอติเชล การใช้ประโยชน์จากไม้ยางพารา

1.12 ผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น ได้แก่ แนวโน้มการตลาดของผลิตภัณฑ์ชุมชน การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน

1.13 ระบบชลประทาน ได้แก่ การบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วมระบบชลประทาน ที่เหมาะสมในพื้นที่

1.14 พลังงานทางเลือก ได้แก่ การใช้พลังงานแสงแดด ลม การใช้พลังงานทางเลือก เพื่อการเกษตร

2. พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

2.1 การตลาดและประชาสัมพันธ์ ได้แก่ ข้อมูลและเนื้อหาเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว การจัดการระบบการประชาสัมพันธ์

2.2 การบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว ได้แก่ การขับเคลื่อนการท่องเที่ยว การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน การเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ การจัดการข้อมูลด้านสารสนเทศ เพื่อการท่องเที่ยว การสร้างบรรยากาศการลงทุนของรัฐบาล การลงทุนของเอกชน

2.3 การพัฒนามาตรฐานบริการด้านการท่องเที่ยว ได้แก่ การสร้างระบบดำเนินงาน บริการการศึกษาความพึงพอใจและการบริการที่เหมาะสมในแต่ละแหล่งท่องเที่ยว สาธารณูปโภค

2.4 การอนุรักษ์ฟื้นฟูและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ การศึกษาข้อมูลพื้นฐานและการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ การสร้างและพัฒนากิจกรรมที่เด่นและเป็นเอกลักษณ์ เกียรติภูมิ ประวัติศาสตร์ของพื้นที่การศึกษา อัตลักษณ์ของแต่ละชุมชน การเชื่อมโยงของแหล่งท่องเที่ยว

3. การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน

3.1 ป่าต้นน้ำ ป่าชายเลน และสัตว์ป่า ได้แก่ การอนุรักษ์การจัดการทรัพยากรพื้นที่ป่าต้นน้ำ ป่าชายเลนและสัตว์ป่า เอกสารสิทธิในที่ดิน การจัดการพื้นที่ป่าสมรม

3.2 สัตว์น้ำ ได้แก่ รูปแบบการจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำในเชิงปริมาณและชนิดของสัตว์น้ำ การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำรอบทะเลสาบสงขลา ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การลดลงของสัตว์น้ำรอบทะเลสาบสงขลา ระบบการไหลเวียนของน้ำบริเวณทะเลสาบสงขลาที่ส่งผลกระทบต่อ การจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำ

3.3 น้ำเสีย ได้แก่ การแพร่ระบาดของพิษน้ำที่ส่งผลกระทบต่อทะเลสาบสงขลา

3.4 ขยะและสารพิษ ได้แก่ รูปแบบการจัดการขยะและสารพิษ

3.5 มาตรการทางกฎหมาย ได้แก่ การออกกฎหมายโดยประชาชนมีส่วนร่วม

4. การพัฒนาคนและสังคมให้มีคุณภาพ

4.1 การศึกษา ได้แก่ การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ การพัฒนาพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของเด็ก การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา

4.2 สุขภาพ ได้แก่ การส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพ (การบริโภค การออกกำลังกาย เพศสัมพันธ์ ชุมชน สิ่งแวดล้อม) ทักษะคิดและค่านิยมของคนต่อสุขภาพและสถานที่ให้บริการ ผู้

ให้บริการหรือปัจจัยอื่น ๆ กระบวนการสื่อสารเกี่ยวกับสุขภาพที่มีประสิทธิภาพ การสร้างความตระหนักและจิตสำนึกด้านสุขภาพ การดูแลสุขภาพของตนเองในชุมชน (ภูมิปัญญาพื้นบ้าน)

4.3 คุณธรรมจริยธรรม ได้แก่ บทบาทของผู้นำทางศาสนา บทบาทและพฤติกรรมของผู้นำชุมชน ปัจจัยในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม

4.4 การจัดการความรู้ ได้แก่ การวิจัยประวัติศาสตร์เมืองพัทลุง

5. เสริมสร้างการบริหารกิจการบ้านเมืองและชุมชนที่ดี

5.1 ระบบธรรมาภิบาล ได้แก่ องค์ประกอบ โครงสร้างและรูปแบบการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาคประชาชนระหว่างชุมชนเมืองกับชุมชนบท การติดตามผลสัมฤทธิ์ของระบบการจัดการภาครัฐ (One stop service) การติดตามผลสัมฤทธิ์ความคุ้มค่าคุ้มทุนของการบริหารโครงการโดยหมู่บ้านและชุมชน (SME, SML)

5.2 การมีส่วนร่วมของภาคประชาชน

6.3 ยุทธศาสตร์การวิจัยจังหวัดสตูล โดยมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ สรุปได้ดังนี้

จุดเด่นของจังหวัดสตูล : การเปลี่ยนแปลงวิสัยทัศน์สู่การเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ มีการเสริมสร้างและพัฒนาคนเพื่อก้าวไปสู่สังคมภูมิปัญญาแห่งการเรียนรู้ โดยการสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต

จุดแข็ง

- ทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย
- ท่าเลที่ตั้ง logistic โครงการพัฒนาระบบขนส่งและคมนาคม

โอกาส

- ผลิตภัณฑ์เด่นของจังหวัดเป็นที่รู้จักและยอมรับ เช่น โรตีสานชัก ไข่มูก
- การพัฒนาระบบการขนส่งทั้งทางบกและทางน้ำ

ความรู้/ศักยภาพที่มีอยู่แล้ว

เกษตรกรรม

- อาศัยภูมิปัญญาท้องถิ่นและปราชญ์ชาวบ้าน

การประมง

- มีศักยภาพสูง ยังคงมีทรัพยากรอยู่

- เรือจดทะเบียน 2 ประเทศ

การท่องเที่ยว

- มีโอกาสในการที่จะรองรับนักท่องเที่ยวจากประเทศตะวันตกที่เดินทางต่อมาจากภูเก็ต/พังงา ซึ่งในแต่ละปี นักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

การค้าชายแดน

- รัฐทางด้านฝั่งอันดามันของประเทศไทยเป็นรัฐที่มีศักยภาพและเศรษฐกิจดี

การพัฒนาสินค้าและบริการ

- ปัจจุบันได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ อยู่บ้างแล้ว
- มีคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนแล้ว
- มีศูนย์บริการการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรสู่ชุมชน มีเจ้าหน้าที่ระดับตำบลทุกตำบล มีศูนย์การเรียนรู้

ปัญหา/โจทย์วิจัยที่เป็นความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น

ด้านเกษตรกรรม

- การเพิ่มผลผลิตและมูลค่าของสินค้าเกษตรหลัก 4 ชนิด ได้แก่ ขนพารา ทูเรียน ลองกอง และ ไข่
- ปัญหาด้านโรคและแมลง เน้นการป้องกันและการรักษาโดยใช้เกษตรอินทรีย์
- การพัฒนาด้านโลจิสติกส์ เนื่องจากสินค้าไม้ผลส่วนใหญ่ต้องส่งไปขายที่ตลาดหัวอิฐ
- การลดต้นทุนการผลิตพืชเกษตรจังหวัด ได้แก่ ขนพารา ปาล์มน้ำมัน ข้าว
- การวิเคราะห์ชนิดและคุณภาพของดิน ปรับค่า pH การให้ปุ๋ยเกินความจำเป็น
- การแก้ปัญหาพืชรอง ได้แก่ ลองกอง ทูเรียน โดยในส่วนของลองกอง ประสบปัญหา เช่น ราคา ผันผวน ปัญหาการบริหารจัดการ ผลผลิตมากในบางช่วง ปัญหาการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว การจัดการผลผลิต เช่น การแปรรูป บรรจุภัณฑ์ โดยเน้นที่ลองกองเกรด A การลดจำนวนผลลองกอง/ช่อ

การประมง

- การวิจัย/การพัฒนาศักยภาพของประมงชายฝั่ง
- ประมงระดับอุตสาหกรรม
- ปัญหาสิ่งแวดล้อม คุณภาพน้ำ

- ปัญหาการลงทุน พื้นที่ทำกินลดลง
- ผลกระทบจากประมงพาณิชย์

การพัฒนาศักยภาพคนและแรงงาน

- การพัฒนาศักยภาพและแรงงานที่มีฝีมือเพื่อการทำงานในต่างประเทศ
- การพัฒนาคน พัฒนางาน
 1. ขาดการพัฒนาต่อยอดจากฐานเดิมที่มีอยู่แล้ว (ทนายที่ไม่สืบทอดอาชีพของบรรพบุรุษ)
 2. การศึกษาไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิตในการทำงาน
 3. ทรัพยากรบุคคลที่ได้จากการศึกษา ยังมีคุณภาพที่ไม่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้
 4. ควรมีระบบการพัฒนาที่ยั่งยืนอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริง โดยการให้ความรู้ และสร้างความภาคภูมิใจในอาชีพของท้องถิ่น
 5. พัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรม โดยเน้นการพัฒนาเยาวชน และพัฒนาด้านจิตใจมากกว่าวัตถุ

การท่องเที่ยว

- การพัฒนารูปแบบการบริการแบบ one stop service สำหรับนักท่องเที่ยว เน้นการทำงานแบบบูรณาการ โดยอาศัยเทคโนโลยีคมนาคมเข้ามาช่วย
- ขยายชายฝั่ง
- ปัญหาเฉพาะหน้า การจัดการขยะ
- การประสานงานกับหน่วยงานท่องเที่ยวระดับประเทศ/ต่างประเทศ ดึงนักท่องเที่ยวจากลังกาวิมาเลเซีย และตะวันออกกลาง
- โครงสร้างพื้นฐาน สร้างศูนย์ประชุม ท่าเรือแห่งใหม่ ที่พักนักท่องเที่ยวทั้งบนฝั่งและบนเกาะ
- การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
- เน้นบทบาทของการประสานงานในท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมให้เกิดบูรณาการของหน่วยงานในท้องถิ่น โดยกำหนดผู้รับผิดชอบหลักและหน่วยงานสนับสนุน
- การพัฒนาคุณภาพการบริการที่ควรจัดให้มีเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว
- การพัฒนาบุคลากร เน้นเรื่องภาษาและการบริการ
- การเจาะกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีกำลังซื้อสูง

- การพัฒนาพื้นที่ท่องเที่ยวในจังหวัด ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ภายใต้อุทยานแห่งชาติ ปัญหาด้านการบริหารจัดการ และการขออนุญาตจากหน่วยงานที่รับผิดชอบในระดับประเทศ (กรม.)

การค้าชายแดน

- การรวบรวมข้อมูลของหน่วยงานราชการ
- ความไม่เข้าใจเรื่องกระบวนการ/พิธีการศุลกากร ทำให้เลิกทำธุรกิจ
- ผลกระทบจากการเปิดด่านในจังหวัดสงขลา
- ทำอย่างไรจังหวัดสตูลจึงจะได้ประโยชน์จากการค้าชายแดนในกรณีที่มีการขยายขอบเขตของการส่งสินค้ามายังปีนัง
- ปัญหาการเปิดแนวการค้าชายแดน

การพัฒนาสินค้าและบริการ

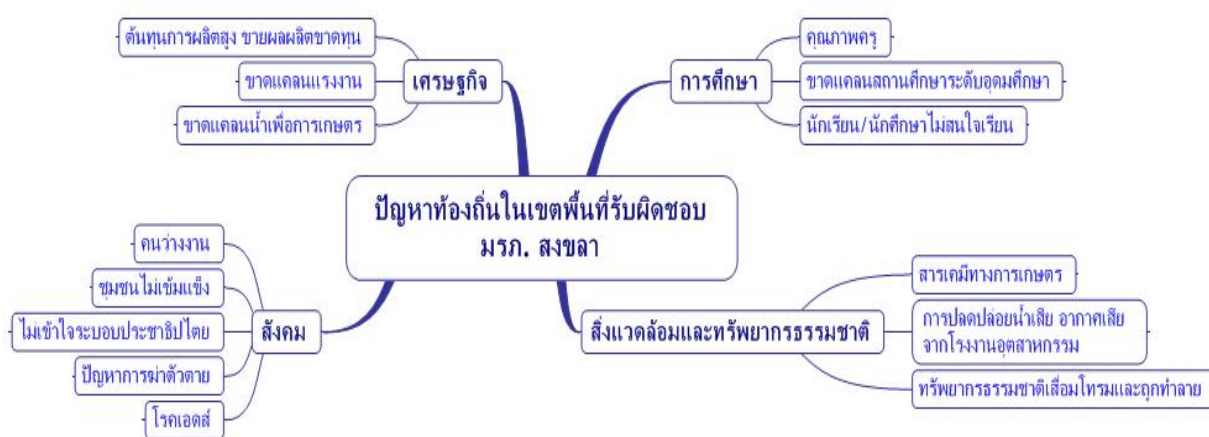
- การพัฒนาผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก
- การพัฒนาคุณภาพสินค้าของฝาก โดยเน้นเรื่องรสชาติและบรรจุภัณฑ์
- การยกระดับสินค้าและบริการของชุมชนเพื่อให้ได้มาตรฐาน
- การเชื่อมโยงกับตลาด
- การรวมกลุ่มเพื่อบริหารจัดการอย่างมืออาชีพ
- การพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อช่วยในการผลิตสินค้าที่จะป้อนเข้าสู่ตลาดอย่างต่อเนื่อง
- แผนธุรกิจไม่สามารถก่อให้เกิดกำไรได้ (ยังไม่มีผู้สนใจหรือกล้าลงทุน)
- รูปแบบของการรวมกลุ่ม/การทำธุรกิจในลักษณะกลุ่ม ยังมีอุปสรรคอยู่

อื่น ๆ

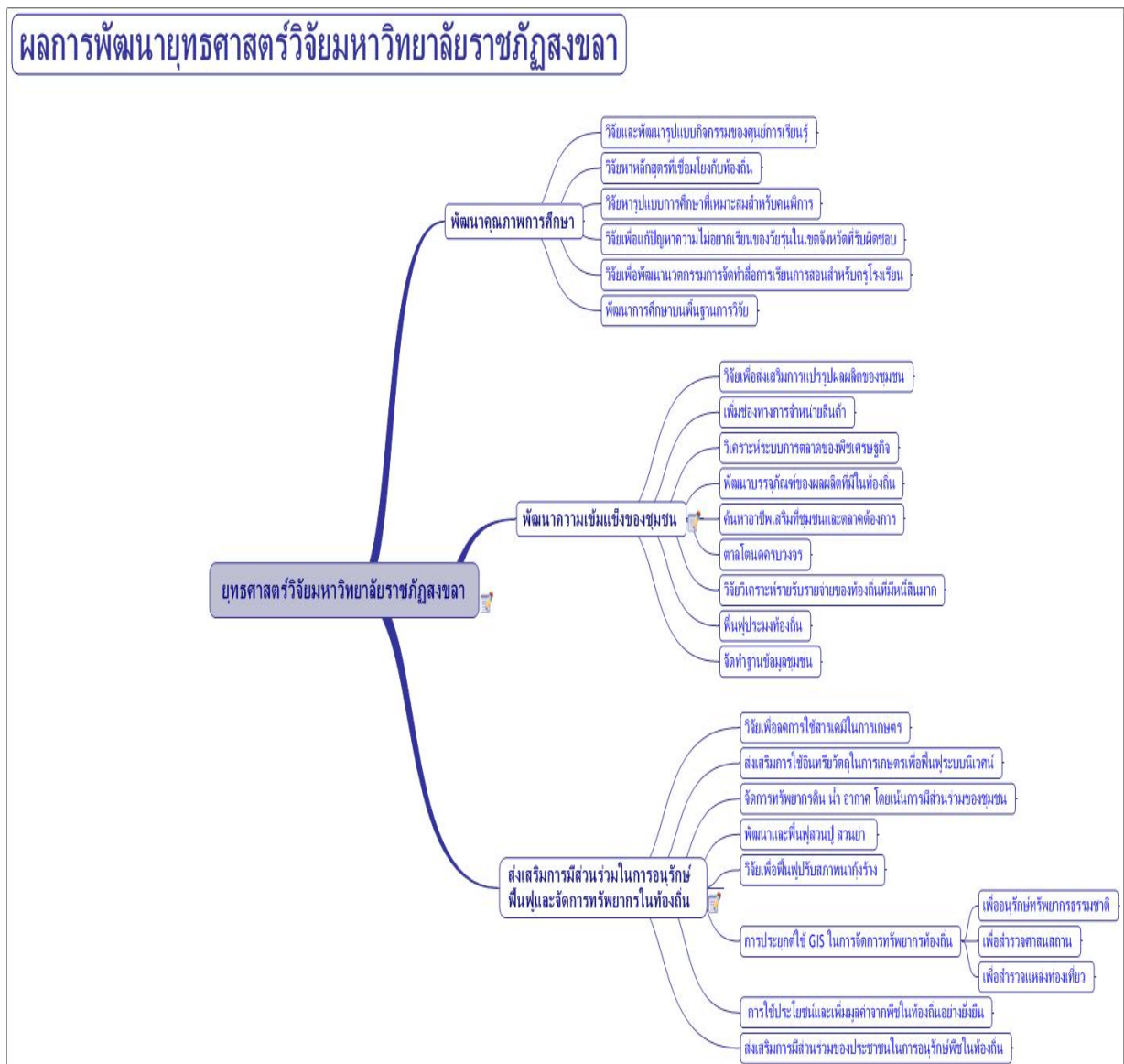
- พลังงานทดแทนจากวัตถุดิบในพื้นที่
- การพัฒนาเฟอร์นิเจอร์จากขยะเหลือที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยว (เน้นที่พลาสติก)
- การจัดการขยะและของเสีย การแยกขยะ ลดปัญหาแมลงวัน การทำปุ๋ยหมัก/น้ำหมักชีวภาพ
- การขยายตลาดสู่ต่างประเทศ ลังกาวิ (ผักผลไม้) ฮองกง (ปลากระพงขาว) การวิเคราะห์ demand/supply
- ปัญหาที่สำคัญของจังหวัดคือ ขาดนักวิชาการ ขาดผู้สอนในระดับอุดมศึกษา ขาดคณาจารย์ นักวิจัย

จากการรวบรวมปัญหาและความต้องการของชุมชนในพื้นที่ 3 จังหวัด ความเชี่ยวชาญของมหาวิทยาลัย ยุทธศาสตร์การวิจัยของ 3 จังหวัด ได้นำมาประมวลและสังเคราะห์ เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์จุดเน้นการทำวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ดังแสดงรายละเอียดในรูปที่ 7 รูปที่ 8 และรูปที่ 9

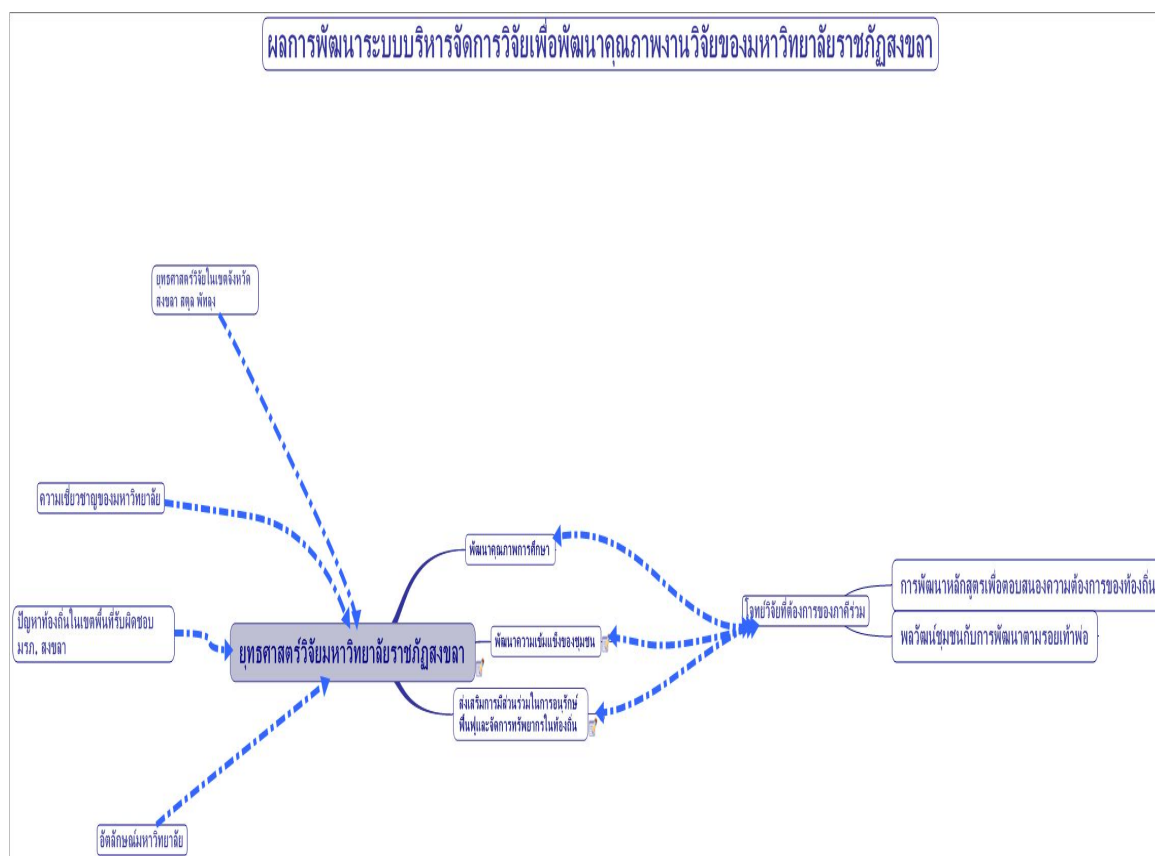
ผลการสำรวจปัญหาในท้องถิ่น เขตจังหวัด สงขลา สตูล และพัทลุง

รูปที่ 7 แสดงผลการสำรวจปัญหาในท้องถิ่น เขตจังหวัดสงขลา สตูล และพัทลุง

รูปที่ 8 แสดงผลการพัฒนาศาสตร์การวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

รูปที่ 9 แสดงผลการพัฒนาระบบบริหารจัดการการวิจัยเพื่อพัฒนา
คุณภาพงานวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

4.4 โจทย์วิจัยที่เป็นที่ต้องการของภาคีร่วม

จากการที่ได้ดำเนินการพัฒนาระบบบริหารจัดการงานวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพงานวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา เพื่อค้นหายุทธศาสตร์จุดเน้นการวิจัยของมหาวิทยาลัย และความเชี่ยวชาญที่จะพัฒนาไปสู่ความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยนั้น ได้นำข้อมูลของยุทธศาสตร์การวิจัยของจังหวัดสงขลา ซึ่งมีมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา เป็นผู้ดำเนินการทำร่วมกับภาคีต่างๆ ภายในจังหวัดสงขลา ยุทธศาสตร์การวิจัยของจังหวัดพัทลุง จัดทำโดยมหาวิทยาลัยทักษิณ และยุทธศาสตร์การวิจัยของจังหวัดสตูล จัดทำโดยมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ สังกะระห์ร่วมกับอัตลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ความเชี่ยวชาญของบุคลากร และปัญหาที่รวบรวมได้จากพื้นที่ 3 จังหวัด พบว่าปัญหาเรื่องการศึกษา โดยเฉพาะคุณภาพการศึกษาและหลักสูตร ไม่ได้ตรงกับความต้องการของภาคีต่างๆ ในท้องถิ่น และตลาดแรงงาน ซึ่งได้ทราบเช่นนี้จากการจัดประชุมร่วมกับภาคีต่างๆ ทั้ง Focus group และเวที

ชาวบ้าน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาจึงเล็งเห็นความสำคัญว่าประเด็นวิจัย “การพัฒนาหลักสูตรเพื่อตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น” คณะทั้ง 7 ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาได้แก่ คณะครุศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะเทคโนโลยีการเกษตร และคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม ต้องทำการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามระเบียบของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา(สกอ.) ทุกๆ 5 ปี ดังนั้นผู้วิจัยได้นำเสนอคณะกรรมการประเด็นหลักสูตรต่อที่ประชุมคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยเรียบร้อยแล้วและที่ประชุมมีความเห็นว่าเป็นประเด็นที่ทุกคณะและโปรแกรมวิชา สามารถเข้าร่วมและเป็นความต้องการของแต่ละคณะเช่นกัน เพราะในสภาพการปัจจุบัน มหาวิทยาลัยต้องการเพิ่มจำนวนนักศึกษาและบัณฑิตที่จบนั้นต้องมียานทำและได้รับเงินเดือนไม่ต่ำกว่าวุฒิการศึกษา นอกจากนั้นแล้วผู้วิจัยได้สอบถามความต้องการของพื้นที่ในประเด็นการวิจัยตรงกับความต้องการของพื้นที่โดยการโทรศัพท์แจ้งเป็นเบื้องต้น และคำตอบที่ได้จากพื้นที่จังหวัดสตูล คือ ประเด็นการศึกษา เป็นที่ต้องการและพื้นที่จะให้ความร่วมมือในการทำวิจัยด้วย

ส่วนประเด็นวิจัย “พลวัตชุมชนกับการพัฒนาตามรอยเท้าพ่อ” เป็นประเด็นที่มหาวิทยาลัยราชภัฏเล็งเห็นว่าสอดคล้องกับยุทธศาสตร์วิจัย พัฒนาความเข้มแข็งของชุมชนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ฟื้นฟูและจัดการทรัพยากรในท้องถิ่น และอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยที่เป็นศูนย์กลางวิชาการและการวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่นสามารถเข้าถึงชุมชนได้ง่ายเนื่องจากมีความใกล้ชิดกับชุมชนและมีลูกศิษย์ซึ่งกระจายคลุมพื้นที่เขตความรับผิดชอบ ประเด็นวิจัยนี้ได้ผ่านกระบวนการสังเคราะห์และพัฒนาร่วมกับภาคีต่างๆในพื้นที่มาแล้วและเป้าประสงค์ของประเด็นวิจัยนี้คือต้องการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งอยู่ดีมีสุขอย่างยั่งยืน ซึ่งตรงกับความต้องการของภาคีภาคประชาชนที่มีจำนวนมากและควรให้ความสำคัญมากที่สุดในท้องถิ่น

4.5 การขยายผลยุทธศาสตร์การวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาสู่แผนการวิจัย

จังหวัดสงขลา

ยุทธศาสตร์จุดเน้นการวิจัยของมหาวิทยาลัยไปบรรจุเป็นส่วนหนึ่งของแผนจังหวัด โดยที่มหาวิทยาลัยเป็นกรรมการของคณะกรรมการจัดทำแผนของจังหวัดและมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาได้เป็นผู้จัดทำ ยุทธศาสตร์การวิจัยของจังหวัดสงขลาโดยไปร่วมปรับแก้ยุทธศาสตร์วิจัยของกลุ่มภาคใต้ตอนล่างซึ่งมี 5 จังหวัดด้วยกัน คือ จังหวัดสงขลา จังหวัดสตูล จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาส ส่วนจังหวัดพัทลุงนั้นอยู่ในกลุ่มภาคใต้ตอนกลางของเครือข่ายสำนักงาน

คณะกรรมการการอุดมศึกษา(สกอ.) ภาคใต้ตอนกลาง ทางมหาวิทยาลัยได้นำเสนอปัญหาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นซึ่งได้รับทราบจากการทำวิจัยครั้งนี้ เสนอต่อที่ประชุมของคณะกรรมการผู้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การวิจัยของจังหวัดสงขลาและจังหวัดสตูล จึงได้นำประเด็นต่างๆ และบางประเด็นได้ถูกบรรจุอยู่ในยุทธศาสตร์การวิจัยของจังหวัดแล้ว ส่วนการขยายผลนั้นยังไม่ได้ดำเนินการเนื่องจากยังไม่มี การเปิดรับทุนสนับสนุนการทำวิจัย ซึ่งเป็นงบประมาณของจังหวัด ส่วนการกำหนดทิศทางการวิจัยและยุทธศาสตร์การทำวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลานั้น ได้ถูกประกาศให้ผู้บริหารระดับมหาวิทยาลัย และประชาคมวิจัยภายในมหาวิทยาลัยรับทราบและถือเป็นกรอบประเด็นวิจัยของมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาพื้นที่ ซึ่งทำให้งานวิจัยนั้นบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งไว้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ในการทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพงานวิจัย ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา โดยมีวัตถุประสงค์ของโครงการเพื่อค้นหายุทธศาสตร์จุดเน้นการวิจัยและความเชี่ยวชาญที่จะพัฒนาไปสู่ความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัย โดยการรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและเอกสารต่าง ๆ ประกอบการวิจัยภาคสนามโดยใช้ แบบสัมภาษณ์ แบบสำรวจสภาพการทำวิจัย แบบสำรวจงานวิจัยเชิงพื้นที่เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการจัดสนทนากลุ่มย่อย และการจัดทำเวทีประชาคม การวิเคราะห์ศักยภาพ ยุทธศาสตร์การวิจัยของจังหวัดในพื้นที่รับผิดชอบ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชาชนที่มีภูมิลำเนาใน 3 จังหวัดรับผิดชอบดูแลของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้แก่ จังหวัดสตูล สงขลา และพัทลุง มีผลสรุปการวิจัยและข้อเสนอแนะดังนี้

1.สรุปผลการวิจัย

จากการรวบรวมปัญหาและความต้องการของชุมชนในพื้นที่ 3 จังหวัด ความเชี่ยวชาญของมหาวิทยาลัย ยุทธศาสตร์การวิจัยของ 3 จังหวัด ได้นำมาประมวลและสังเคราะห์ เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์จุดเน้นการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา กำหนดได้เป็น 3 ยุทธศาสตร์ และโจทย์วิจัยที่ต้องการของภาคีร่วม มีรายละเอียดดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ยุทธศาสตร์วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

1. กลยุทธ์งานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพครู
2. กลยุทธ์งานวิจัยและพัฒนารูปแบบกิจกรรมของศูนย์การเรียนรู้
3. กลยุทธ์งานวิจัยหลักสูตรเชื่อมโยงกับท้องถิ่น
4. กลยุทธ์งานวิจัยเพื่อหารูปแบบที่เหมาะสมสำหรับคนพิการ
5. กลยุทธ์งานวิจัยเพื่อแก้ปัญหาความไม่อยากรเรียนของวัยรุ่นในเขตจังหวัดที่รับผิดชอบ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ยุทธศาสตร์วิจัยเพื่อพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชน

1. กลยุทธ์งานวิจัยเพื่อส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตของชุมชน
2. กลยุทธ์งานวิจัยเพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้า
3. กลยุทธ์งานวิจัยวิเคราะห์ระบบการตลาดของพืชเศรษฐกิจใน 3 จังหวัด
4. กลยุทธ์งานวิจัยเพื่อพัฒนาบรรจุภัณฑ์ของผลผลิตในท้องถิ่น
5. กลยุทธ์งานวิจัยเพื่อหาอาชีพเสริมที่ชุมชนและตลาดต้องการ
6. กลยุทธ์งานวิจัยตลาดโตนครบวงจร

7. กลยุทธ์งานวิจัยวิเคราะห์รายรับรายจ่ายของท้องถิ่นที่มีหนี้สินมาก
8. กลยุทธ์งานวิจัยฟื้นฟูประมงท้องถิ่น
9. กลยุทธ์งานวิจัยเพื่อจัดทำฐานข้อมูลชุมชน

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ยุทธศาสตร์วิจัยเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ฟื้นฟูและจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

1. กลยุทธ์งานวิจัยเพื่อลดการใช้สารเคมีในการผลิตทางการเกษตร
2. กลยุทธ์งานวิจัยเพื่อส่งเสริมการใช้อินทรีย์วัตถุในการเกษตรเพื่อฟื้นฟูระบบนิเวศน์
3. กลยุทธ์งานวิจัยเพื่อการจัดการทรัพยากรดิน น้ำ อากาศ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน
4. กลยุทธ์งานวิจัยเพื่อพัฒนาฟื้นฟูสวนปาล์ม สวนยาง ให้อินทรีย์วัตถุกลับอีกครั้งหนึ่ง
5. กลยุทธ์งานวิจัยเพื่อฟื้นฟูสภาพนาเกลือร้าง

โจทย์วิจัยที่ต้องการของภาคีร่วม มีดังนี้

1. พลวัตชุมชนกับการพัฒนาตามรอยพ่อ
2. การพัฒนาหลักสูตรเพื่อตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น

2. ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาข้างต้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ได้งานวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการแก้ปัญหา และพัฒนาท้องถิ่นได้ตามที่ชุมชนต้องการ จึงมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. เพื่อให้การดำเนินงานของสถาบันวิจัยและพัฒนาเป็นไปตามปรัชญา พันธกิจ จึงมีข้อเสนอแนะคือ สถาบันวิจัยและพัฒนาควรทำการสำรวจความต้องการของบุคลากรทั้งภายนอกและภายในตลอดจนภาคีที่เกี่ยวข้องและผู้ใช้บัณฑิต ตลอดจนชุมชนในพื้นที่ที่รับผิดชอบ และนำข้อมูลที่ได้นำมาสังเคราะห์เป็นชุดโครงการวิจัยที่ตอบสนองความต้องการของพื้นที่และมีความมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง
2. ยุทธศาสตร์การวิจัยของมหาวิทยาลัยควรมีการขับเคลื่อน มีการพัฒนาบุคลากรให้มีความศักยภาพการทำงานอย่างต่อเนื่องและมีคุณภาพ
3. ควรรายงานผลการวิจัยต่อคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยและสภามหาวิทยาลัย
4. ควรมีการรายงานผลต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีการประสานงานในการแก้ปัญหาที่ได้ค้นพบจากงานวิจัย
5. ควรมีการเสนอแผนและนโยบายของงานวิจัยมหาวิทยาลัย ลงสู่ระดับคณะและศูนย์ สำนัก เพื่อสร้างความเข้าใจและให้การดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน

บุคลากรกรม

- นางสาววรรณิ หลงหา บ้านเลขที่ 145 หมู่ 3 ตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล
- นางสาวจิตากร นรวรรณชนกมล บ้านเลขที่ 54 หมู่ 3 ตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล
- นางสาวรอฮีม๊ะ ใบจิ บ้านเลขที่ 262 หมู่ 3 ตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล
- นางมณี บุญกั บ้านเลขที่ 871 หมู่ 3 ตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล
- นางฟาดิม๊ะ เสดต่อละ บ้านเลขที่ 300 หมู่ 4 ตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล
- นางสาวนีย์ แออุดม บ้านเลขที่ 134 หมู่ 3 ตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล
- นางพยอม มานะกล้า บ้านเลขที่ 939 หมู่ 3 ตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล
- นางสาวอภิญญา มานะกล้า บ้านเลขที่ 939 หมู่ 3 ตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล
- นางสาวปฐิณา หนูวงศ์ บ้านเลขที่ 538 หมู่ 3 ตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล
- นางสาวอาทิตย์ยา พูลสมบัติ บ้านเลขที่ 803 หมู่ 3 ตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล
- นางสาวสุกาญญา สลาหมาด บ้านเลขที่ 803 หมู่ 3 ตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล
- นางสุณี แอน้อย บ้านเลขที่ 550 หมู่ 3 ตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล
- นางคัชนี โกบเม้ง บ้านเลขที่ 379 หมู่ 3 ตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล
- นางสาวณิชากร หลงหา บ้านเลขที่ 192 หมู่ 3 ตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล
- นางวรารณณ์ ละเหมาะ บ้านเลขที่ 887 หมู่ 3 ตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล
- นางปิ่น สงแก้ว บ้านเลขที่ 87 หมู่ 3 ตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล
- นายอดินันต์ สาติน บ้านเลขที่ 223 หมู่ 7 ตำบลเกตรี อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล
- นายนะจิ อาดำ บ้านเลขที่ 166 หมู่ 7 ตำบลเกตรี อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล
- นายไอโหยบ ฝาละะ บ้านเลขที่ 162 หมู่ 7 ตำบลเกตรี อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล
- นายอับดุลรอซก สะฮา บ้านเลขที่ 43 หมู่ 1 ตำบลเกตรี อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล
- นายจิรายุ อาดำ บ้านเลขที่ 228 หมู่ 4 ตำบลเกตรี อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล
- นายมุสา โต๊ะมอง บ้านเลขที่ 13 หมู่ 2 ตำบลเกตรี อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล
- นายอารีย์ แก้วสลา บ้านเลขที่ 90 หมู่ 2 ตำบลเกตรี อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล
- นายเอกรัฐ เหมสลาหมาด บ้านเลขที่ 34 หมู่ 6 ตำบลควนสตอ อำเภอกวนโดน จังหวัดสตูล
- นายมุกรี แกสมาน บ้านเลขที่ 331 หมู่ 7 ตำบลคลองขุด อำเภอเมือง จังหวัดสตูล
- นายคล หวันยาหา บ้านเลขที่ 38 หมู่ 7 ตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล
- นายยูโสบ เพียรงาม บ้านเลขที่ 296 หมู่ 7 ตำบลคลองขุด อำเภอเมือง จังหวัดสตูล
- นางประภา อาดำ บ้านเลขที่ 518 หมู่ 7 ตำบลคลองขุด อำเภอเมือง จังหวัดสตูล

- นายเข้ม นาวาเดช บ้านเลขที่ 645 หมู่ 7 ตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล
- นางสาวกาญจนา อาดำ บ้านเลขที่ 211 หมู่ 7 ตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล
- นางรอเกียะ หวันยาหา บ้านเลขที่ 64 หมู่ 7 ตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล
- นางสาวสุธิดา บุญราศรี บ้านเลขที่ 562 หมู่ 7 ตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล
- นายมหาหมัดซุกรี บุกโล บ้านเลขที่ 77 ถนน เรืองฤทธิ์จรูญ ตำบลพิมาน อำเภอเมือง จังหวัดสตูล
- นางอนงค์ ไบหลี บ้านเลขที่ 46 หมู่ 7 ตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล
- นายโชติ ชินอรรถพร บ้านเลขที่ 981/1 หมู่ 4 ตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล
- นายจรูญ ยิ้มเย็น บ้านเลขที่ 298 หมู่ 1 ตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล
- นางประไพ อุบลพงษ์ บ้านเลขที่ 838 หมู่ 4 ตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล
- นายนิพนธ์ มรรคาเขต นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสตูล 1/1 ถนนยาดราสวัสดิ์ ตำบลพิมาน อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล
- นายประเสริฐ หมดหรณ บ้านเลขที่ 7/1 หมู่ 7 ตำบลท่าแพ อำเภอท่าแพ จังหวัดสตูล
- นายคนุพล หวันยาหา บ้านเลขที่ 31 หมู่ 7 ตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล
- นายอรรถนันท โสะหมิน บ้านเลขที่ 89 หมู่ 2 ตำบลบ้านควน อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล
- นายประเสริฐ หมดหรณ บ้านเลขที่ 7/1 ม. 7 ต. ท่าแพ อ.ท่าแพ จ.สตูล
- นายประพา กาสาเอก บ้านเลขที่ 32/1 ม. 7 ต. ท่าแพ อ.ท่าแพ จ.สตูล
- นายประเสริฐ คำท่าคลอง บ้านเลขที่ 116 ม. 3 ต. ท่าเรือ อ.ท่าแพ จ.สตูล
- นายมานิจ ทองใหญ่ บ้านเลขที่ 21/1 หมู่ 2 ตำบลเกาะใหญ่ อำเภอกระเสสตูล จังหวัดสงขลา
- นายสมคิด ทองคนารักษ์ บ้านเลขที่ 11 หมู่ 5 ตำบลคลองรี อำเภอสตูล จังหวัดสงขลา
- นายจำเริญ เจริญวงศ์ บ้านเลขที่ 117 หมู่ 1 ตำบลกระเสสตูล อำเภอกระเสสตูล จังหวัดสงขลา
- นายอัษฎา บุญบงค์ บ้านเลขที่ 150/1 หมู่ 4 ตำบลเชิงแส อำเภอกระเสสตูล จังหวัดสงขลา
- นายไข่ ระมณี บ้านเลขที่ 33/1 หมู่ 3 ตำบลจะทิ้งพระ อำเภอสตูล จังหวัดสงขลา
- นายเสถียร ชูโชติ บ้านเลขที่ 100 หมู่ 9 ตำบลคลองรี อำเภอสตูล จังหวัดสงขลา
- นายวิชัย จิตสุวรรณ บ้านเลขที่ 40 หมู่ 3 ตำบลวัดจันทร์ อำเภอสตูล จังหวัดสงขลา
- นายโสภณ เกดตะพันธ์ บ้านเลขที่ 1/4 หมู่ 5 ตำบลสนามชัย อำเภอสตูล จังหวัดสงขลา
- นายชิน เกิดแสง ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 1 ตำบลโรง อำเภอกระเสสตูล จังหวัดสงขลา
- นายไหย้ ธรรมชาติ บ้านเลขที่ 7 หมู่ 1 ตำบลโรง อำเภอกระเสสตูล จังหวัดสงขลา
- นายเสริม ช้วนกุล บ้านเลขที่ 4 หมู่ 3 ตำบลชุมพล อำเภอสตูล จังหวัดสงขลา
- นายอ้วน พิพิธภณ บ้านเลขที่ 70/1 หมู่ 3 ตำบลกระเสสตูล อำเภอสตูล จังหวัดสงขลา
- นายไพรัตน์ พิทักษ์ธรรม บ้านเลขที่ 127 หมู่ 9 ตำบลเกาะใหญ่ อำเภอสตูล จังหวัดสงขลา

- นายไพฑูรย์ คชเสนีย์ บ้านเลขที่ 39 หมู่ 6 ตำบลเกาะใหญ่ อำเภอสตึงพระ จังหวัดสงขลา
- นายอมร เรืองศรี บ้านเลขที่ 48/1 หมู่ 3 ตำบลคีหลวง อำเภอสตึงพระ จังหวัดสงขลา
- นางสาวสาลินี แก้วหนู นักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นางสาวรุปา นาหนู นักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นางสาวสุดาพร เพชรรัตน์ นักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นางสาวกาญจนา เกื้อหมาด นักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นางสาวสุภาพร มากมูล นักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นางสาววาสนา บุญรักษา นักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นางสาวกมลดา พิทักษ์คนานต์ นักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นางสาวอรพรรณ มณีพงศ์ นักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นางสาวจุฑามาศ ยั่งยืน นักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นายธนเดช ศรีจันทร์ นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นายณพรัตน์ ชูกระจำผล นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นางสาวนัยนา แก้วทงนงค์ นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นายณุกูล เมฆทอง นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นายมานพ ไหมแก้ว นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นายศุภชัย ทังแห่ละ นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นายสมบุญ ธีลธรรม นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นางสาวสุกัญญา หมีคง นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นางสาวสุชาดา ชุมชาติ นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นางสาวสุปราณี เทพและหมั่น นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นางสาวรัตติกาล อินปิ่น นักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นางสาวสมใจ ชูชนะ นักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นางสาวจิตกรณ พังประไพ นักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นายยศกร สีนไหม นักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นางสาวสุริยาณี เตะปู้ นักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นายเรวัตร์ สังข์พันธ์ นักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นายเฉลิมพล พรหมแก้ว นักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

- นายสรรัชต์ ศิริศัพท์ นักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นายอัสมิง มะสัน นักศึกษาคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นางสาวดาไลลา เหล็กดี นักศึกษาคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นายวิษณุ โสอัมน์ นักศึกษาคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นางสาวบงกช คุณากรวดี นักศึกษาคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นายเฉลิมพล บุญแสง นักศึกษาคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นายณฤทธิ์ ผลพลา นักศึกษาคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นายพงษ์ศักดิ์ จิตสัมพันธ์ นักศึกษาคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นายกรรารักษ์ คงสม นักศึกษาคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นายมน โศรวิรินทร์ นักศึกษาคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นายชนาพงศ์ อัสโร นักศึกษาคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นายธนากร จารุลักษณะ นักศึกษาคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นายสงัด เกตุทอง นักศึกษาคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นายวิวัฒน์ หลีหามาด นักศึกษาคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นายพีระ ศรีอินทร์ทอง นักศึกษาคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นางสาวเขาวนุช สมหวัง นักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นางสาวศิริวรรณ แซ่จิ๋ว นักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นางสาวศิริรัตน์ เกตุแก้ว นักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นายเอกราช ศรีเอียด นักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นางสาววรรณ ขอละ นักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นางสาวปาริฉัตร ช่วงสงค์ นักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นางสาวกฤษณา ศรีอ่อน นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นางสาวจิราวรรณ พักศิลป์ นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นายชาญณรงค์ ยอดแก้ว นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นางสาวภัทรพร สุขสวัสดิ์ นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นางสาวยุริยะ แขนาย นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นางสาวรติ บุตรา นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นางสาวศิริรินทร์ ดวงไชย นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นายสมศักดิ์ เพ็ญสุข นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นายพีรพัฒน์ สาหัส นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

- นางสาวอาภรณ์ หล้าพรหม นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นายวรรณทอง แซ่ลิ่ม นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นางสาวเกวลิ สมมี นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นางสาวอัญชัน เส็งดุ้ง นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นางสาวกนกวรรณ สุขพรหม นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นางสาวฝารีดา หลีเค นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นางสาวศศิณฑา แก้วช่วย นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นางสาวไพศุดา รุ่งเรือง นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นางสาววรรณา จุ้ยสุ้ย นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นางสาวศันย์ศนี หัมดหะ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นายชูชาติ หัมดบวช นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นางสาวอรสา ปิ่นแก้ว นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นางสาวรอชียะ ป่อเนาะ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นางสาวสุไพบา บิลาอาบู นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นางสาวพิรยา จินดามณี นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นางสาวสุริยา ทองคำ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นางสาวจุริย์ ปิริยะ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นางสาววรรณา เหลาะกะหริ่ม นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นางสาวนุไรนา หมาดอาห็น นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นายสำเนียง เส็งอึ้ง นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นายศรัณยู ผลเจริญ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นางสาวนุชยมาศ คำนวล นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นายสหัสชัย ทองคำ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นางสาวรัตนา แซ่ชี นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- นายพงษ์ศักดิ์ ไชยรัตน์ บ้านเลขที่ 69 หมู่ 3 ตำบลเกาะแก้ว อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา
- ว่าที่ ร.ท.ถวัลย์ ชันติกุลานนท์ บ้านเลขที่ 654/48 หมู่ 2 ตำบลพะวง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา
- นายปรเมศ เพชรสุวรรณ บ้านเลขที่ 20 หมู่ 2 ตำบลควรรู อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา
- นายขอบ บินกานัน บ้านเลขที่ 114 หมู่ 5 ตำบลทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
- นายถีน สิทธีรามบ้านเลขที่ 82/1 หมู่ 4 ตำบลน้ำน้อย อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

- นายสมนึก หนูเงิน บ้านเลขที่ 39/3 หมู่ 4 ตำบลการู อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสงขลา
- นายขงยุทธ เลือกลับ บ้านเลขที่ 141 หมู่ 10 ตำบลเขาพระ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสงขลา
- นายประคอง อ่อนรักษ์ บ้านเลขที่ 127/6 หมู่ 8 ตำบลเขาพระ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสงขลา
- นายอดิศักดิ์ สมัดหานาย บ้านเลขที่ 64/3 หมู่ 3 ตำบลท่าชะมวง อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสงขลา
- นายมานพ มีงาม สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลท่าชะมวง อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสงขลา
- นายเสวต อักโขสุวรรณ บ้านเลขที่ 8 หมู่ 9 ตำบลเกาะยอ อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา
- นางวิไลรัตน์ ตติยาภรณ์ สมาชิกสภาเทศบาลตำบลเขาปู่ อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา
- นายสอาน เพิ่มสุข บ้านเลขที่ 369 หมู่ 1 ตำบลเกาะแก้ว อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา
- นายชัชวินทร์ จันท์บัณฑิตย์ ข้าราชการพลเรือนสามัญ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา

ขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

- นายนิรันดร์ สุวรรณโณ บ้านเลขที่ 324 หมู่ 4 ตำบลกำแพงเพชร อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสงขลา
- นายสุคนธ์ เพ็ชรวงศ์ บ้านเลขที่ 1/1 หมู่ 2 ตำบลเกาะแก้ว อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา
- นายฉัตรชัย เพชรฤทธิ์ บ้านเลขที่ 228 หมู่ 1 ตำบลเกาะแก้ว อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา
- นายอดุลย์ สงดวง บ้านเลขที่ 441/3 หมู่ 3 ตำบลท่าชะมวง อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสงขลา
- นายจ่านง ประทุมทอง บ้านเลขที่ 6/4 หมู่ 3 ตำบลทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
- นางสาวสุรีย์ มงคลนิสสกุล บ้านเลขที่ 65/6 หมู่ 3 ตำบลน้ำน้อย อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
- นายวิจิต รัตนพันธ์ บ้านเลขที่ 25/4 หมู่ 3 ตำบลทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
- นายชำนาญ แสงทอง บ้านเลขที่ 213 หมู่ 7 ตำบลทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
- นายสมคิด ขุนนุ้ย บ้านเลขที่ 111/1 หมู่ 2 ตำบลพะวง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา
- นายสมยศ ลีลานนท์ รองนายกเทศมนตรีตำบลพะวง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา
- นายไพโรจน์ ประสีทอง บ้านเลขที่ 118/2 หมู่ 6 ตำบลเขาปู่ อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา
- นายณรงค์ สุขวิทย์ บ้านเลขที่ 48 หมู่ 12 ตำบลคูหาใต้ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสงขลา
- นายสุทธีวงศ์ ะยิอับรือเหม บ้านเลขที่ 41/1 หมู่ 5 ตำบลทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
- ดร.ครวญ บัวศิริ อาจารย์สังกัดคณะเทคโนโลยีการเกษตร
- ผศ.มานี เตือสกุล อาจารย์สังกัดคณะเทคโนโลยีการเกษตร
- ดร.รัชฎา เศรษฐวงศ์สิน อาจารย์สังกัดคณะเทคโนโลยีการเกษตร
- นางนพรัตน์ วงศ์หิรัญเดชา อาจารย์สังกัดคณะเทคโนโลยีการเกษตร
- นายเทพกร ณ สงขลา อาจารย์สังกัดคณะคณะวิทยาการจัดการ
- นางเฉลิมศรี อรรถนกุล อาจารย์สังกัดคณะคณะวิทยาการจัดการ
- นางสาวจริณี แซ่ว่อง อาจารย์สังกัดคณะคณะวิทยาการจัดการ

- นางสาวรินา ผิวงาม อาจารย์สังกัดคณะคณะวิทยาการจัดการ
- ดร.พรเลิศ อภานุทัต อาจารย์สังกัดคณะคณะวิทยาการจัดการ
- ดร.ปรีดา เบ็ญการ อาจารย์สังกัดคณะคณะครุศาสตร์
- ผศ.ดร.พวงเล็ก วรกุล อาจารย์สังกัดคณะคณะครุศาสตร์
- นางสาวสมสวาท เจริญฤทธิ์ อาจารย์สังกัดคณะคณะครุศาสตร์
- ดร.อัจฉรา วงศ์พัฒนามงคล อาจารย์สังกัดคณะคณะครุศาสตร์
- ผศ.ดร.มนัฏ ชาติทอง อาจารย์สังกัดคณะคณะครุศาสตร์
- ผศ.เปรมใจ เอื้ออังกูร อาจารย์สังกัดคณะคณะครุศาสตร์
- ดร.ณรงค์ กาญจนะ อาจารย์สังกัดคณะคณะครุศาสตร์
- ผศ.วันทนี บงเสน อาจารย์สังกัดคณะคณะครุศาสตร์
- ดร.สุวรรณี พรหมศิริ อาจารย์สังกัดคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- ผศ.จินภา นราคร อาจารย์สังกัดคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- ดร.จารุวรรณ สุจริต อาจารย์สังกัดคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- นางสาวจิราภรณ์ กวดขัน อาจารย์สังกัดคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- ผศ.สมศักดิ์ แก้วพลอย อาจารย์สังกัดคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม
- นายพิเชษฐ์ จันทวิ อาจารย์สังกัดคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม
- นายกลยุทธ บุญแข่ง อาจารย์สังกัดคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม
- นางสาวศิริลักษณ์ กานตพิชาน อาจารย์สังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
- รศ.เกษม ขนานแก้ว อาจารย์สังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
- ดร.บุญอริ ยี่หมะ อาจารย์สังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
- นางปนัดดา ศิริพานิช อาจารย์สังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
- รศ.วรสิทธิ์ มุทธเมธา อาจารย์สังกัดคณะศิลปกรรมศาสตร์
- ผศ.ไชยวุธ โกศล อาจารย์สังกัดคณะศิลปกรรมศาสตร์
- นายระพีพัฒน์ ผลรัตน์ไพบูลย์ อาจารย์สังกัดคณะศิลปกรรมศาสตร์
- นายกี จันทสร อาจารย์สังกัดคณะศิลปกรรมศาสตร์
- นางลำไย นิระโส บ้านเลขที่ 102 ม. 7 ต. มะกอกเหนือ อ.ควนขนุน จ.พัทลุง
- นางสาวพิกุล สุขคง บ้านเลขที่ 42 ม. 11 ต. พนางดู่ อ.ควนขนุน จ.พัทลุง
- นายวิศวะ วิเชียรบุตร พนักงานส่วนตำบล บ้านเลขที่ 5/2551 อบต.พนางดู่ อ. ควนขนุน จ.พัทลุง
- นายกมล คำแก้ว บ้านเลขที่ 1 ม. 3 ต. นาขยาด อ.ควนขนุน จ.พัทลุง

- นางวรรณมา มุสิกรักษ์ บ้านเลขที่ 26 ม. 4 ต. วังอ่าง อ. ชะอวด จ.นครศรีธรรมราช
- นางสาววิริสา ทองสง บ้านเลขที่ 10/339 ม. 7 แขวงบางแค เขตบางแค กรุงเทพฯ
- นายกาจ ดิษฐาอภิชัย บ้านเลขที่ 176 ม. 9 ต. ทะเลน้อย อ.ควนขนุน จ.พัทลุง
- นางวัฒนา ดิษฐาอภิชัย บ้านเลขที่ 176 ม. 9 ต. ทะเลน้อย อ.ควนขนุน จ.พัทลุง
- นางสาวอารย์ จันทร์เพชร บ้านเลขที่ 89 ม. 5 ต. แพรกหา อ.ควนขนุน จ.พัทลุง
- นางช่อผกา ทองสง บ้านเลขที่ 6 ม. 5 ต. แพรกหา อ.ควนขนุน จ.พัทลุง
- นายถนอม แสงแก้ว บ้านเลขที่ 286 ม. 1 ต. แพรกหา อ.ควนขนุน จ.พัทลุง
- นางสาวบุญญา พัฒนพงศ์ บ้านเลขที่ 617 ถ.อภัยบริรักษ์ ต. ภูหาสวรรค์ อ.เมือง จ.พัทลุง
- นางอำไพ มณีโรจน์ บ้านเลขที่ 578/3 ม. 1 ต. แม่ขีรี อ. ตะโหมด จ. พัทลุง
- นายสมเกียรติ เรืองช่วย บ้านเลขที่ 288 ม. 1 ต. ป่าบอน อ. ป่าบอน จ. พัทลุง
- นางดวง เดชะ บ้านเลขที่ 299 ม. 1 ต. ป่าบอน อ. ป่าบอน จ. พัทลุง
- นางจุฬา บุตรเกตุ บ้านเลขที่ 56 ม. 2 ต. ป่าบอน อ. ป่าบอน จ. พัทลุง
- นายเดชฤทธิ์ เสงี่ยม บ้านเลขที่ 29/2 ม. 3 ต. แม่ขีรี อ. ตะโหมด จ. พัทลุง
- นางปรางค์ อุทัยรังสี บ้านเลขที่ 208 ม. 1 ต. ป่าบอน อ. ป่าบอน จ. พัทลุง
- นางวรรณมา ทนงาน บ้านเลขที่ 176 ม. 1 ต. ป่าบอน อ. ป่าบอน จ. พัทลุง
- นางสาวสุณี ศิรินวลขาว บ้านเลขที่ 33 ม. 1 ต. ป่าบอน อ. ป่าบอน จ. พัทลุง
- นายพนพล กองเอียด บ้านเลขที่ 140 ม. 1 ต. ป่าบอน อ. ป่าบอน จ. พัทลุง
- นางสาวศศิธร เอียดเรือง บ้านเลขที่ 170 ม. 4 ต. วังใหม่ อ. ป่าบอน จ. พัทลุง
- นางสุพินดา ฉ้านกลิ่น บ้านเลขที่ 164 ม. 1 ต. ป่าบอน อ. ป่าบอน จ. พัทลุง
- นางฉันทวิ ชูสุวรรณ บ้านเลขที่ 28 ม. 7 ต. ป่าบอน อ. ป่าบอน จ. พัทลุง
- นายคิวพงศ์ วชิรจิโรโสภณ บ้านเลขที่ 34 ม. 3 ต. คลองเฉลิม อ. กงหรา จ. พัทลุง
- นายอนุศักดิ์ พรหมแก้ว บ้านเลขที่ 202 ม. 3 ต. คลองเฉลิม อ. กงหรา จ. พัทลุง
- นางสาวปิยนุช บัวหนู บ้านเลขที่ 21 ม. 2 ต. โคกทราย อ. ป่าบอน จ. พัทลุง
- นายวิรัช ใต้ขาว บ้านเลขที่ 33 ม. 3 ต. คลองเฉลิม อ. กงหรา จ. พัทลุง
- นายสุนัย หลงขาว บ้านเลขที่ 111 ม. 6 ต. คลองเฉลิม อ. กงหรา จ. พัทลุง
- นายสุวิทย์ ศรีสงคราม บ้านเลขที่ 100 ม. 6 ต. คลองเฉลิม อ. กงหรา จ. พัทลุง
- นายคำเหล็ก ศรีสงคราม บ้านเลขที่ 100 ม. 6 ต. คลองเฉลิม อ. กงหรา จ. พัทลุง
- นายหรรักษ์ ยี่หลิม บ้านเลขที่ 150/1 ม. 7 ต. แพรกหา อ. ควนขนุน จ. พัทลุง
- นายอารีต สงเดช บ้านเลขที่ 82 ม. 6 ต. คลองเฉลิม อ. กงหรา จ. พัทลุง
- นายสุนันท์ แหนะนวล บ้านเลขที่ 265 ม. 4 ต. คลองเฉลิม อ. กงหรา จ. พัทลุง

- นายประมวล มณีโรจน์ บ้านเลขที่ 578/3 ม. 1 ต. แม่ขี อ. ตะโหนด จ. พัทลุง
- นางหรือหวาน วัชรจิรโสภณ บ้านเลขที่ 34 ม. 3 ต. คลองเฉลิม อ. กงหรา จ. พัทลุง

ภาคผนวก

ประมวลภาพผลกิจกรรม

หัวหน้าโครงการ นางสาวภวิกา บุญยพิพัฒน์ หน่วยงาน สถาบันวิจัยและพัฒนา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา โทรศัพท์ 074-336975 โทรสาร 074-336975
e-mail : pboonyapipat@yahoo.com

ยุทธศาสตร์การวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา กำหนดได้เป็น 3 ยุทธศาสตร์ ดังนี้
ยุทธศาสตร์ที่ 1 ยุทธศาสตร์วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ยุทธศาสตร์ที่ 2 ยุทธศาสตร์วิจัยเพื่อพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชน ยุทธศาสตร์ที่ 3 ยุทธศาสตร์วิจัยเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ฟื้นฟูและจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

โจทย์วิจัยที่เป็นที่ต้องการของภาคีร่วม ได้แก่ พลวัตชุมชนกับการพัฒนาตามรอยพ่อ และการพัฒนาหลักสูตรเพื่อตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะ

1. เพื่อให้การดำเนินงานของสถาบันวิจัยและพัฒนาเป็นไปตามปรัชญา พันธกิจ จึงมีข้อเสนอแนะคือ สถาบันวิจัยและพัฒนาควรทำการสำรวจความต้องการของบุคลากรทั้งภายนอกและภายในตลอดจนภาคีที่เกี่ยวข้องและผู้ใช้บัณฑิต ตลอดจนชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบ และนำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์เป็นชุดโครงการวิจัยที่ตอบสนองความต้องการของพื้นที่ และมีความมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

2. ยุทธศาสตร์การวิจัยของมหาวิทยาลัยควรมีการขับเคลื่อน มีการพัฒนาบุคลากรให้มีความศักยภาพการทำวิจัยอย่างต่อเนื่องและมีคุณภาพ

3. ควรรายงานผลการวิจัยต่อคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยและสภามหาวิทยาลัย

4. ควรมีการรายงานผลต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีการประสานงานในการแก้ปัญหาที่ได้ค้นพบจากงานวิจัย

5. ควรมีการเสนอแผนและนโยบายของงานวิจัยมหาวิทยาลัย ลงสู่ระดับคณะและศูนย์สำนัก เพื่อสร้างความเข้าใจและให้การดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน

การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ ปรับเปลี่ยนและพัฒนาโครงสร้างและระบบบริหารจัดการงานวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา เพื่อให้มีทิศทางที่ชัดเจน มีคุณภาพ และสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

เอกสารอ้างอิง

1. มนตรี จุฬารัตนทล. ระบบการวิจัยและพัฒนาในประเทศไทย. สกว. 2537 หน้า 28-29.

2. จุมพล สวัสดิยากร. หลักและวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ 2520 หน้า 9.

3. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. ยุทธศาสตร์การวิจัยกลุ่มจังหวัดภาคใต้ 2548 หน้า ๘.5-15

4. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. คู่มือการประเมินผลข้อเสนอการวิจัยของหน่วยงานภาครัฐที่เสนอของบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2552 ตามมติคณะรัฐมนตรี . 2550 หน้า ๘4 224-227

5. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตหาดใหญ่ . แผนยุทธศาสตร์เครือข่ายการวิจัยภาคใต้ตอนล่าง ระดับจังหวัด : สตูล .2551 หน้า 2-4

6. สถาบันวิจัยและพัฒนาชายแดนภาคใต้ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา วิทยาลัยชุมชนยะลา . แผนยุทธศาสตร์เครือข่ายการวิจัยภาคใต้ตอนล่าง ระดับจังหวัด : ยะลา .2551 หน้า 12-18

7. สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา . แผนยุทธศาสตร์เครือข่ายการวิจัยภาคใต้ตอนล่าง ระดับจังหวัด : สงขลา .2551. หน้า 1- 10

8. สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยทักษิณ . แผนยุทธศาสตร์เครือข่ายการวิจัยภาคใต้ตอนล่าง ระดับจังหวัด : พัทลุง . 2551

9. สำนักงานจังหวัดสงขลา .แผนพัฒนาจังหวัดสงขลา พ.ศ.2553-2556. 2552. หน้า 1- 5

10. สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา. รายงานผลการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2550. 2550. หน้า 42-50

11. สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา. รายงานผลการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2551. 2551. หน้า 42-50